

Kentime Değer Projesi

İzleme ve Değerlendirme Raporu

Betül YAPRAK YORGUN
Bağımsız İzleme ve Değerlendirme Uzmanı

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	2
Raporu Hazırlayan Hakkında	3
Projeye Genel Bakış	4
Giriş	5
1.Kent Hakkı Okulu	9
1.a. Kent Hakkı Okulu Eğitimci ve Katılımcıların Belirlenmesi	10
1.b. Kent Hakkı Okulunun Uygulanması	11
1.c. Kent Hakkı Okulunun Değerlendirilmesi	77
2. Sivil İzdüşüm Raporunun Hazırlanması	84
3. “Hayalimdeki Şehir” Kampı	87
4. Eylem Planı/Öneri Belgesi	92
5. Kent Forumları	92
6. Çevrimiçi Ders Notları Kitapçığının Hazırlanması ve Yaygınlaştırılması	94
7. Proje Nihai Değerlendirme Süreci	95
Ekler	104

Raporu Hazırlayan Hakkında

BETÜL YAPRAK YORGUN

2005 yılında Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İstatistik bölümünden mezun oldu. Aynı üniversitenin “Uygulamalı İstatistik Anabilim Dalı”nda yüksek lisansını 2007 yılında tamamladı. Türkiye İstatistik Kurumunda (TÜİK) İstatistikçi olarak profesyonel iş yaşamına 2007 yılında başladı. 2010 yılında Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı’nda Uzman olarak işe başlayıp 2012 yılında İzmir Kalkınma Ajansı’nda Planlama Uzmanı ve İzleme Değerlendirme Uzmanı olarak çalışmaya devam etti. 10 yıl boyunca Ajansta özellikle sosyal kalkınma alanında çalışmalar yaptı. Kooperatifçilik, sosyal girişimcilik, dayanışma ekonomileri, göç, kırsal kalkınma, dezavantajlı grupların sosyal yaşama entegrasyonları, etki analizi, değişim teorisi, alternatif eğitim ve çocuk çalışma alanları arasındaydı. 2020 yılından bu yana ulusal ve uluslararası projelerde/programlarda Bağımsız İzleme Değerlendirme Uzmanı olarak çalışmalarına devam etmekte bunun yanı sıra Sivil Toplum alanında çalışmalarda yer almaktadır. Son yıllarda özellikle çocuk ve gençlik alanında çalışmalarda yer alırken, çocuk hakları, çocuk katılımı, öz yönelimli öğrenme ve çocuk kitapları ilgi alanları olarak çalışmalarına yön vermektedir.

Projeye Genel Bakış

1-Genel Bilgiler

Proje Başlığı: Kentime Değer

Proje Numarası: 2021010045

Fon veren Kurum: Sabancı Vakfı

Proje Sahibi : Dört Mevsim Yaşam Boyu Oyun ve Öğrenme Derneği

Proje Ortakları: Toy Gençlik Derneği

: Eskişehir Büyükşehir Belediyesi

: Çiğli Belediyesi

: Sürdürülebilir Kentsel Gelişim Ağı-İzmir Kurulu

Uygulama Dönemi: 26 Temmuz 2021-25 Temmuz 2022

Toplam Bütçe: 329.631,68 TL

2- Projenin Amacı;

Gençlerin; aktif katılım ile yenilikçi, kapsayıcı ve ihtiyaç temelli bir kent politikası oluşturulmasında aktif rol oynamaları, gençler ve yerel yönetimlerin birlikte çalışabilme pratiği geliştirmeleridir.

3-Projenin Hedefleri;

Gençler özelinde alt hedefler:

- Hemşehrilik hukukunu bilmesini ve yaşadıkları kentin daha sürdürülebilir bir kente dönüşmesinde aktif vatandaşlık becerilerinin geliştirilmesi
- Kentte yaşayan farklı paydaşların farklı ihtiyaçlarını fark etmelerini ve müşterek bağların kuvvetlendirilmesi
- Gündelik hayatta karşılaştıkları sorunları hak ihlali olarak tanımlayabilmeleri
- Yerel yönetimlerin günlük yaşamı etkileyen düzenlemeleri tasarlayan, uygulayan ve karar veren kurumlar olduğunu fark etmeleri
- "Sivil izleme" yöntemi hakkında bilgi sahibi olmalarını ve izleme yapabilmelerini
- Mevcut yerel kamu hizmetleri hakkında bilgilerini artırmayı
- Yaşadıkları şehrin sorunlarını çözebilmek için bir araya gelme alışkanlığı ve kamusal alanlar oluşturabilme becerisi kazandırmayı

Yerel yönetim mekanizmaları özelinde alt hedefler:

- Gençler ve karar vericiler arasındaki diyalogu pekiştirmeyi ve iletişim araçlarını çeşitlendirmeyi
- Kamu çalışanlarının gençlerle çalışabilme becerileri geliştirmelerini
- Gençlerin kamu kuruluşlarıyla ortak, çözüm odaklı girişimlerde bulunulmasını

Giriş

Kentime Değer Projesi, öncelikle bir sivil izleme projesidir. Gençlerin aktif katılımı ile yenilikçi, kapsayıcı ve ihtiyaç temelli, demokratik, adil, ekolojik bir kent politikası oluşturulmasında aktif rol oynamalarını ve gençlerin yerel yönetimlerle çalışma pratiği geliştirebilmelerini amaçlamaktadır. Proje, kalabalık bir genç nüfusa sahip İzmir ve Eskişehir kentlerinin daha adil, demokratik, ekolojik birer kente dönüşmesinde gençlerin, kent hakkını ihlal eden sorunları “sivil izleme” yöntemiyle raporlamalarını, daha sonrasında bu sorunlara yerel yönetim çalışanları ile birlikte ortaklaşa çözümler üretmelerini hedeflemektedir.

Dolayısıyla projenin 2 ana hedef grubu vardır: İlk hedef grup, İzmir ve Eskişehir’de yaşayan 18-30 yaş arası 24 gençten oluşmuştur. Proje katılımcıları üniversitelerin siyasal bilimler, kamu yönetimi, sosyoloji, sosyal hizmetler gibi ilgi bölümlerde okuyan/mezun; siyasi partilerde, sivil toplum kuruluşlarında, sendikalarda, yerel yönetimlerde kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan ya da çalışmayı amaçlayan; “kent hakkı” konusuyla ilgilenen ya da ilgilenmek isteyen ya da tez konusu olarak çalışan; kentlerin, kentlerde yaşayan herkes için daha adil, demokratik ve eşit bir mekan kurgusuna sahip olması için çalışmak isteyen gençler arasından seçilmiştir. Projenin ikinci hedef grubu, yerel yönetim çalışanlarıdır. Çiğli ve Eskişehir Büyükşehir Belediyesi’nde kent hakkı konusunda çalışan/çalışmak isteyen, gençlik çalışmasına yatkın 2’şer olmak üzere toplam 4 kamu çalışanı, projenin tüm çalışmalarına aktif olarak katılması hedeflenmiştir.

Bu kapsamda projenin hedeflerine ulaşabilmesine yönelik 4 temel faaliyeti bulunmaktadır.

1. Kent Hakkı Okulu: Kasım 2021 - Şubat 2022 aralığında 17 hafta boyunca çevrimiçi (Zoom’da) buluşmalarla gerçekleşmiştir. Bir eğiticinin yönlendirmesi ile konu başlıklarına (örn; cinsiyet, engellilik veya barınmaya) kent hakkı perspektifinden yaklaşılmıştır.
 - a. Kent Hakkı Okulu’nun her dersi ardından katılımcılara sivil izleme yapabilmesi maksadıyla bir uygulama yönergesi verilmiştir. Bu yönerge ilgili başlıkta kenti değerlendirmek için gerekli soru ve göstergeleri içerir. Uygulamalar bireysel olarak ya da grup halinde yapılabilir.

Katılımcıların kamusal alanlarda, sokaklarda, parklarda, uygulama yapması beklenmektedir. Bu uygulamaların bütünü projenin sivil izleme basamağını oluşturması beklenmektedir.

2. Katılımcılar tarafından gerçekleştirilen uygulamaların yani sivil izleme uygulama deneyimlerinin raporlanması sonucu Sivil İzdüşüm Raporu oluşmuştur. Rapor İzmir ve Eskişehir kentlerinin farklı ihtiyaçlara ne kadar cevap verebildiğini ortaya koyar. Raporun verileri katılımcıların gerçekleştirdiği uygulamaların sonuçlarını da içerir.
3. Kent Hakkı Okulu programı tamamlandıktan sonra Hayalimdeki Şehir Kampı ile yüzyüze bir araya gelen İzmirli ve Eskişehirli gençler kentlerde olması gerekeni tasarlar,
4. Gençlerin tasarımlarını "Eylem Öneri Belgesi" halinde yerel yönetimlerle paylaşarak savunuculuk faaliyetleri yürütmeleri beklenmektedir.
5. Kent Forumları'nda diğer kent sakinleriyle bir araya gelen katılımcılar önceki süreçlerin bulguları ışığında bir tartışma gerçekleştirir, faaliyet planlarını geliştirirler. Katılımcı gençlerin "kent forumları" organizasyonunda da aktif olarak sorumluluk almaları hedeflenmiştir.

Bu raporda; projenin yaratması beklenen değişimlere yönelik izleme ve değerlendirme planı ve araçlarına yer verilecektir. Öncelikle proje süresince izleme çalışmalarının nasıl gerçekleştiğine ve değerlendirme metodolojisine yer verilecektir. Sonrasında da hedeflere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler sonucu ortaya çıkması beklenen sonuç ve çıktılar analiz edilerek elde edilen tüm bulguların sentezi yapılacaktır. Son olarak tüm gözlem ve sentezler sonucunda öneriler geliştirilecektir.

İzleme ve Değerlendirme Süreci

Kentime Değer projesinin izleme ve değerlendirme planı ile araçları proje süresi olan 12 ay boyunca projenin başta 5 temel faaliyeti olan 1) Kent Hakkı Okulu; 2) Sivil İzdüşüm Raporu; 3) Hayalimdeki Şehir Kampı 4) Kent Forumları ve 5) Eylem Öneri Belgesi olmak üzere tüm faaliyetleri içerecek şekilde tasarlandı ve uygulandı. Tüm süreç boyunca, proje koordinasyon ekibi, proje ortakları, projede yer alan eğitimciler/uzmanlar ile projeye dahil olan gençlerle yapılan düzenli toplantılar, görüşmeler, anketler , gözlemler, odak grup toplantıları yoluyla izlendi.

- Başlangıcı takiben proje ekibi ile "izleme değerlendirme süreç takvimi" paylaşıldı.

-
- Proje koordinasyon ekibi ile birlikte projenin sonucunda beklenen "değişim teorisi" toplantıları gerçekleştirildi. Haftalık düzenli proje toplantılarıyla sürece yönelik iyileştirme önerileri uygulandı.
 - Proje kapsamında yaptırılacak olan görsel ve basılı görünürlük malzemelerinin tasarım toplantılarına katılım sağlandı.
 - Kent Hakkı Okulu'na katılımcı seçim sürecinde aktif görev alıp, tüm değerlendiricilerin (4 değerlendirici) puanları bütün katılımcılar için gözden geçirilerek 2 değerlendirici arasında önemli puan farkı olan katılımcılar için yeniden değerlendirme süreci işletildi. Ek olarak tüm seçim kriterlerinin kontrolü sağlandı.
 - Katılımcılar ve yerel yönetim çalışanları ile tanışma toplantılarına katılım sağlandı.
 - Kent Hakkı Okulu (KHO) kapsamında hem okulun tamamını değerlendirmeye yönelik öntest (46 katılımcı yanıtladı) ve her hafta her bir ders için ayrı ayrı öntest - sontestler uygulandı, veriler ışığında eğitmenlere ve proje ekibine bilgi akışı sağlanarak değişiklik önerileri sunuldu ve takibi yapıldı.
 - KHO kapsamında tüm derslere ve sivil izleme deneyim paylaşım toplantılarına katılarak gençlerin sürece katılımı, motivasyonları ve katkıları gözlemlendi.
 - KHO'nun ortasında Ara Değerlendirme süreci başlamış olup bu kapsamda;
 1. Katılımcılara yönelik "Ara Değerlendirme Formu" uygulanarak yazılı olarak değerlendirmeler alındı.
 2. Katılımcılara yönelik ara değerlendirme oturumu ile sözel olarak görüş önerileri alındı aynı zamanda "miro" uygulamasında kaydedildi.
 3. Proje ekibi ile ara değerlendirme oturumu yapıldı.
 4. Proje ortaklarıyla 4 tane odak grup görüşmeleri ile ara değerlendirme toplantıları gerçekleştirildi.
 - KHO kapsamında gerçekleştirilen 4 tane çevrimiçi seminerlerin tasarım süreçlerinde ve online gerçekleştirilen etkinliklerde izleme yapıldı.

-
- KHO sonunda nihai değerlendirme toplantıları gerçekleştirildi.
 - KHO sonunda katılımcılara nihai değerlendirme formu uygulanarak sözel olarak dile getirilmekte zorluk yaşanan geri dönüşler için daha fazla alan sağlandı.
 - KHO sonunda katılımcılardan proje kapsamında yer alan tüm süreçlere katılım sağlamış 1'i İzmir diğeri de Eskişehir'den seçilen 2 kişi ile derinlemesine mülakatlar gerçekleştirildi
 - Katılımcıların "sivil izleme uygulamaları" takip edilerek değerlendirildi.
 - "Sivil İzdüşüm" raporunun hazırlanmasına yönelik uzmanlar ile içerik toplantılarının tümüne katılım sağlandı, raporun son halini alıncaya kadarki süreçlerinde yer alınarak sivil izleme ödevleriyle ilgili gözlemler aktarıldı. Raporun tasarım sürecinde yer alındı.
 - KHO süresince yer alan her bir derse yönelik, tüm ders notları, oturum hedefleri ve sivil izleme uygulamalarını içerecek ve açık kaynak haline getirilerek modüller halinde sunulması süreci izlendi.
 - "Öneri Belgesi" yönelik içerik ve hazırlık toplantılarına proje ekibi ve uzmanlar ile birlikte katılım sağlandı.
 - "Hayalimdeki Şehir" kampı tasarım sürecinde ve çevrimiçi yapılan hazırlık toplantılarında yer alındı. Takip eden süreçte proje ekibiyle birlikte yüzyüze gerçekleşen kampın hazırlık süreci de dahil olacak şekilde kampın tamamına katılım sağlandı. Kamp süresince hem katılımcılar hem de proje ekibi gözlemlendi, katılımcılarla görüşmeler yapıldı, kampın sonunda değerlendirme oturumu yapıldı.
 - Proje koordinasyon ekibi ve kampta yer alan uzmanlar ile kamp sonunda "Kamp Değerlendirme Toplantısı" yapıldı.
 - Kamptan elde edilen çıktılarla hazırlanması beklenen "Öneri Belgesi"nin hazırlanma süreci takip edildi, veri sağlanmasına yönelik izleme yapıldı, tasarım süreçleri ile birlikte planın son haline gelinceye kadarki tüm süreçlerinde izleme yapıldı.

-
- Kamp sırasında bir sonraki faaliyet olan “Kent Forum”ları için gençlerden oluşan ve organizasyonda yer alacak ekiplerin belirlenmesinde yer alındı. Kamp sonrası aynı ekiplerin forum organizasyon toplantılarına çevrimiçi olarak katılıp izleme yapıldı.
 - “Kent forum”larına katılım sağlandı, bu esnada katılımcı gençlerle gözlem ve beyana dayalı görüşmeler yapıldı. Forum sonrası çıktılarının bir araya getirilme süreçlerinde de yer alınarak süreç izlemesi yapıldı.
 - Projenin iletişim çalışmalarının takibi yapıldı, görünürlük sağlanmasına yönelik izleme gerçekleştirildi.
 - Proje sonunda, proje koordinasyon ekibi, proje başvuru sahibi Dernek ve proje ortakları ile nihai değerlendirme toplantıları gerçekleştirildi.
 - Projenin başında kurgulanan “Değişim Teorisi”ne yönelik Dernek çalışanları ile proje sonunda 1 tane odak grup toplantısı gerçekleştirildi.
 - Proje sonunda tüm verilerin analiz edilmesi ile bulgular elde edildi. Bulguların sentezi gerçekleştirilerek sonuç ve öneriler geliştirildi ve tüm izleme sürecini ve çalışmalarını içeren “İzleme ve Değerlendirme Raporu” hazırlandı.

1.Kent Hakkı Okulu

Proje kapsamında birincil hedef kitlesi olan gençler ve yerel yönetim çalışanları “kent hakkı” kapsamında aşağıda detaylandırılmış konu başlıklarında, konunun uzmanları tarafından verilen 3 aylık bir programa katıldı. Bu program online olarak organize edildi. “Kent Hakkı Okulu” diye adlandırılan bu programda katılımcılar kent hakkı ile ilişkili, kente dair durumları farklı disiplinleri çalışan uzmanların perspektifinden ele alma şansı buldu.

Her bir konunun işlenmesinden sonra, gençler yaşadıkları yerde saha çalışması yaptılar. Bu saha çalışması, ele alınan kent hakkının mekansal olarak iz-düşümünü tespit etmeye yönelikti. Başka bir ifadeyle, gençler saha çalışmasına anlatılan konunun yaşadıkları yerde nasıl hayat bulduğunu tespit etmek için araştırma/gözlem yaptılar. Gençler kentsel hizmetlerin yaygınlığı ve ulaşılabilirliği ile ilgili verileri “sivil izleme” yöntemiyle toplayıp; engelli, LGBTİ+, göçmen, cinsiyet, çalışan, NEET (Ne istihdamda olan ne de eğitimde olan) gibi gençlik gruplarının,

kentte var oldukları, katılım sağladıkları, hizmet alabildikleri ve birebir temasta buldukları belediye kurum ve hizmetlerini izlediler.

KHO kapsamında ele alınan konu başlıkları şöyledir:

1. Sivil İzlemeye Giriş
2. Demokrasi ve Uygulamaları
3. Yerel Demokrasi ve Yerel Özerklik
4. Ulaşım ve Dolaşım
5. Cinsiyet ve Kent
6. Engellilik ve Kent
7. Ekoloji ve Kent
8. Eğitime Erişim ve Kent
9. Emek, Çalışma Hakkı ve Kent
10. Barınma ve Kent
11. Kültür ve Kent Sakinleri Arası Kaynaşma
12. Tarihi Kentsel Miras
13. Gıda ve Kent
14. Kentlerde Sağlık
15. Farklı Grupların Güvenlik İhtiyacı
16. Spor Yapmaya Erişim, Serbest Vakitlerin Değerlendirilmesi ve Kent

KHO kapsamında yapılan izleme değerlendirme 3 ayrı boyutta ele alındı.

- **İçerik:** KHO kapsamında belirlenen hedeflere yönelik yapılan izleme ve değerlendirme
- **Süreç:** KHO'nun tasarım ve uygulama süreçlerinin yapısal ve organizasyonel değerlendirilmesi
- **Sonuç:** KHO'nun daha etkili, uygulanabilir ve yaygın hale gelebilmesine yönelik ulaşılan sonuç ve öneriler

1.a. Kent Hakkı Okulu Eğitimci ve Katılımcıların Belirlenmesi

KHO kapsamında yer alacak konu başlıklarında uzman/eğitmen arayışına çıkılmadan önce konu başlıkları netleştirildi ve eğitimciden beklentiler proje koordinasyon ekibi ile birlikte tanımlandı. Bu kişilerle görüşebilmek için iletişim yolları belirlendi ve ilk görüşmeden önce konuyu aktarabilmek ve beklentileri anlatabilmek üzere bir çağrı metni düzenlenerek (Ek-1) ilgili kişilerle paylaşıldı. İlgili eğitimcilerle telefonla ve yüzyüze görüşmeler gerçekleştirilerek KHO detaylıca aktarıldı, bu kapsamda beklentiler netleştirildi ve yer almak isteyen eğitimcilerle

anlaşma sağlandı. Eğitimden beklentiler; KHO sırasında her eğitmenin oturum öncesi; yapacağı sunumu ve sivil izleme uygulamasını proje koordinasyon ekibine iletmesi, gelen dönüşler sonrasında varsa değişiklik önerisi ile son haline gelmesi şeklindeydi. Derslerin açık kaynaklı modüller halinde yayınlanabilmesine olanak sağlamak için oturum sonrasında eğitmenlerin hem derste konuşulanları (katılımcıların da katkılarını içerecek şekilde), hem de bahsi geçen kaynakları ve dersin özet sunumunu da içerecek şekilde “oturum özeti” hazırlayıp proje ekibine iletmesi şeklinde özetlenebilir.

KHO kapsamında katılımcıları belirlemeye yönelik açık çağrı yöntemi ile duyuruya çıktı. Bu duyuru hem sosyal medya aracılığıyla hem sivil alanda etkin platformlarda hem de websitesinde yayınlandı. Çağrı metnine (Ek-2) 106 kişi (41 kişi Eskişehir, 65 kişi İzmir) başvurdu. Katılımcıların seçilmesine yönelik bir rehber hazırlandı (Ek-3). Bu rehber istinaden 4 ayrı değerlendirici başvuruları değerlendirdi. İzleme Değerlendirme uzmanı da tüm başvurular için 4 değerlendiricinin puanlarının üzerinden tekrar geçerek 2 değerlendirici arasında önemli puan farkı olan katılımcılar için yeniden değerlendirme süreci talep ederek tüm seçim sürecini izledi. Seçim sürecini takiben baraj puanı geçen tüm katılımcılarla proje koordinatörü tarafından telefonla mülakatlar başladı. Bu vesileyle KHO süreci detaylı anlatıldı, katılımcılardan beklentiler aktarılarak KHO'ya devam edememe riski azaltılmaya çalışıldı. Bunun da ardından elde edilen nihai listedeki puanlar Eskişehir ve İzmir arasındaki dengeyi gözeterek şekilde 30 kişi İzmir'den, 16 kişi Eskişehir'den olmak üzere toplam 46 kişinin KHO'ya katılması kararlaştırıldı ve katılımcılara bilgilendirme mailleri ile telefon aramaları başladı. Proje başvuru formunda KHO'ya 24 katılımcıyla devam edileceği yazıyordu ancak yine başvuru formunun risk yönetimi kısmında belirtildiği gibi Kent Hakkı Okulu'nun dört ay boyunca online olarak gerçekleşmesi sebebiyle katılımın düzenli olmaması ve katılımcı devamlılığının sağlanamamasının önüne geçebilmek amacıyla 46 kişi başlangıçta KHO'ya kabul edildi.

1.b. Kent Hakkı Okulunun Uygulanması

KHO'da katılımcı olarak yer alan tüm gençler için hem başvuru yaptıkları il özelinde hem de tüm gençlerin birlikte yer aldıkları haberleşme grupları oluşturuldu. Bunu takiben; 5 Kasım 2021 tarihinde tüm katılımcılar ve proje ekibiyle çevrimiçi ortamda tanışma toplantısı gerçekleştirildi. Burada 31 katılımcı yer aldı. Katılımcıların çekingenliklerini azaltmaya yönelik çevrimiçi oyunlar oynanmasının aktif katılıma katkı sağladığı gözlemlendi. Ek olarak kendi yaşadıkları şehirlerden katılımcılarla daha yakın temasa geçme eğilimleri gözlemlendi. 6 Kasım 2021 tarihinde İzmir

katılımcıları için, 7 Kasım 2021 tarihinde de Eskişehir katılımcıları için yüzyüze tanışma toplantıları gerçekleştirildi. Her iki toplantıya da proje ekibi dışında 15'er genç katılım sağladı. Proje hakkında detaylı bilgilendirmenin yapıldığı, beklentilerin ve kaygıların konuşularak oyunların oynandığı bu toplantıların katılımcılarda hem topluluğa ilişkin aidiyeti oluşturmaya yönelik önemli bir adım olduğu hem de heyecanlandıkları gözlemlendi.

KHO'da yer alan 46 gence ek olarak Eskişehir Büyükşehir Belediyesi ve Çiğli Belediyesi'nden 2'şer kişi de tüm KHO sürecinde yer aldı. Proje başvurusunda kurgulandığı şekliyle yerel yönetim çalışanlarından beklentileri daha iyi anlatabilmek ve varsa bilgi/destek ihtiyaçları bunu öğrenebilmek amacıyla 16 Kasım 2021 tarihinde proje ekibi ile KHO'da yer alan yerel yönetim çalışanlarıyla toplantı gerçekleştirildi. Bu toplantının sonunda yerel yönetim çalışanlarının proje kapsamında sorumlu oldukları konulara ilişkin hepsinin eşit seviyede bilgiye sahip olmadıkları gözlemlendi, proje ekibi tarafından beklentiler daha derinlemesine aktararak yakın temas içerisinde çalışma isteklerinin olumlu karşılandığı gözlemlendi.

KHO boyunca İzleme ve Değerlendirme çalışmalarında kullanılmak üzere "öntest-sontest" uygulamaları gerçekleştirildi. Bu kapsamda hem KHO sürecinin tamamına ilişkin soruların yer aldığı testler hem de her hafta ilgili oturum özelinde testler hazırlanarak düzenli olarak katılımcılarla paylaşıldı. "KHO öntesti" (Ek-4) tüm katılımcılara gönderilerek KHO'ya ilişkin beklenti, mevcut durumları, bilgi farkındalık düzeyleri ve süreçte en çok/en az hangi başlıklara ilgi gösterdiklerinin verileri toplandı.

Proje başvuru formunda Kent Hakkı Okulu'nun "kent hakkı" kapsamında 17 hafta süre ile ve 16 başlıkta çevrimiçi ortamda uygulanması kurgulanmıştı (İlk hafta tanışma oturumu yapılmıştır). Buradan hareketle her hafta katılımcıların kent hakkı ile ilişkili, kente dair durumları farklı disiplinleri çalışan uzmanların ve akademisyenlerin perspektifinden ele alınmasını müteakip, yaşadıkları yerlerde bu konuya ilişkin "sivil izleme" uygulaması gerçekleştirmeleri ve bu deneyimlerini tüm katılımcılarla paylaşılması şeklinde planlanmıştı. KHO sürecinde katılımcılardan programın her hafta olmasının ve beraberinde sivil izleme uygulamasının olmasının yoğun bir program haline gelmesi ve sivil izleme deneyimlerini paylaşmaya yönelik daha fazla alana ihtiyaç duymaları geribildirim ile programda güncelleme yapıldı. Buna göre KHO başlamadan önce katılımcılara iletilen "öntest" formunda yer alan ve "en az ilgi çeken KHO oturumu" yanıtlarına istinaden 12 başlıkta program tasarlandığı gibi uygulandı, "Gıda ve Kent", "Kentlerde Sağlık", "Farklı Grupların

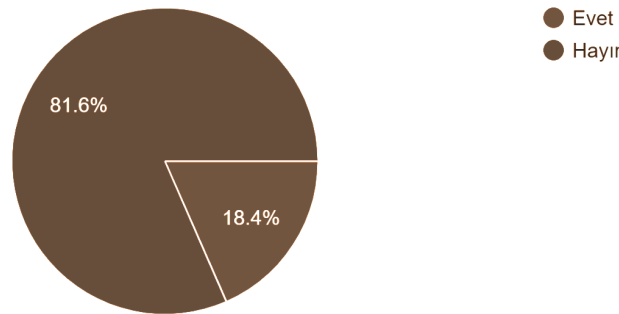
Güvenlik İhtiyacı”, “Spor Yapmaya Erişim, Serbest Zamanın Değerlendirilmesi ve Kent” başlıkları ise çevrimiçi seminer olarak revize edildi. Katılımcıların süreç içerisinde bu değişiklikten 2 şekilde olumlu etkilendikleri izlendi. Bunlardan ilki; yapılan anketlere verilen yanıtların uygulamaya yönelik değiştirici etkisinin olması KHO başlarında katılımcıların projeye ve ekibe olan bağlılığını, güvenini artırdı. İkincisi ise programın yoğun olması ve bireysel sorumluluklarından dolayı takip etme endişesi yaşayan katılımcıların kaygısı azaltılarak, KHO'ya devam edememe riski yönetilmeye çalışıldı.

1.Oturum: Sivil İzlemeye Giriş

Kent Hakkı Okulu kapsamında her oturum sonrası gerçekleştirilmesi planlanan “Sivil İzleme” uygulamalarına açıklık kazandırmak ve sivil izlemeye yönelik teorik bilgileri aktarmak amacıyla ilk oturum “Sivil İzlemeye Giriş” şeklinde planlandı. Oturum öncesi eğitmenle yapılan hazırlık toplantısına proje ekibiyle birlikte katılım sağlandı. Bu toplantıda katılımcı profili, proje amaçları hakkında bilgi verildi ve oturum sonrası beklentilerin üzerinden geçildi. Katılımcılarla oturum öncesinde konuya ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerini ölçmeye yönelik bu oturum özelinde hazırlanan “öntest” (Ek-5) çevrimiçi olarak gönderilerek doldurulması istendi. 15’i Eskişehir ve 23’ü İzmir olmak üzere 38 katılımcı anketi yanıtladı. Sonuçlara ilişkin özet bilgiler şu şekildedir:

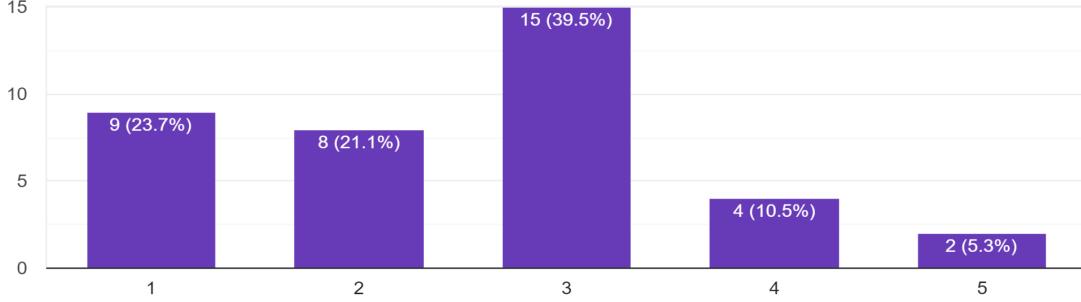
5-Daha önce Sivil İzleme çalışmasına katıldınız mı?

38 responses

4-Sivil İzleme konusunda bilgi ve farkındalık düzeyinizi işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).

38 responses

Sivil İzlemeye Giriş oturumundan beklentilerin yer aldığı soruda yanıtların;

- *“Farkındalık kazanma”*
- *“Teorik olarak bilgi aktarımı”*
- *“Uygulamanın nasıl yapılacağına ilişkin yönerge”*
- *“Yaşanılan kente ilişkin sivil izleme sonuçlarını değerlendirebilme becerisi”*
- *“Sivil izlemenin nerelerde ve nasıl uygulanacağına ilişkin güncel örnekler”*

olarak ortaklaştığı görülmüştür.

İlk ders **8 Kasım 2021** tarihinde çevrimiçi olarak yapıldı. Oturuma proje ekibi dışında 38 genç ve yerel yönetim çalışanı katılım sağladı. Bu oturumda; **“savunuculuk”, “yerel yönetimler”, “kamu yönetimi”, “merkezi yönetim”, “yerinden yönetim”, “belediye kanunu”, “sivil izleme” ve “yerel savunuculuk”** kavramlarına yer verilmiştir. Dersin sonunda katılımcılar için hazırlanan sivil izleme uygulaması aşağıdaki gibidir. Katılımcıların sivil izleme uygulamaları için bir alan ayrılmış ve girişleri buraya yapmaları hatırlatılmıştır.

Sivil İzleme Uygulaması: *Eskişehir’de olan katılımcılar için Tepebaşı, Odunpazarı Belediyeleri ve İzmir’de olan katılımcılar için Konak, Çiğli Belediyeleri’nin Stratejik Planlarını, “İnsan Hakları Kentleri Göstergeleri”nde listelenmiş, engelli, kadın, çocuk, mülteci ve yaşlı göstergeleri bağlamında incelemenizi rica ediyoruz. Bunu yaparken belediyelerin sitelerinde “Kurumsal” başlıklı sayfada yer alan stratejik plan ve faaliyet raporu isimli iki kaynaktan faydalanabilirsiniz.*

İzleme uygulamasını gerçekleştirirken;

1. *Öncelikle göstergelerde yer alan engelli, kadın, çocuk, mülteci ve yaşlı alanlarından birini seçmelisiniz,*

2. İzlenen belediye, stratejik planında seçilen alanda (engelli, kadın, çocuk, mülteci, yaşlı) neleri vaat etmiş/ öngörmüş, bakınız.
3. Faaliyet raporunda bunların ne kadarını gerçekleştirdiğini belirtmiş?
4. Bu gerçekleşen faaliyetler o kenti; kent sakinleri için daha uygun bir kent haline getiriyor mu?

Bu izleme uygulaması kapsamında belediyelerin son dönem stratejik planlarını incelemenizi, planlamada yer verilen hedeflere ulaşıp ulaşılmadığı, ulaşıldı ise ne düzeyde gerçekleştiğinin incelenmesi bekliyoruz.

- Hedeflerin gerçekleşme durumları, faaliyet raporundan takip edilecektir. Stratejik plan incelemesi yapılırken “İnsan Hakları Kentleri Göstergeleri”nde yer alan engelli, kadın, çocuk, mülteci ve yaşlı göstergelerinden faydalanılacaktır.

Oturum sonrası proje ekibi ile birlikte değerlendirme toplantısına katılım sağlandı. Yolunda giden ve aksayan yönler ile ilgili değerlendirmelerden sonra, sonraki oturumlara ve KHO sürecine ilişkin iyileştirme önerileri paylaşıldı. İlk ders sonrası sivil izleme uygulaması da tamamlandıktan sonra oturuma özel düzenlenmiş “sontest” (Ek-6) katılımcılara gönderildi. Sonteste 22 katılımcıdan yanıt geldi. Bu katılımcılardan 20’si “sivil izleme uygulaması”na katılmış 2 kişi ise katılmamıştır. Öntest ve sontest verilerine göre ilk dersten sonra "Sivil izleme" denilince akla gelen 3 ifade nedir” sorusuna gelen yanıtlar Şekil 1 ve Şekil 2’de birlikte gösterilmiştir. Buna göre; dersten önce katılımcıların yanıtları sıklıkla **“gözlem”, “savunuculuk” “raporlama” “sivil toplum”“analiz” ve “farkındalık”** ifadeleri iken dersten sonra yanıtların sıklıkla **“yerel”, “katılım” “kent göstergeleri” “strateji” “insan hakları”** ifadelerine dönüştüğü görülmüştür.

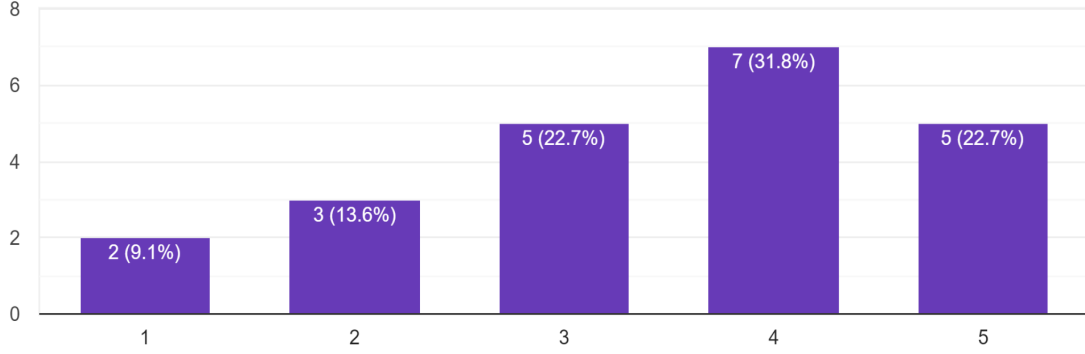
Şekil 1. “Sivil izleme” akla gelenler-öntest Şekil 2. “Sivil izleme” akla gelenler-sontest

“Sivil İzlemeye Giriş” dersinden sonra beklentilerin karşılanma düzeyine ilişkin grafik aşağıdaki gibidir. Buna göre “orta” ve “yüksek” sayılabilecek 3, 4 ve 5 düzeylerinin toplam sıklığının 17 olduğu görülmektedir. 5 katılımcının beklenti düzeylerinin karşılanma düzeyini düşük olarak değerlendirebiliriz.

7-“Sivil İzlemeye Giriş” dersinden beklentilerinizin karşılanma düzeyini işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).

22 responses

Bu yanıtları takiben, sonekte yer alan “Sivil İzlemeye Giriş” dersi ve uygulamasına ilişkin varsa görüşleriniz ekleyiniz lütfen” sorusuna verilen yanıtlar detaylı incelenmiştir. Dersin “gayet verimli”, “öğretici” “farkındalık sağlayıcı” “eğitmenin deneyimli olduğu” gibi olumlu yanıtları çoğunlukta olsa da beklentilerinin karşılanma düzeyi düşük olan katılımcı cevaplarının nedenlerine bakıldığında aşağıdaki ifadelerle rastlanmıştır.

“Raporun ne şekilde hazırlanacağı konusuna yer verilebilir. Belki bir örnek rapor çok kısaca incelenebilir.”

“Sivil izlemenin bir tanımı yapsaydık ve saatlerce aynı tonda bir şeyler dinlemeye zorlanmasaydık ne iyi olurdu”

“Dersler sadece uzun bir anlatım ve sonrasında soru kısmından oluştuğunda yeterince tartışma ortamı ve öğrenme sağlanmadığını düşünüyorum. Küçük katılım araçları ve belki daha küçük gruplara ayrılıp tartışma yaratmak kazanımımızı güçlendirebilir.”

“Düz anlatım yerine yaratıcı öğretim tekniklerine daha çok yer verilmesini isterdim. Teşekkürler.”

Değerlendirme: İlk oturum sonrası proje ekibi ile yapılan toplantıda olumlu seyreden süreçlerin yanı sıra geliştirilmesi ve önlem alınması gereken konulara yer verildi. Öncelikle KHO süreci, katılımcılardan beklentiler, KHO ile ilgili bağlantılar,

kaynak önerileri, KHO takibi, proje ekibine hızlı ulaşım gibi konuları içeren “bilgi paketi”nin katılımcılarla aynı hafta içerisinde paylaşılmasının süreç takibi yapmayı kolaylaştıracağı konuşuldu. Eğitmenin sunumu ve içeriğin doyurucu olduğu değerlendirildi ancak katılımcıların daha aktif olabileceği yöntemler üzerinde düşünülmesi gerektiği belirtildi. İlk ders olması sebebiyle “sivil izleme” uygulamasının anlaşılammış olabilmesi ihtimaline yönelik tedbir alınması iletişim kanallarından konuya açıklık getirilmesi kararlaştırıldı.

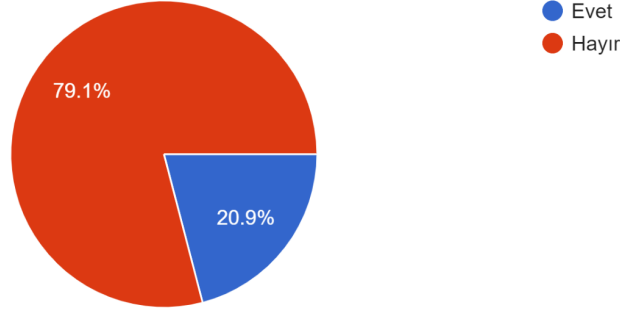
Proje ekibinin yapmış olduğu değerlendirme toplantısında ele alınan konular ile katılımcıların “sontest”e verdikleri yanıtların ortaklaştığı gözlemlendi. Sivil izleme uygulaması çoğu katılımcı için yeni bir kavram olduğu için ve ilk kez KHO’da derse katılım sağlandığı için tedirginlik belirgindi. Buna yönelik veriler ve ekibin değerlendirmesi sonucu 1) *derslerin katılımcıların daha aktif olacağı şekilde kurgulanması*; 2) *sivil izleme uygulamalarının daha anlaşılır şekilde açıklanmasına* yönelik önlem alınması kararlaştırıldı. Öncelikle KHO süreç takibinin tüm katılımcılar tarafından ortak kullanılması ve içeriğin birlikte üretilebilmesine yönelik “Padlet” platformu kullanılmaya başlandı. Bu 2 konu başlığı da ilerleyen oturumlarda dikkate alınacak şekilde planlandı.

2. Oturum: Demokrasi ve Uygulamaları

Oturum öncesi eğitmenle yapılan hazırlık toplantısına proje ekibiyle birlikte katılım sağlandı. Bu toplantıda katılımcı profili, proje amaçları hakkında bilgi ve oturum sonrası beklentilerin üzerinden geçildi. Katılımcılarla oturum öncesinde konuya ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerini ölçmeye yönelik bu oturum özelinde hazırlanan “öntest” çevrimiçi olarak gönderilerek doldurulması istendi. 20’si Eskişehir ve 23’ü İzmir olmak üzere 43 katılımcı anketi yanıtladı. Öntestte yer alan derten beklentilere verilen yanıtlar oturum öncesinde Eğitmene iletilerek buna yönelik hazırlık yapması istendi. Testin sonuçlarına ilişkin özet bilgiler şu şekildedir:

5-Daha önce "Demokrasi ve Uygulamaları" konusunda herhangi bir eğitime katıldınız mı?

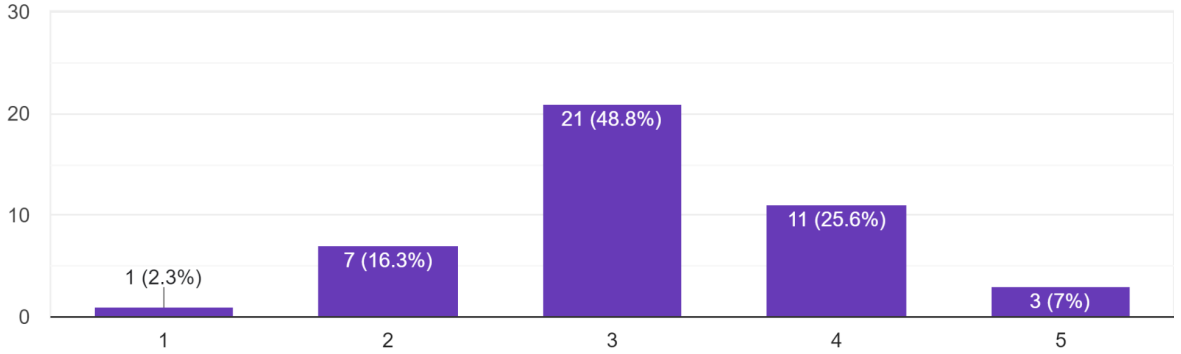
43 responses

Katılımcıların %79,1'i daha önce Demokrasi ve Uygulamalarına ilişkin bir eğitime katılmadığını belirtmiştir. Bu konuya ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerine ilişkin grafik aşağıdadır. Buna göre katılımcıların yaklaşık %70'i düzeylerini orta ve düşük olarak belirtmiştir.

4-"Demokrasi ve Uygulamaları" konusunda bilgi ve farkındalık düzeyinizi işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).

43 responses

"Demokrasi ve Uygulamaları" oturumundan beklentilerin yer aldığı soruda yanıtların;

- "Demokrasi ve alt kavramlarının açıklanması"
- "Demokrasiye halk katılımı ve yerel yönetimlerin işleyişine katılımın demokratik işleyişe etkileri"
- "Günlük hayatta vatandaş olarak demokrasinin uygulama örnekleri ve farkındalık"

-
- “Yönetim biçimi olan demokrasiden ziyade demokrasinin doğru işlenebilirliğinin anlatılması”
 - “Farklı demokrasi uygulamalarını görmek. Demokrasi kültürü üzerine eleştirel düşünmek.”
 - “Haklarımı daha iyi kavramak uygulamak”
 - “Demokrasinin geçmişten günümüze tarihsel gelişimi”
 - “Yerel yönetimlere ilişkin uygulamalarda demokrasi kavramının açıklanması”

olarak ortaklaştığı görülmüştür.

Bu oturum **16 Kasım 2021** tarihinde çevrimiçi olarak yapıldı. Oturuma proje ekibi dışında 40 genç ve yerel yönetim çalışanı katılım sağladı. Bu oturumda; **“Gerçek demokrasi: Atina demokrasisi”**, **“Demokrasi ve Çoğulculuk”**, **“Ademi Merkezizetçilik”**, **“Yerel Örgütlenme”** kavramlarına yer verilmiştir. Dersin sonunda katılımcılar için hazırlanan sivil izleme uygulaması aşağıdaki gibidir.

Sivil İzleme Uygulaması: Bu hafta için sizden ricamız, izleme yaptığınız ilçede (Konak/Çiğli/Tepebaşı ya da Odunpazarı Belediyeleri’nde) Kent Konseyi ve Gençlik Meclisi var mı diye araştırma yapmanız, varsa ne iş yaptıklarıyla ilgili bilgi edinmeniz. Ayrıca nasıl katılınabileceği ile ilgili bilgi almanız. Bize nasıl katılabileceğinizi öğrenme sürecini aktarmanızı istiyoruz.

Nasıl (web üzerinden, yüzyüze dilekçe ile vb) başvuruda bulunulmalı, başvuruda bulundunuz mu, eğer evetse başvurduktan sonra sizinle bağlantıya geçtiler mi, hangi bilgiler sizinle paylaşıldı? Varsa bir değerlendirmenizi, iyi olan veya geliştirilmesini önerdiğiniz noktaları yazabilirsiniz.

Oturum sonrası proje ekibi ile birlikte değerlendirme toplantısına katılım sağlandı. Oturuma özel düzenlenmiş “sontest” katılımcılara gönderildi. Sonteste 32 katılımcıdan yanıt geldi. Bu katılımcılardan 29’u “sivil izleme uygulamasına” katılmış 3 kişi ise katılmamıştır. Öntest ve sontest verilerine göre ilk dersten sonra “Demokrasi ve Uygulamaları” denilince akla gelen 3 ifade nedir” sorusuna gelen yanıtlar Şekil 3 ve Şekil 4’te birlikte gösterilmiştir. Buna göre; dersten önce katılımcıların yanıtları sıklıkla **“eşitlik”**, **“özgürlük”** **“hak”** **“halk”** **“adalet”** ifadeleri iken dersten sonra yanıtların sıklıkla **“eşitlik”**, **“katılım”** **“halk”** **“yerel”** **“adalet”** ifadelerine dönüştüğü ve çoğunlukla benzer kaldığı görülmüştür.

Şekil 3. "Demokrasi" akla gelenler-öntest Şekil 4. "Demokrasi" akla gelenler-sontest

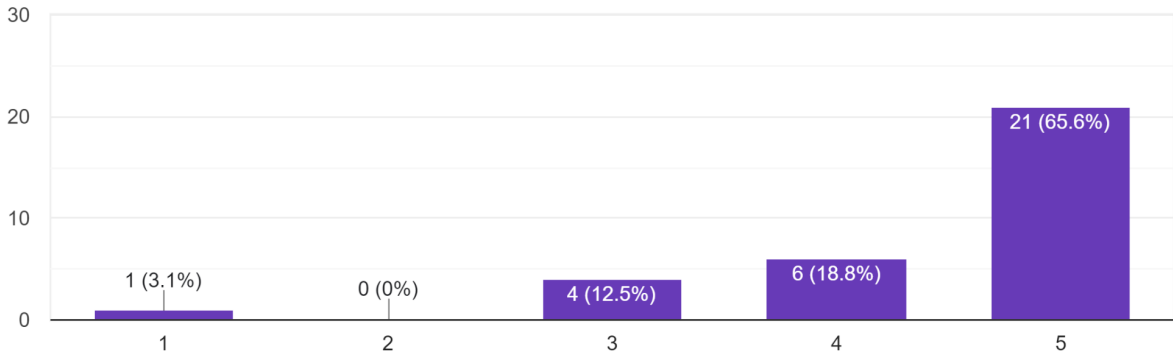

Katılımcıların Demokrasi ve Uygulamaları dersine ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerine ilişkin öntest-sontest karşılaştırmalı grafik katılımcı sayıları eşit olmamasından dolayı sunulamamaktadır.

"Demokrasi ve Uygulamaları" dersinden sonra beklentilerin karşılanma düzeyine ilişkin grafik aşağıdaki gibidir. Buna göre "orta" ve "yüksek" sayılabilecek 3, 4 ve 5 düzeylerinin toplam sıklığının 31 olduğu görülmektedir. 1 katılımcının beklenti düzeylerinin karşılanma düzeyini düşük olarak görülmektedir.

7-"Demokrasi ve Uygulamaları" dersinden beklentilerinizin karşılanma düzeyini işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).

32 responses

Bu yanıtları takiben, sonteste yer alan ""Demokrasi ve Uygulamaları" dersi ve uygulamasına ilişkin varsa görüşlerini ekleyiniz lütfen" sorusuna verilen yanıtlar detaylı incelenmiştir. Derse ilişkin memnuniyet gerek oturum esnasında gerekse sontest formlarında göze çarpar şekilde yüksektir. Bu soruya da oldukça olumlu, beklentinin üzerinde olduğuna dair ifadeler eklenmiştir. "Öğretici", "ufuk açıcı", "farkındalık sağlayıcı", "verimli", "keyifli" gibi ifadelerle rastlanmaktadır. Yorumların çoğunluğu aşağıdaki şekillerde ortaklaşmıştır.

"Dersi ve akıcılığını çok sevdim. Daha fazlasını yine aynı hocadan dinlemek isterim."

"Uygulama bana zor geldi açıkçası. Belediyeler ile görüşmek çok zor. Kent konseyleri bazı ilçelerde yeni yapılandığı için ilgili kişiye bir türlü ulaşamadık"

"Ders farkındalık düzeyimin ve demokrasiye bakış açımın değişmesine sebep oldu."

"Demokrasinin tanımının bize öğretildiği şekilden çok farklı bir anlam içerdiğinin farkındalığı ile gerçekten ne anlama geldiği ve eski tarihlerden itibaren hangi şekillerde uygulandığı hakkında pek çok bilgi edindiğim bir ders oldu."

"Serkan Beyin eğitimi verirken oldukça akıcı ve anlaşılır anlattığını düşünüyorum. İlgiliyle dinledim. Aynı zamanda demokrasi konusunda yerel yönetimlerin karar verme sürecinde oldukça önemli bir konumda olduğu, verilen yetkilerin ise günümüzde ne düzeyde olduğu ama artırılması gerektiği vurgulandı."

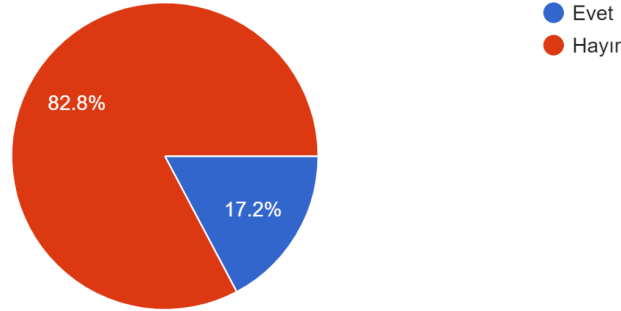
Değerlendirme: Süreç değerlendirmesi olarak bakıldığında öntestte yer alan katılımcıların beklentilerinin eğitime iletilmesinin dersi daha etkili hale getirdiği gözlemlendi. Ek olarak ders başlamadan önce katılımcılarla önceki haftanın sivil izleme deneyimlerini paylaşımları olumlu oldu. Demokrasi konusunun tarihsel bağlamından kopuk ele alınamaması fakat bu haliyle de oldukça akıcı ve verimli bir ders olmasına karşın güncel ve gündelik yaşam pratiklerine yeterli vakit kalmaması katılımcılarda sivil izleme uygulaması hakkında hala tedirginliğini korumaya devam etti. Eğitmenin konu aktarımı, iletişimi, katılımcıları gözetmesi ve soruları detaylı açıklaması oldukça etkiliydi. Belki demokrasi gibi KHO'nun temel yapıtaşı niteliğinde olan kavramları tek oturum yerine 2 veya daha fazla oturumda ele alınarak bu sorunun önüne geçilebilir. Ders esnasında da katılımcıların içtenlikle "konuya bakış açılarının" değiştiğini ifade ettikleri gözlemlendi.

3. Oturum: Yerel Demokrasi ve Yerel Özerklik

Oturum öncesi eğitmenle yapılan hazırlık toplantısına proje ekibiyle birlikte katılım sağlandı. Katılımcılara oturum öncesinde "öntest" çevrimiçi olarak gönderildi. 10'u Eskişehir ve 19'u İzmir olmak üzere 29 katılımcı anketi yanıtladı. Testin sonuçlarına ilişkin özet bilgiler şu şekildedir:

5-Daha önce "Yerel Demokrasi ve Yerel Özerklik" konusunda herhangi bir eğitime katıldınız mı?

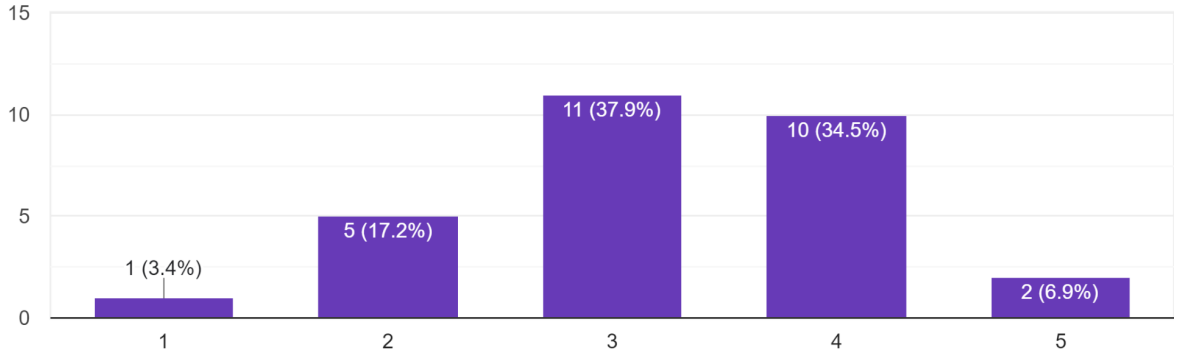
29 responses

Yanıtlardan, 25 kişinin daha önce konuya ilişkin eğitim almadığı 5 kişinin ise aldığı görülmektedir. Bir diğer soru olan konuya ilişkin bilgi ve farkındalık düzeyini gösteren grafik de aşağıdaki gibidir. Buna göre de katılımcılardan 17 (%60'a yakını) kişi düzeyini orta ve düşük olarak işaretlerken, 12 (%40'a yakın) kişi de yüksek olarak işaretlemiştir.

4-"Yerel Demokrasi ve Yerel Özerklik" konusunda bilgi ve farkındalık düzeyinizi işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).

29 responses

"Yerel Demokrasi ve Yerel Özerklik" dersine ilişkin beklentilerin yer aldığı soruya gelen yanıtlar aşağıdaki şekilde ortaklaşmıştır.

- "Eleştirel ve sorgulayıcı bir alan yaratılması."

-
- *"Yerel yönetimleri görevleri, yönetime katılım vatandaş + kamu birlikte hareketinin nasıl olması gerektiğini."*
 - *"Yerel özerklik demokratik yapılanmanın ön koşuludur ve bu yaklaşım da, halka en yakın hizmet birimleri olan yerel yönetimleri öne çıkartmaktadır. "Temsili yönetim" anlayışı yerine "katılımcı demokrasi" kavramının öneminin vurgulanması, bu konudaki sivil izleme çalışmasında farkındalık düzeyimizin artması beklentilerim arasındadır."*
 - *"Kavramların açıklanması, kent hakkı ile bağdaştırılması."*
 - *"Derse dair; kavramları, konuyu ilgilendiren örgütlerin amaçlarını, işleyiş yapılarını özümsemek ve demokrasinin yerelden başlamasına katkı sağlamak."*
 - *"Kavramların teorik kökeni, uygulama pratikleri."*

Bu oturum **24 Kasım 2021** tarihinde çevrimiçi olarak yapıldı. Oturuma proje ekibi dışında 28 genç ve yerel yönetim çalışanı katılım sağladı. Bu oturumda; **"Yerinden yönetim", "yerel özerklik", "hemşehri hakları", "iklim krizi"** kavramlarına yer verilmiştir. Katılımcılardan gelen geri dönüşler ve öneriler ardarda her hafta hem ders hem de sivil izleme uygulamalarına yeterince vakit ayıramadıkları için doğrudan alanda izleme yapılmayacaksa eğer bu hafta sivil izleme uygulaması yapılmaması yönünde oldu. Talep eğitime oturum öncesinde iletildi. Sivil izleme uygulaması bu ders özelinde gerçekleşmedi ancak eğitmenden, istenildiği takdirde kullanılmak üzere sivil izleme önerileri aşağıdaki şekilde ulaştı.

Sivil İzleme Uygulaması Önerileri:

- *İlgili yerelerde, iklim krizinden kaynaklı sorunlara dair etkili ve sürdürülebilir politikalarının benimsenmekte midir? Sizce bunların uygulanması için kurulabilecek izleme mekanizmaları neler olabilir? Varsa önerilerinizi raporunuzda paylaşınız.*
- *Yerel politikaların ve kararların izlenmesi için Belediye meclislerinin toplantılarına fiziken ya da dijital katılımın mümkün müdür? Bir tanesine katılmaya ne dersin? Deneyimlerini bize raporla.*
- *Bütçe süreçlerinin stratejik plan, performans programı ve yıllık faaliyet raporlarının izlenmesi ve aktif katılım yoluyla hesap verebilirlik ve şeffaflık savunusu nasıl yapılabilir, yaşadığın yerdeki Sivil Toplum Örgütleri ile bir istişare yapmaya ne dersin? Ortaya çıkan görüşlerinizi bize raporlayın.*

Oturum sonrası proje ekibi ile birlikte değerlendirme yapıldı. Oturuma özel düzenlenmiş "sontest" katılımcılara gönderildi. Sonteste 21 katılımcıdan yanıt geldi. Öntest ve sontest verilerine göre ilk dersten sonra "Yerel Demokrasi ve Yerel Özerklik" denilince akla gelen 3 ifade nedir" sorusuna gelen yanıtlar Şekil 5 ve Şekil 6'da birlikte gösterilmiştir. Buna göre; dersten önce katılımcıların yanıtları sıklıkla

“yerel”, “kent” “karar” “konsey”, “halk” ifadeleri iken dersten sonra yanıtların sıklıkla **“belediye”, “katılım” “ortak” “meclis”** ifadelerine dönüştüğü görülmüştür.

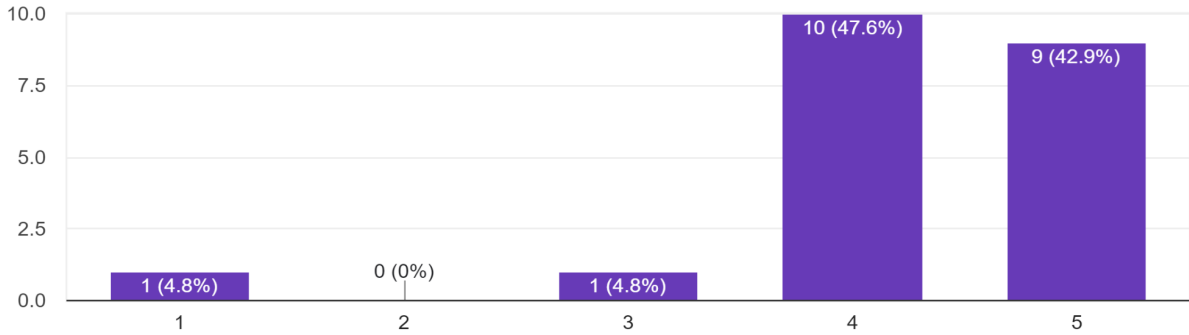
Şekil 5. “Yerel Demokrasi” aklı gelenler-öntest Şekil 6. “Yerel Demokrasi” aklı gelenler-sontest

Katılımcıların Yerel Demokrasi ve Yerel Özerklik dersine ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerine ilişkin öntest-sontest karşılaştırmalı grafik katılımcı sayıları eşit olmamasından dolayı sunulamamaktadır.

6-“Yerel Demokrasi ve Yerel Özerklik” dersinden beklentilerinizin karşılanma düzeyini işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).

21 responses

“Yerel Demokrasi ve Yerel Özerklik” dersinden sonra beklentilerin karşılanma düzeyine ilişkin grafik yukarıdaki gibidir. Buna göre “orta” ve “yüksek” sayılabilecek 3, 4 ve 5 düzeylerinin toplam sıklığının 20 olduğu görülmektedir. 1 katılımcının beklenti düzeylerinin karşılanma düzeyini düşük olarak görülmektedir. Buna ilişkin görüş ve önerilerin yer aldığı soruya gelen yanıtların aşağıdaki şekilde ortaklaştığı görülmektedir.

- *“Geniş bir çerçeveden başlanıp konumuzun özüne inilmesi ve kapsayıcılık açısından ders çok verimliydi. 10 dakika dinlenme arasının çok gerekli olduğunu düşünmüyorum onu belirtmek isterim. Sevgiyle :)”*
- *“Yerel kavramının kronolojisinden başlayarak datapolis, akıllı şehirler, akıllı şehir örnekleri ve uygulamaları hakkında pek çok bilgilendirmeler yapıldı. İlgili mevzuatlar ile yerelde demokrasi kavramının kapsamı ve yereldeki katılım anlatımları yapıldı.”*
- *“Dersin çok verimli geçtiğini düşünüyorum, özellikle soruların sona kalmaması süreç içine yayılarak ilerlenmesi, geri dönüşlerin ve katılımın mümkün kılınması dersi çok daha takip edilebilir hale getirdi.”*
- *“Dersin işlenişi ve akışını sevdim. Konuyla ilgili birçok veri olduğundan ve biraz daha detaylı işlenmesi açısından daha sonra 2. bir ders yapılması çok güzel olur. Özellikle bu dersin konusunun “neler yapabilirim?” sorusuna cevap niteliğinde oluşu bu yöndeki talebimin sebebidir.”*
- *“Malumunuzdur ki içerik fazla doluydu anlamak ve kavramak bu anlamda zor oldu. Yine de kavradığım her noktasını kendi adıma kar biliyorum.”*
- *“En zevk aldığım derslerdendi.”*

Değerlendirme: Ders sonrası değerlendirme oturumu proje ekibi ile birlikte gerçekleştirildi. Öncelikle Yerel Demokrasi ve Yerel Özerklik dersine ilişkin, özellikle eğitmenin kapsayıcı ve interaktif ders anlatımının etkili olduğu değerlendirildi. Ek olarak; katılımcıların henüz sokağa çıkıp “sivil izleme” uygulaması gerçekleştirmelerine olanak sağlayacak derslerin henüz başlamamış olmasının (daha çok belge üzerinden izleme yapıldığı için) ve görece daha teorik derslerin üstüste gelmesinin motivasyonu düşürebilme riski tartışıldı. İletişim kanallarından proje ekibine iletilen geri dönüşlerde KHO sürecinin yoğun geçtiği ve özellikle sivil izleme uygulamalarını doğru yapıp yapmadıklarına ilişkin endişe dile getirildi. KHO programında sivil izleme uygulama paylaşımları için ayrı bir hafta ayrılmamış olmasından dolayı programda revizyon ihtiyacı konusunda ortaklaşıldı. Bu revizyonun hangi şekilde olması gerektiğine ilişkin katılımcılara dijital ortamda form ile bilgi toplandı. Buna göre 2 veya 3 haftalık derslerden sonra *“sivil izleme deneyim paylaşım toplantıları”* organize edilmesi kararlaştırıldı. İlkinin de katılımcılara sivil

izleme hakkında pratik bilgilerin ve nasıl yapılacağına ilişkin yöntemlerin paylaşılacağı şekilde organize edildi. Programda bu revizyona yer açabilmek amacıyla KHO başında gerçekleştirilen “öntest” verileri değerlendirilerek proje ekibine iletildi. Buna göre KHO kapsamında “en az ilgi çeken, merak edilen” 4 başlık olan “Gıda ve Kent”, “Kentlerde Sağlık”, “Farklı Grupların Güvenlik İhtiyacı ve Kent” ve “Spor Yapmaya Erişim, Boş Zamanın Değerlendirilmesi ve Kent” derslerinin takvimin sonuna “çevrimiçi seminer/webinar” şeklinde eklenmesi şeklinde düzenleme yapıldı.

4. Oturum: Sivil İzleme Deneyim Paylaşım Toplantısı

Sivil izleme deneyim paylaşım toplantısı 2 ayrı bölüm olarak 18 katılımcı ile gerçekleştirildi. İlk bölümde; proje ekibi sivil izlemenin ne demek olduğunu pratik örneklerle açıkladı, bu projede sivil izlemenin önemini ve gereğini aktardı, sivil izleme uygulamalarının ne şekilde kullanılacağı ile ilgili bilgilendirme yaptı. İkinci bölümde de katılımcılar hem sürece dair tedirgin oldukları noktaları hem de bugüne kadar yapmış oldukları sivil izleme uygulamalarına dair deneyimlerini paylaştılar. Bu 2 konuya ilişkin katılımcılar tarafından ortaklaşan konu başlıkları şu şekilde ifade edildi.

- *Sivil izlemenin ne olduğu ve bununla tam olarak ne yapmaya çalıştığımızla ilgili soru işaretleri*
- *Örnek raporlara ihtiyaç var*
- *Yol haritasına ihtiyaç var*
- *Sivil izleme ödevleri ile ilgili kurumlara/kişilere/bilgi/belgelere ulaşmakta yaşanan güçlükler*
- *Ders ve pratik uygulamalar arasında bir bağlantı yok*
- *Yerel yönetim birimleriyle iletişim kurulmuyor genellikle*
- *Yapılan uygulamanın doğruluğundan emin olamama*

Katılımcıların KHO’da yer almalarına dair başvuru sürecinde “katılma motivasyonu” na dair yer alan soruya gelen yanıtlarda gençlerin “Şehirde söz hakkı olması ve halka katkı sunması, yönetime müdahil olmak, yönetimde söz sahibi olmak isteği, Kentte yaşayan herkes için (genç, yaşlı, çocuk) için daha sürdürülebilir bir yaşama ortamı sağlamak için, şehir’i haklar ve ihtiyaçlar konusunda yakından tanımak ve şehre uygun çözüm kanalları oluşturmak için” gibi farklı ihtiyaçları ve kapasiteleri olduğu görülmektedir. Dolayısıyla sivil izleme uygulamaları gerçekleştirilirken de bu farklılıkların kendini gösterdiği değerlendirildi. Ayrıca daha önce proje ekibinin de farkettiği, henüz “sokağa çıkıp izleme yapabilmelerine” imkan verecek derslerin başlamamış olması motivasyonlarında eksilme yaşattı. Bu değerlendirme toplantısı sonunda kaygıların azaldığı, sürecin yolunda ilerlediğini fark ettiler. **Proje ekibine;** katılımcılara bu uygulamanın üniversitedeki ödev süreçlerinden farklı olduğuna dair bilgilendirme

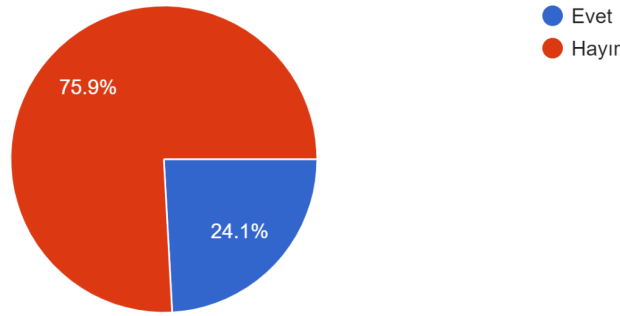
yapılması, örnek raporlar paylaşılması ve "ulaşılamayan" kişi/kurum/doküman olmasının da veri olduğu dolayısıyla sivil izleme uygulamasının yolunda gittiğine dair bilgilendirme yapılmasına yönelik geri bildirimde bulunuldu.

5.Oturum: Ulaşım ve Dolaşım

Oturum öncesi eğitmenle hazırlık toplantısı yapıldı. Katılımcılarla oturum öncesinde bu oturum özelinde hazırlanan "öntest" çevrimiçi olarak gönderilerek doldurulması istendi. 10'u Eskişehir ve 19'u İzmir olmak üzere 29 katılımcı anketi yanıtladı. Testin sonuçlarına ilişkin özet bilgiler şu şekildedir:

5-Daha önce "Ulaşım ve Dolaşım" konusunda herhangi bir eğitime katıldınız mı?

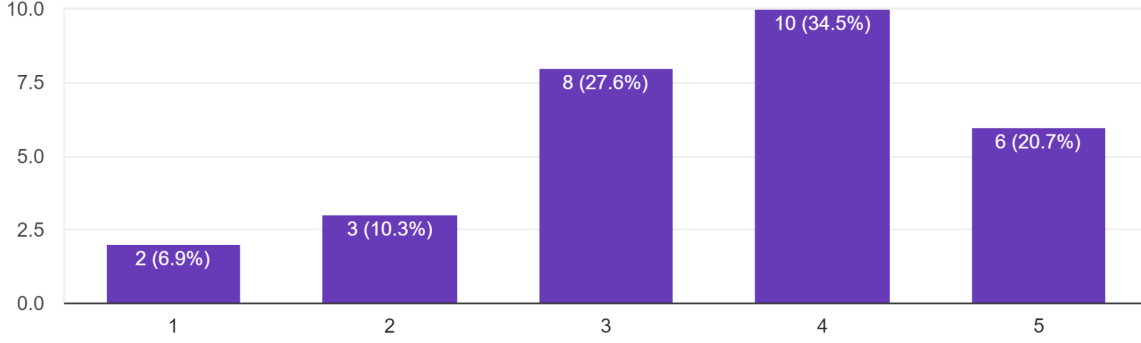
29 responses

Katılımcıların%75'i daha önce konuyla ilgili bir eğitime katılmamıştır. Bir diğer soru olan konuya ilişkin bilgi ve farkındalık düzeyini gösteren grafik de aşağıdaki gibidir. Buna göre de katılımcılardan 13 (%45'e yakını) kişi düzeyini orta ve düşük olarak işaretlerken, 16 (%55'e yakın)kişi de yüksek olarak belirtmiştir.

4-"Ulaşım ve Dolaşım" konusunda bilgi ve farkındalık düzeyinizi işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).

29 responses

"Ulaşım ve Dolaşım" dersine ilişkin beklentilerin yer aldığı soruya gelen yanıtlar aşağıdaki şekilde ortaklaşmıştır.

- "Kent Hakkı" perspektifinden ulaşım ve dolaşım konusunda yasal ve temel bilgiler edinmek haklarımızı öğrenmek ve bu hakları nasıl gerçekleştireceğimizi düşünmek"
- "Kentlerde omurga işlevi gören ulaşım ağlarının kent makroformunu belirlemede en büyük etken olduğunun ve arazi kullanım ile ilişkilerinin vurgulanması; ayrıca herkes için erişilebilir ulaşım alternatiflerinin olması gerektiğini ve bu konulardaki çalışmalarda ulaşım planlamasının önemini anlatan bir eğitim olmasını bekliyorum."
- "Kavram ve içerikleri öğrenerek konu ile alakalı farkındalık seviyemi arttırmak."
- "Dolaşım kavramının ayrıntılı anlatılması."
- "Konunun kent ve kentli hakkı ile ilişkisini anlamak."
- "Kentte ulaşım için yenilikçi yaklaşımlar nelerdir?"
- "Pandemi gibi küresel bir süreç içerisinde sürdürülebilir, çevre dostu ulaşım alternatifleri nelerdir?"
- "Kent içerisinde yayaların hakları nelerdir?"
- "Dezavantajlı gruplar için kent içi ulaşımı ve dolaşımı iyileştirmenin yolları nelerdir?"

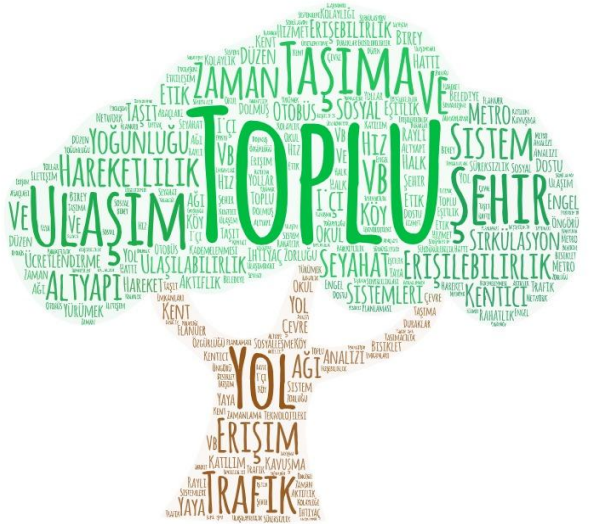
Bu oturum **8 Aralık 2021** tarihinde çevrimiçi olarak yapıldı. Oturuma proje ekibi dışında 25 genç ve yerel yönetim çalışanı katılım sağladı. Bu oturumda; "**Avrupa Kentsel Şartı**", "**kentsel dönüşüm**", "**paylaşım ekonomisi**", "**ulaşım ve dolaşım hakkı**", "**sürdürülebilir şehirler**" kavramlarına yer verilmiştir. Dersin sonunda katılımcılar için hazırlanan sivil izleme uygulaması aşağıdaki gibidir.

Sivil İzleme Uygulaması: 3 uygulama önerisinden 1 tanesi seçilerek bireysel veya grup halinde yapılması istenmiştir.

- *X ilçesinde yaşayan kişi Cumartesi akşamı yoğun saatlerde, x konseri/tiyatrosuna ya da bir kültür/sanat etkinliğine ulaşım imkanları ile aynı kişinin aynı imkanın hafta içi/hafta sonu/yoğun olmayan saatlerdeki ulaşım serüvenleri arasındaki olası farklılıkları deneyimleyin ve raporlayın.*
- *X ilçesinde yaşayan kişinin (ilçenin tüm spesifik özellikleri-nüfus, sosyoekonomik yapı-vb dikkate alınarak) ve bu ilçede yaşayanların doğrudan temiz tarım ürünlerine ulaşımı nasıldır, deneyimleyin ve raporlayın.*
- *X ilçesinde yaşayan kişinin yazın deniz ya da benzeri, kişinin x etkinliği gibi kendini dinlendirebileceği hangi etkinliklere erişilebilmektedir, araştırın ve raporlayın.*

Oturum sonrası proje ekibi ile birlikte değerlendirme toplantısı yapıldı. Oturuma özel düzenlenmiş "sontest" katılımcılara gönderildi. Sonteste 17 katılımcıdan yanıt geldi. Öntest ve sontest verilerine göre ilk dersten sonra "Ulaşım ve Dolaşım" denilince akla gelen 3 ifade nedir" sorusuna gelen yanıtlar Şekil 7 ve Şekil 8'de birlikte gösterilmiştir. Buna göre; dersten önce katılımcıların yanıtları sıklıkla **"toplulaştırma", "sistem" "şehir" "ulaştırma", "yol" , "trafik", "hareketlilik"** ifadeleri iken dersten sonra yanıtların sıklıkla **"bilgi", "kent" "ulaştırma" "yaya" "taştırma" "öncelikli ve yoğunluklu" "insan"** ifadelerine dönüştüğü görülmüştür.

Şekil 7. "Ulaşım, Dolaşım" akla gelenler-öntest

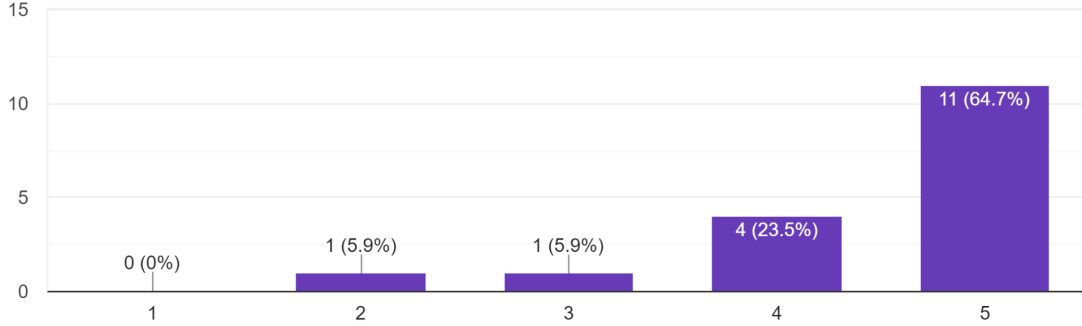
Şekil 8. "Ulaşım, Dolaşım" akla gelenler-sontest

Katılımcıların Ulaşım ve Dolaşım dersine ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerine ilişkin öntest-sontest karşılaştırmalı grafik katılımcı sayıları eşit olmamasından dolayı sunulamamaktadır.

7-"Ulaşım ve Dolaşım" dersinden beklentilerinizin karşılanma düzeyini işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).

17 responses

"Ulaşım ve Dolaşım" dersinden sonra beklentilerin karşılanma düzeyine ilişkin grafik yukarıdaki gibidir. Buna göre "orta" ve "yüksek" sayılabilecek 3, 4 ve 5 düzeylerinin toplam sıklığının 16 olduğu görülmektedir. 1 katılımcının beklenti düzeylerinin karşılanma düzeyini görece düşük olarak görülmektedir. Buna ilişkin görüş ve önerilerin yer aldığı soruya gelen yanıtların aşağıdaki şekilde ortaklaştığı görülmektedir.

- "Ülkemizde %90 oranında karayolu ile taşımacılığın sağlanması ve diğer ulaşım imkanlarındaki oranın düşük olması beni çok şaşırttı çünkü demiryolu ve denizyolu taşımacılığında gelişmiş olduğumuzu düşünüyordum. Ulaşım ve Dolaşım dersi teoride ulaşım konusunda gelişmiş politikalar belirleyebilmemize rağmen uygulama kısmında çok geride olduğumuzu anlamamı sağladı."
- "Mevcudu anlamaya ve gelecek hakkında tahayyül etmemizi sağlayan bir ders oldu teşekkürler."
- "Ders çok verimli ve bilgilendirici geçti. Tesekkürler."
- "Ladin Hanım'ın sunumu oldukça güzel ve etkileyiciydi. Özellikle "menti" programı sayesinde interaktif bir eğitim olduğunu düşünüyorum. Kentin en önemli unsuru olan ulaşımın kanunlardaki yeri, bu konudaki tespitler, hedefler hakkında güzel bilgiler edindim."
- "Ulaşım ve dolaşım konularına hak perspektifinden yaklaşıp üzerine düşünmemizi sağlamış olsa da verilen bilgi ve öğrenim düzeyi düşüktü diye düşünüyorum. Katılımı sağlaması ve akıcılığı yönüyle başarılıydı, ek olarak ulaşım sistemleri ve planlaması hakkında örnekler görüp, bazı farklı anlayışları öğrenmek isterdim."

- “Ulaşım gibi daha mekansal kavramlar ele alınırken, sözel içeriklerle beraber daha fazla görsel içeriklere de yer verilmeli (harita, şematik gösterimler, planlar vb.)”
- “Ders kapsamında verilen ödevi çok beğendim.”

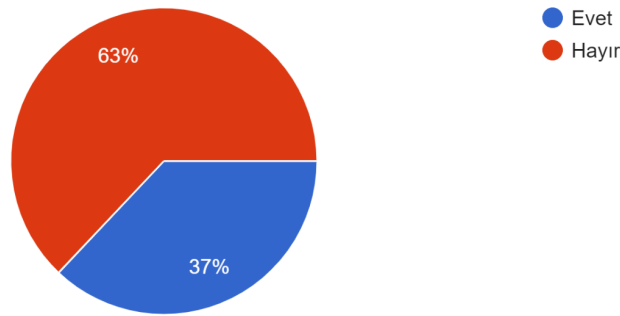
Değerlendirme: Ders sonrası proje ekibi ile yapılan toplantıda da katılımcıların aidiyet ve memnuniyetlerin arttığına dair gözlemler aktarıldı. Ayrıca sivil izleme uygulamalarının da sokağa çıkacak şekilde olması katılımcıları memnun ettiği değerlendirildi. Ders aktarımı klasik bilgilerden daha çok yaratıcı ve farklı bakış açıları sunmaya yönelik olacak şekilde ilgi çekiciydi. Eğitmenin online araçları da kullanarak interaktif şekilde dersi aktarması, katılımcıların da katkı yapabilmelerinin ortamı rahatlatmıştı gözlemlendi. Görüş ve önerilerde de belirtildiği gibi görece daha görsel bir sunum olsaydı bu şekilde öğrenen katılımcılara da hitap edebilirdi. Sivil izleme deneyim paylaşım toplantısı ve sonrasında yapılan bilgilendirmelerin katılımcıları rahatlatmıştı ve yavaş yavaş topluluk oluştuğuna dair ifadelerle rastlandı.

6.Oturum: Cinsiyet ve Kent

Oturum öncesi eğitmenle hazırlık toplantısı yapıldı. Katılımcılarla oturum öncesinde oturum özelinde hazırlanan “öntest” çevrimiçi olarak gönderilerek doldurulması istendi. 8’i Eskişehir ve 19’u İzmir olmak üzere 27 katılımcı anketi yanıtladı. Testin sonuçlarına ilişkin özet bilgiler şu şekildedir:

5-Daha önce "Cinsiyet ve Kent" konusunda herhangi bir eğitime katıldınız mı?

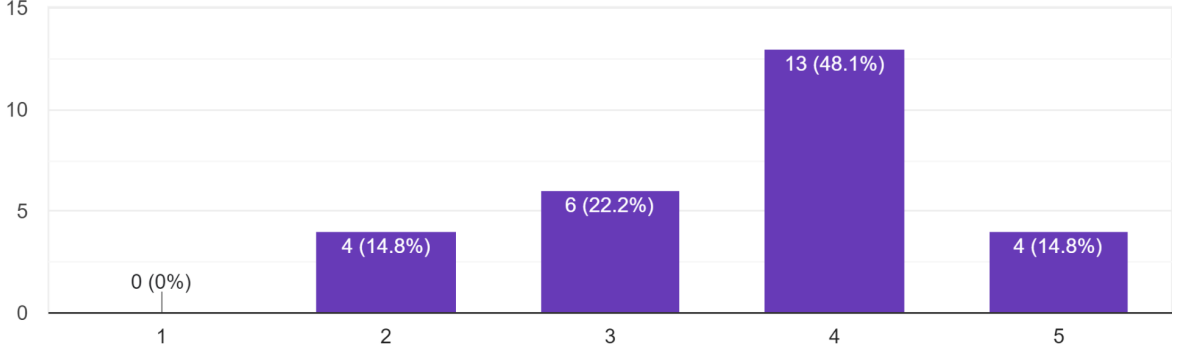
27 responses

Katılımcıların %63’ü daha önce konuyla ilgili bir eğitime katılmamıştır. Bir diğer soru olan konuya ilişkin bilgi ve farkındalık düzeyini gösteren grafik de aşağıdaki gibidir. Buna göre de katılımcılardan 10 (%37’ye yakını) kişi düzeyini orta ve düşük olarak işaretlerken, 17 (%63’e yakın) kişi de yüksek olarak belirtmiştir.

4-"Cinsiyet ve Kent" konusunda bilgi ve farkındalık düzeyinizi işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).

27 responses

"Cinsiyet ve Kent" dersine ilişkin beklentilerin yer aldığı soruya gelen yanıtlar aşağıdaki şekilde ortaklaşmıştır.

- *"Toplumsal cinsiyet eşitliği konusunu kent mekanı ile birlikte düşünmek, kadınlar ve lgbti+ bireylerin kentsel mekandaki haklarını vurgulamak ve bu konudaki toplumsal bilinci arttıran çalışmalardan bahsedilmesini bekliyorum."*
- *"Cinsiyet bağlamında toplumun yaşadığı sorunlar ve eşitsizlikler."*
- *"Dersin sonrasında da bizim okumaya/incelemeğe devam edebileceğimiz kaynaklar sunması, örnekleri tartışmak, Türkiye özelinde konunun hassasiyetine dikkat edilmesi ve güncel bilgiler içermesi."*
- *"Geniş kapsamlı bir konu, iyi bir şekilde sınırlarının ve bağlamının kurularak ifade edilmesini bekliyorum. Kent hakkı üzerinden çözüm önerileri dinlemek de güzel olabilir."*
- *"Farklı cinsel yönelimde olan insanların kente katılımı konusunda karşılaştıkları zorluklar, kadınların kente karşılaştıkları zorluklar/engeller, somut örnekler, çözüm yolları adına atılan adımlar neler?, eşit temsiliyet açısından kırsalda veya şehrin banliyölerinde yaşayan, işe giden emekçi kadınların durumu, karşılaştıkları engeller/zorluklar neler?"*
- *"Cinsiyet kavramını kent ve toplum perspektifinde açıklaması, haklar temelinde eşitlik arayışına dair düşündürmesi, çözüm arayışı sürecine sokması."*
- *"Atanmış ve biyolojik cinsiyetlerin yanısıra var olan bütün cinsel kimliklerin söz konusu edilmesi."*
- *"Bilinçlendirme farkındalık"*

Bu oturum **13 Aralık 2021** tarihinde çevrimiçi olarak yapıldı. Oturuma proje ekibi dışında 28 genç ve yerel yönetim çalışanı katılım sağladı. Bu oturumda; **“toplumsal cinsiyet”, “yerel yönetimler ve bütçeleme”, “belediye hizmetleri”, “cinsiyete duyarlı politika”,** kavramlarına yer verilmiştir. Dersin sonunda katılımcılar için hazırlanan sivil izleme uygulaması aşağıdaki gibidir.

Sivil İzleme Uygulaması: Önerilerden 1 tanesi seçilerek bireysel veya grup halinde yapılması önerilmiştir.

Sahip olduğun cinsiyet ve cinsel yönelimle kendini (yaş, kıyafet, ışıklandırma, vs. bağlamında) güvende ve güvensiz hissettiğin kent mekanları, müşterekler nerelerdir? Kentinde, ilçende ya da mahallende bir yürüyüşe çık ve gözlemlerle.

Gözlemlerini yaparken kentinde, ilçende, mahallende aşağıdakilerden hangileri var, araştırmacı gözlemlerle etrafına bak, raporla.

- *Ücretsiz veya düşük ücretli kreş, yaşlı-engelli bakımevi var mı, varsa hangi kurumlar tarafından açılmış? Hangi kurumlarda var? Kaç tane?*
- *Kamusal alanlarda bebek bakım ve emzirme odaları var mı? Hangi kurumlarda var? Kaç tane?*
- *Kentinizde kadın sığınağı, kadın danışma merkezleri var mı? Hangi kurumlarda var? Kaç tane?*
- *Cinsiyetsiz tuvaletler var mı?*
- *Kentinizde LGBTI+'lar kamusal hizmetlere erişim bakımından ayrımcılığa uğruyorlar mı, gözlem ya da deneyiminiz var mıdır?*

Dilersen farklı cinsiyet ve cinsel yönelimlerle çalışan yerel STK, belediyelerle görüşme yapabilir, fikirlerini sorabilirsin. Farklı cinsiyet ve cinsel yönelimden hemşehrilerle konuşma ve soruları ona da sorma fırsatın olursa, sakın bu fırsatı kaçıрма.

Oturum sonrası proje ekibi ile birlikte değerlendirme toplantısına katılım sağlandı. Oturuma özel düzenlenmiş “sontest” katılımcılara gönderildi. Sonteste 11 katılımcıdan yanıt geldi. Öntest ve sontest verilerine göre ilk dersten sonra "Cinsiyet ve Kent" denilince akla gelen 3 ifade nedir” sorusuna gelen yanıtlar Şekil 9 ve Şekil 10’da birlikte gösterilmiştir. Buna göre; dersten önce katılımcıların yanıtları sıklıkla **“toplumsal cinsiyet”, “kadın” “eşitlik” “güvenlik” “adalet”, “ayrımcılık”, “özgürlük”** ifadeleri iken dersten sonra yanıtların sıklıkla **“eşitlik”, “politika” “kadın” “güvenlik olmaması” “farklı cinsiyet” “kadın dostu” “güven”** ifadelerine dönüştüğü görülmüştür.

“Cinsiyet ve Kent” dersinden sonra beklentilerin karşılanma düzeyine ilişkin grafik yukarıdaki gibidir. Buna göre katılımcıların tümü “orta” ve “yüksek” sayılabilecek 3, 4 ve 5 düzeylerinin seçtiği görülmektedir. Buna ilişkin görüş ve önerilerin yer aldığı soruya gelen yanıtların aşağıdaki şekilde ortaklaştığı görülmektedir.

- *“Ders akıcı ve anlaşılırdı, biraz daha kaynak önerisi ve teori arkaplanı görmek cinsiyet kavramını anlamak adına güzel olabilirdi. Derslerin yerel yönetimle bağlantılar kurması uygulama açısından çok iyi fakat bu derste sadece buna yönelindi gibi hissettim.”*
- *“Cinsiyet ve Kent dersinde kendi bakış açımdan farklı bir bakış açısı edindim. Çünkü bize aykırı(cinsiyetsiz tuvaletler) veya sempatik (kadın dostu, kadın konukevleri) gelen konuların gerçekte aynı anlamda olmadığı farkındalığını edindim.”*
- *“Bu ders kapsamında ele alınan toplumsal cinsiyet eşitliği için neler yapılmalı, bütçeleme nasıl olmalı gibi konuları oldukça ilgimi çekti. Gayet etkili ve yararlı bir dersti.”*
- *“Bu ders kapsamında toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda yerel yönetimlerin nasıl bir yol izlemesi gerektiği konusunda detaylı bilgiler edindim.”*
- *“Oldukça keyifli bir dersti.”*
- *“En verim aldığım derslerden biriydi.”*

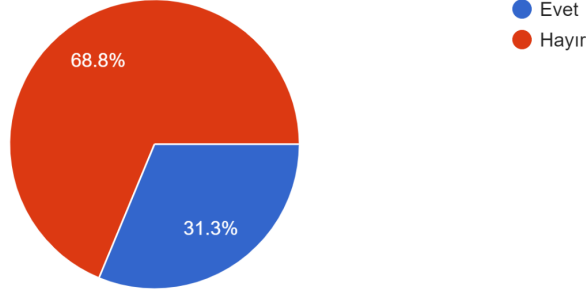
Değerlendirme: Oturum katılımcılar açısından oldukça ilgi çekiciydi. Gündelik yaşamda kullanılan kavramların açıklanması, toplumsal cinsiyete dair bilinenler ve yaşam pratikleri arasındaki ilişki, iş yaşamında cinsiyet algısı interaktif şekilde ele alındı. Özellikle yerel yönetimlerin sorumlulukları ve kentte yaşayanlar olarak bunlara ilişkin haklarımız ve talep etme şekilleri ilişkilendirildi. Konunun görece bilinir ve merak edilir olması sebebiyle verimli geçen derslerden biriydi. Sivil izleme uygulaması yine sokağa çıkaracak şekilde ve farklı değişkenleri hesaba katma şeklinde olunca hem gelen sivil izleme uygulama sayısı arttı hem de içeriği zenginleşti.

7.Oturum: Engellilik ve Kent

Oturum öncesi eğitimle yapılan hazırlık toplantısına proje ekibiyle birlikte katılım sağlandı. Katılımcılarla oturum öncesinde konuya ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerini ölçmeye yönelik bu oturum özelinde hazırlanan “öntest” çevrimiçi olarak gönderilerek doldurulması istendi. 6’sı Eskişehir ve 10’u İzmir olmak üzere 16 katılımcı anketi yanıtladı. Testin sonuçlarına ilişkin özet bilgiler şu şekildedir:

5-Daha önce "Engellilik ve Kent" konusunda herhangi bir eğitime katıldınız mı?

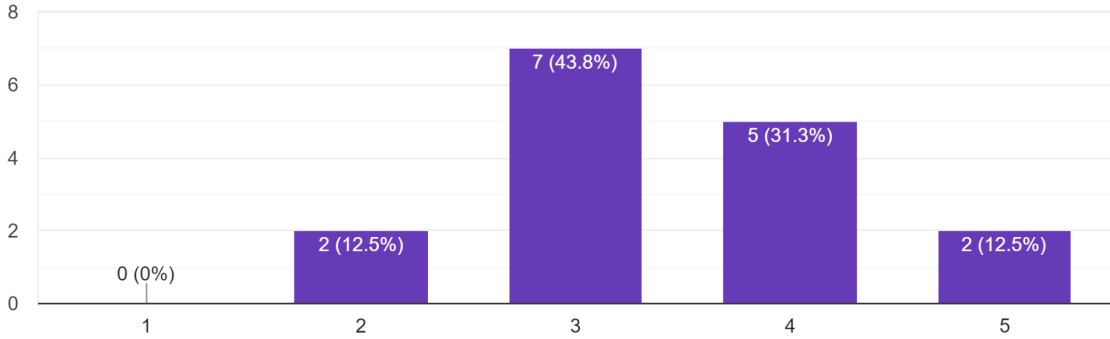
16 responses

Katılımcıların %69'u daha önce konuyla ilgili bir eğitime katılmamıştır. Bir diğer soru olan konuya ilişkin bilgi ve farkındalık düzeyini gösteren grafik de aşağıdaki gibidir. Buna göre de katılımcılardan 9 (%57'ye yakını) kişi düzeyini orta ve düşük olarak işaretlerken, 7 (%43'e yakın) kişi de yüksek olarak belirtmiştir.

4-"Engellilik ve Kent" konusunda bilgi ve farkındalık düzeyinizi işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).

16 responses

"Engellilik ve Kent" dersine ilişkin beklentilerin yer aldığı soruya gelen yanıtlar aşağıdaki şekilde ortaklaşmıştır.

- "Bu ders kapsamında engellilerin kent mekanındaki yaşadığı zorluklar, bu zorlukların çözümü için ne yapılması gerektiği gibi konularda bilgiler edinmek."
- "Engelli bireyler için kent yaşamı nasıl daha adil olabilir?"

-
- “Engelli bireylerin kent hakları nelerdir ve bu hakların ne kadarına ulaşabiliyorlar?”
 - “Kentlerde engellilerin hayatını kolaylaştıracak uygulamalar nelerdir?”
 - “Kenti engellilik açısından düşündüğümde sadece görme ve yürüme engeli üzerinden düşündüğümü fark ettim. Bunun ötesinde bir bilince sahip olmak beklentim olabilir.”
 - “Örnek projelerle bağlantı kurulması, kaynak önerilmesi gibi artı noktalarla sunum sonrasında da üzerine eğilebileceğimiz imkanlar sunması.”
 - “İnteraktif geçmesi.”

Bu oturum **27 Aralık 2021** tarihinde çevrimiçi olarak yapıldı. Oturuma proje ekibi dışında 21 genç ve yerel yönetim çalışanı katılım sağladı. Bu oturumda; **“kapsayıcı iletişim”, “engelli sivil toplum kuruluşları”, “kentsel kararlara katılım”, “BM Engelli Hakları Sözleşmesi”, “kapsayıcı kent tasarımı”, “erişilebilirlik”,** kavramlarına yer verilmiştir. Dersin sonunda katılımcılar için hazırlanan sivil izleme uygulaması aşağıdaki gibidir.

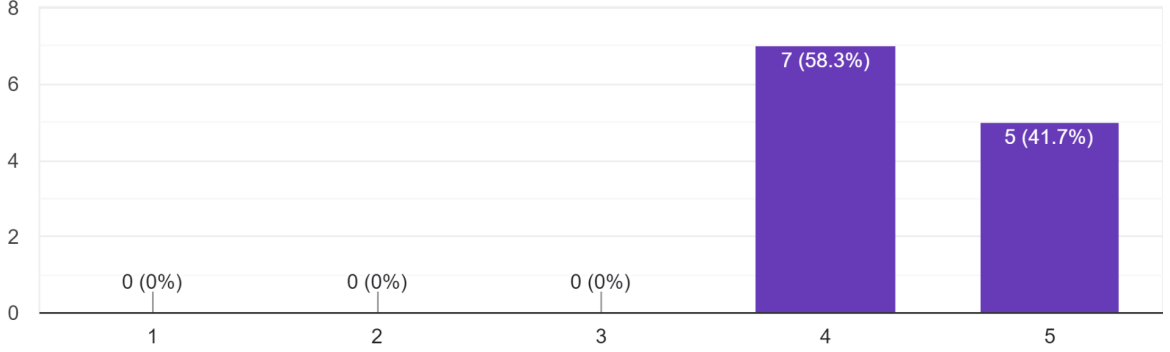
Sivil İzleme Uygulaması: Önerilerden 1 tanesi seçilerek bireysel veya grup halinde yapılması beklenmiştir.

- Yaşadığınız ilçede bir rota belirleyin (ev- sinema salonu, ev- avm, ev- okul gibi), bu rotada hangi erişilebilirlik düzenlemeleri yapılmış, belirleyin. Bu düzenlemeler daha çok hangi engel gruplarına hitap ediyor ve hangi engel grupları bu rotada rahatlıkla hareket edemez, sebepleri ile raporlayın.
- İlçe belediyesinin stratejik planlamasında engelli bireyler için ne gibi hizmetler öngörülmüş ve bu hizmetlerin hangisi şehir içi planlamada görünür durumda. Kendi tespitleriniz ışığında raporlayın.
- Engelli biri ile kentteki erişilebilirlik koşulları hakkında bir röportaj yapın. Hangi uygulamaları faydalı buluyor, hala nelerin yapılmasına ihtiyacı var, bunları öğrenip raporlayın.
- Kentte engelliler meclisi var mı? Varsa üye sayısı, hangi engel gruplarının temsil edildiği, faaliyetleri ve 2022 planları hakkında bilgi edinin ve raporlayın.

Oturum sonrası proje ekibi ile birlikte değerlendirme toplantısına katılım sağlandı. Oturum özelinde düzenlenmiş “sontest” katılımcılara gönderildi. Sonteste 12 katılımcıdan yanıt geldi. Öntest ve sontest verilerine göre ilk dersten sonra "Engellilik ve Kent" denilince akla gelen 3 ifade nedir” sorusuna gelen yanıtlar Şekil 11 ve Şekil 12’de birlikte gösterilmiştir. Buna göre; dersten önce ve sonra katılımcıların yanıtlarında önemli bir değişiklik görülmemekle birlikte sıklıkla

7-"Engellilik ve Kent" dersinden beklentilerinizin karşılanma düzeyini işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).

12 responses

"Engellilik ve Kent" dersinden sonra beklentilerin karşılanma düzeyine ilişkin grafik yukarıdaki gibidir. Buna göre katılımcıların tümünün "yüksek" sayılabilecek 4 ve 5 düzeylerinin seçtiği görülmektedir. Buna ilişkin görüş ve önerilerin yer aldığı soruya gelen yanıtların aşağıdaki şekilde ortaklaştığı görülmektedir.

- "Ders çok verimli ve farkındalık yaratan bir düzeydeydi. Konu ile alakalı farkındalık düzeyimin arttığını hissediyorum."
- "İhtiyaca cevap veren faydalı bir çalışma idi."
- "Empati kurarak gerçekleştirdiğim sivil izleme çalışmasında engelli bireyleri daha iyi anlamak ve farkındalık düzeyimin artmasına sebep oldu."
- "Ders çok açıklayıcıydı, bazı açılardan deneyim paylaşımı da içerdiği için sadece bilgi almanın dışında bir katkı da verdiğini düşünüyorum."
- "Gayet güzel ve akıcı bir dersti. Ders kapsamında engellilerin kent hakkı gibi konularda farkındalığım arttı."
- "Daha bilinçli olduğumuzu düşünüyorum."

Değerlendirme: Oturum değerlendirmesi proje ekibi olarak yapıldığında da son-testlerden gelen görüşler derlendiğinde de katılımcıların Engellilik ve Kent konusuna ilişkin hassasiyetlerinin yüksek ancak bilgilerinin düşük olduğu gözlemlendi. Eğitimci engellilerin haklarından başlayarak, Türkiye'deki mevcut durumu, yerel yönetimlerin yükümlülüklerini ve kentte yaşayanlar olarak sorumluluklarını oldukça açık ve anlaşılır şekilde aktardığı için katılımcılara yansımaları olumlu yönde oldu. Konuyu dışımızda tutmadan neler yapılabileceğine ve hatta Dünya'dan örneklere yer vermesi katılımcıların motivasyonunu artırdığı gözlemlendi. Sivil izleme uygulaması da tam da ders içeriği ile uyumlu olduğundan

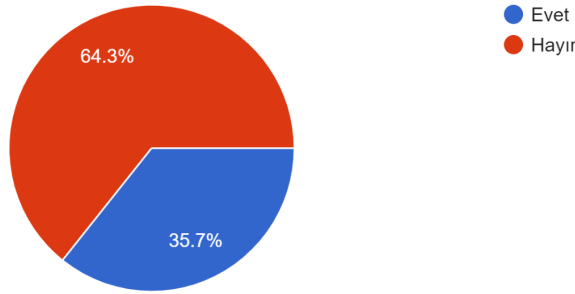
katılımcıların farkındalıklarına anlamlı katkı sağlamış oldu. Herhangi bir iletişim kanalı ile veya yüzyüze olumsuz geri bildirim alınmayan bir oturumdu.

8.Oturum: Ekoloji ve Kent

Oturum öncesi eğitimle yapılan hazırlık toplantısına proje ekibiyle birlikte katılım sağlandı. Katılımcılarla oturum öncesinde konuya ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerini ölçmeye yönelik bu oturum özelinde hazırlanan "öntest" çevrimiçi olarak gönderilerek doldurulması istendi. 4'ü Eskişehir ve 10'u İzmir olmak üzere 14 katılımcı anketi yanıtladı. Testin sonuçlarına ilişkin özet bilgiler şu şekildedir:

5-Daha önce "Ekoloji ve Kent" konusunda herhangi bir eğitime katıldınız mı?

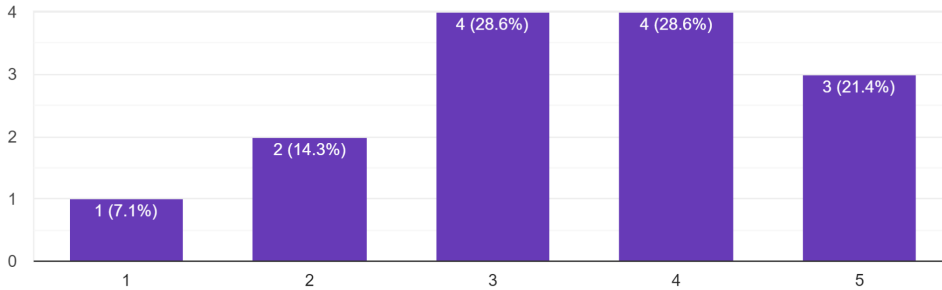
14 responses

Katılımcıların%64'ü daha önce konuyla ilgili bir eğitime katılmamıştır. Bir diğer soru olan konuya ilişkin bilgi ve farkındalık düzeyini gösteren grafik de aşağıdaki gibidir. Buna göre de katılımcılardan 7 (%50'ye yakını) kişi düzeyini "orta" ve "düşük" olarak işaretlerken, 7 (%50'ye yakın)kişi de yüksek olarak belirtmiştir.

4-"Ekoloji ve Kent" konusunda bilgi ve farkındalık düzeyinizi işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).

14 responses

“Ekoloji ve Kent” dersine ilişkin beklentilerin yer aldığı soruya gelen yanıtlar aşağıdaki şekilde ortaklaşmıştır.

- “İnsan-dışı aktörlerin kent hayatında dışlanan ve ötekileşen hallerini tartışmak, ekolojiyi kent bağlamında anlamak adına örnekler tanımak.”
- “Kentlerdeki kamusal alanlardan en önemlisi olan açık yeşil alanların sürdürülebilirliğinin sağlanması, ekolojik kent kavramının yaygınlaşması gibi konularda bilgiler edinmek.”
- “İnteraktif olması”
- “Ekolojik kent kavramı ve ekolojik kent ne demek, nasıl oluşur, neler gereklidir, içinde neleri barındırır, ekolojik gibi görünen fakat ekolojik olmayan nedir?”
- “Bu konuya dair bilgi ve farkındalık düzeyim düşük. Beklentim, dersin benim için iyi bir giriş olması.”
- “Kentın doğaya uyumlanması”
- “Çevre konusunda daha bilinçlenmek”

Bu oturum **3 Ocak 2022** tarihinde çevrimiçi olarak yapıldı. Oturuma proje ekibi dışında 23 genç ve yerel yönetim çalışanı katılım sağladı. Bu oturumda; **“iklim krizi”, “sürdürülebilir kent tasarımı”, “döngüsel ekonomi”, “tarımda sürdürülebilirlik”, “kentlerde doğa esaslı çözümler”, “enerjide dönüşüm”**, kavramlarına yer verilmiştir. Dersin sonunda katılımcılar için hazırlanan sivil izleme uygulaması aşağıdaki gibidir.

Sivil İzleme Uygulaması: Önerilerden 1 tanesi seçilerek bireysel veya grup halinde yapılması beklenmiştir.

- Yaşadığın yerde, Belediyelerin iklim kriziyle ilgili çalışmaları var mı? Neler yapıyorlar, yakında olan bir merkez, birim var mı? Yerinde ziyaret edip, gözlem yapmaya ne dersin?
- Yaşadığın yerde bir yürüyüş yap ve gözlemlerle. Kirlilik ne yönden geliyor, hangi alanda gerçekleşen kirlilik yaşadığın yeri tahribat ediyor. Bu konuda alınan önlemler var mı? Belediyelerin, sivil toplumların, inisiyatiflerin bu konuda gerçekleştirdiği bir çalışma var mı? Araştırma yapıp raporla.
- Yaşadığın yerde çöpün nereye gidiyor? En yakın çöp depolama alanı nerede?? Yaşadığın yerde geri dönüşüm yapılıyor mu? Geri dönüştürülen kağıt/plastik kimler tarafından kullanılıyor? Araştır, sor soruştur, raporla
- Sifona bastığında katı atıklar nereye gidiyor? Atık suya ne oluyor? Yaşadığın yere en yakın atık su ayrıştırma merkezi nerede? Hadi atık suyun peşine düş. Belediyenin çalışmalarını tespit et, gözlemlerle, izle.

Oturum sonrası proje ekibi ile birlikte değerlendirme toplantısına katılım sağlandı. Oturum özelinde düzenlenmiş “sontest” katılımcılara gönderildi. Sonteste 9

katılımcıdan yanıt geldi. Öntest ve sontest verilerine göre ilk dersten sonra "Ekoloji ve Kent" denilince akla gelen 3 ifade nedir" sorusuna gelen yanıtlar Şekil 13 ve Şekil 14'te birlikte gösterilmiştir. Buna göre; dersten önce ve sonra katılımcıların yanıtlarında sıklıkla **"doğa", "iklim" "yeşil" "çevre" "kriz", "rampa", "kent yaşamı"** ifadeleri görülürken dersten sonra ifadeler **"katılım", "sürdürülebilirlik" "doğa", "ayak izi" enerji"** şeklinde görülmüştür.

Şekil 13. "Ekoloji ve Kent" akla gelenler-öntest

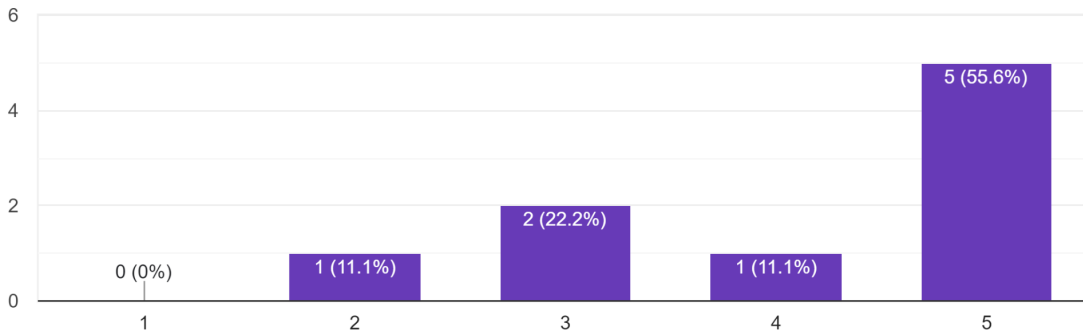
Şekil 14. "Ekoloji ve Kent" akla gelenler-sontest

Katılımcıların Ekoloji ve Kent dersine ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerine ilişkin öntest-sontest karşılaştırmalı grafik katılımcı sayıları eşit olmamasından dolayı sunulamamaktadır.

7-"Ekoloji ve Kent" dersinden beklentilerinizin karşılanma düzeyini işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).

9 responses

“Ekoloji ve Kent” dersinden sonra beklentilerin karşılanma düzeyine ilişkin grafik yukarıdaki gibidir. Buna göre katılımcılardan 1 kişinin “düşük” sayılabilecek 2 düzeyini, 8’inin de “yüksek” sayılabilecek 4 ve 5 düzeylerini seçtiği görülmektedir. Buna ilişkin görüş ve önerilerin yer aldığı soruya gelen yanıtların aşağıdaki şekilde ortaklaştığı görülmektedir.

- *“Dünyada Türkiye’de yapılan uygulamalara ilişkin veriler ile yerel yönetimlerin verileri kaynaklı olarak paylaşılabilir.”*
- *“Sürdürülebilirlik ve ekoloji kapsamında Meneviş hoca ile çok verimli ve çok keyifli bir ders geçirdiğimi düşünüyorum.”*
- *“Güzel ve anlaşılır bir dersti.”*
- *“Ekoloji ve kent dersinde aslında herkesin aşına olduğu konular hakkında bilgiler verildi. Aslında önemsiz görülen ama çok büyük etkileri olan durumlara ne kadar dikkat edilmesi gerektiği farkındalığı yaratıldı.”*
- *“Hoca çok güzel anlattı. 6’sındaki COP sonrası görüşler seminerine de katıldım.”*

Değerlendirme: Oturum tanıdık gibi görünen ama aslında görece yabancı olduğumuz ekoloji kavramını gündelik yaşam pratikleriyle birlikte sunması katılımcıların ilgisini çekti. Örneğin küresel ısınmaya çoğu katılımcı aşına iken gezegenin 1 derece ısınmasının gündelik yaşamlarımızda neye denk geldiğini anlamak katılımcılara iyi geldi. Derse katılım sayısı görece iyi olmasına karşın öntest ve sonteste katılım düşüktü. Sebepleri arasında öğrencilerin sınav haftasına denk gelmesi ve yılbaşına denk gelmesi değerlendirildi. Derste interaktif bir ortam oluştu. Katılımcılar birbirleriyle bilgi/belge etkinlik önerileri paylaşmaya başladılar ve dertsen sonra birlikte katılım sağladılar.

9. Oturum: Ara Değerlendirme ve Sivil İzleme Paylaşım Toplantısı

KHO programının ortalarına gelindiğinde Ara Değerlendirme Süreci başladı. Bu kapsamda; öncelikle Ara Değerlendirme Formu (Ek-7) hazırlanarak katılımcılara iletildi. Daha sonra 10 Ocak 2022 tarihinde sözlü değerlendirme alabilmek amacıyla yapılandırılmış oturum gerçekleştirildi. Bunlara ek olarak; proje ortakları ile (4 tane) ve proje ekibi ile derinlemesine görüşmeler gerçekleştirildi. Bu başlıkta **10 Ocak 2022** tarihinde gerçekleşen oturuma ilişkin gözlemlere yer verilecek olup ilerleyen başlıklarda da Ara Değerlendirme test sonuçları derinlemesine mülakatlara yer verilecektir.

Bu oturumda öncelikle Ara değerlendirme formundan gelen yanıtları da derleyerek katılımcılara aşağıdaki 3 soru soruldu: bu sorulara yanıtlar hem sözel olarak

alınırken bir yandan da proje ekibi ile birlikte “Miro” uygulamasında yazılı olarak görselleştirildi.

1. Kentime Değer Projesi’ne seni getiren nedir? Beklentilerinin karşılanması hakkında paylaşımların nelerdir?
2. KHO özelinde sürecin senin açıdan daha verimli geçmesi ve beklentilerinin karşılanmasına yönelik iyileştirme önerilerin nelerdir?
3. KHO kapsamında gerçekleştirilen Sivil İzleme Uygulamalarının süreç tasarımına ilişkin proje ekibiyle ilgili olduğunu düşündüğün aksaklıklar var mı? Nasıl değiştirebiliriz?

İlk Soruya dair anket sonuçlarından da katılım motivasyonu **“akademik bilgi edinmek”, “ilgili alandaki kariyer planlarına destek”, “aktif vatandaş olabilme”, “sivil toplum çalışmalarında yer almak”** gibi başlıklar olduğu görülmüş ve sözlü değerlendirmede de benzer şekilde ifade edilmiştir. Beklentilerinin ne derece karşılandığına dair de olumlu geri bildirimler yer almakta hatta yer almaya karar verme beklentilerinden daha öte deneyimleri olduğunu dile getirenler olmuştur. Bu soruya ilişkin Miro görseli aşağıdaki gibidir.

İkinci soru olan "İyileştirme Önerileri" ile ilgili olarak katılımcılara ara değerlendirme formundan gelen yanıtlar iletilerek konu ile ilgili sözel değerlendirme yapıldı. Oturumda yer alan katılımcıların süreç iyileştirilmesine ilişkin ortaklaştığı 2 konu öne çıktı. Bunlardan ilki, bazı sivil izleme uygulamalarını gruplar halinde gerçekleştirebilmek, diğeri de yüzyüze buluşmalarda bir araya gelebilmek (sivil izleme deneyim paylaşımları olabilir diye belirtildi). Bu bölüme ilişkin görsel de aşağıdaki gibidir.

Son soruya ilişkin “Sivil İzleme Uygulamaları” sırasında dışarıda yaşadıkları sorunları değil de süreç tasarımına ilişkin proje ekibi tarafında varsa aksaklık nelerdir ve neler yapılabileceğimizi değerlendirdiğimizde; “diğerlerinin yaptığı uygulamaları yazılı olarak da görebilmek”, “grup halinde uygulamayı yapabilmek” başlıklarının öne çıktığı görüldü. Bu konulara ilişkin “Padlet” uygulaması hayata geçirilerek hem herkesin katkı sağlayabileceği hem de oturumlara ilişkin tüm bilgi/belgelere ulaşılabilir alan açılmış oldu. Çalışmanın gruplar halinde yapılabilmesi için de sonraki sivil izleme uygulamalarını buna elverecek şekilde planlanmasına çaba gösterilerek iletişim kanallarından da birlikte yapabilmesine yönelik yönlendirmelerde bulunuldu. Bu bölüme ilişkin uygulama görseli de aşağıdaki gibidir:

İlave görüş ve öneriler alınarak bu oturumun “Sivil İzleme Uygulamaları” deneyim paylaşımı bölümüne geçildi. Bu bölümde; “Cinsiyet ve Kent”, Ekoloji ve Kent”, “Ulaşım ve Dolaşım” ve “Engellilik ve Kent” derslerine ilişkin uygulama deneyimleri paylaşıldı. Süreç olarak sivil izleme uygulamalarına artık alıştıkları, keyifli hale gelmeye başladığı ve kentte fark etmedikleri detayları görmeye başladıklarına dair geri dönüşler yer aldı. Ek olarak her ders özelinde tecrübelerini aktardılar.

Ara Değerlendirme Formu’na 21 katılımcıdan yanıt geldi. Buna göre özet bilgiler şu şekilde:

En çok ilgi çeken oturumlar ve sivil izleme uygulamaları: 1-Ulaşım dolaşım, 2-Cinsiyet ve Kent,

En az ilginizi çeken oturum ve sivil izleme uygulaması: Demokrasi ve Uygulamaları

Sivil izleme yaparken süreç tasarımına yönelik karşılaşılan sorunların neler olduğu sorulduğunda büyük çoğunluk “herhangi bir sorunla karşılaşmadım” demesine ek olarak aşağıdaki şekilde görüş bildirenler de yer aldı:

- *“Proje araştırma sürecinde gerek yönetimlere ait verileri bulmakta zorlandığım zamanlar oldu. Bu yerel yönetimlerin bilgi paylaşım eksikliğinden kaynaklanıyor.*

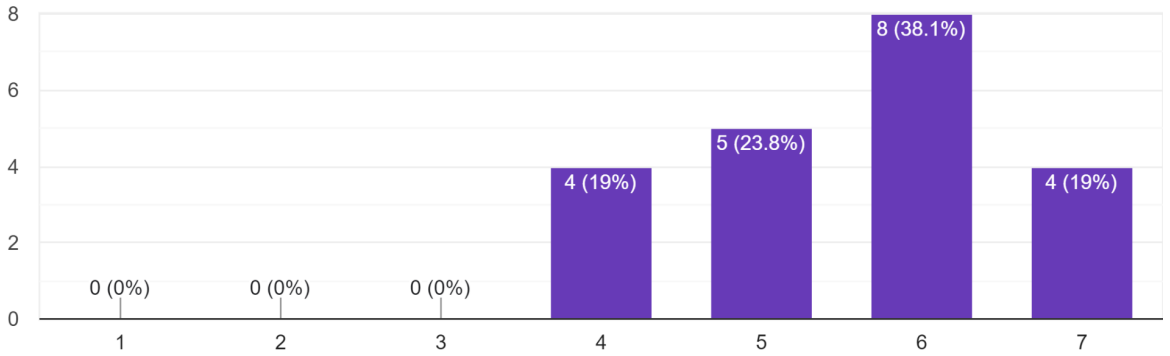
Diğer sorun ise tüm raporları veya sivil uygulamaları bireysel gerçekleştirmek beni biraz süreçten uzaklaştırdı."

- *"Sivil izleme uygulamalarının bireysel deneyimlerin yanında proje ekibi ile tartışarak farklı soruların ve cevapların paylaşılmasıyla daha etkili olabileceğini düşünüyorum. Ama bu paylaşım sanal ortamda pek de etkili olmuyor :("*
- *"Bazı haftalarda süre kısalığından yetişmemesi söz konusu oldu fakat dersler pazartesiye sabitlenince bu durum çözüldü. Ben de bireysel olarak çalıştığım halde grup üzerinden bir deneyim ve fikir paylaşımı olmamasını garipsedim, bu geliştirilebilir belki teşvikle."*
- *"Ödevler açık ve anlaşılır ancak genel olarak süre sıkıntısı yaşıyorum. Her haftanın ödevi için biraz daha zaman verilebilirse daha özenerek ve kolaya kaçmadan yapabileceğim ödevi seçeceğimi düşünüyorum."*

Katılımcıların KHO'nun o zamana kadarki süresince beklentilerinin ne derece karşılandığına ilişkin grafik aşağıdadır. Buna göre tüm katılımcıların beklentilerinin orta-yüksek bandında karşılandığı gözlemlendi.

9- Sizi "Kentime Değer" projesine getiren unsurları düşündüğünüzde beklentinizin karşılanma düzeyini işaretleyin lütfen(1 en düşük, 7 en yüksek olacak şekilde).

21 responses

Sürecin kalan kısmına ilişkin iyileştirme önerileri sorulduğunda;

- *"Sivil izleme uygulamalarını kurumlarda staj şeklinde uygulanması çok güzel olurdu."*
- *"Proje katılımcıları arasında devamlı iletişimin olması fikir alışverişi ve deneyim paylaşımı açısından önemli bu yüzden okulun geri kalanında daha fazla iletişimde olabiliriz."*

-
- *“Belki deneyim paylaşımının belirli bir toplantıda yapılmasının yanı sıra grup halinde çalışmaya, paylaşmaya yöneltmek adına çalışmalar yapılabilir. Diğer katılımcıların nasıl çalışmalar yaptığı ve nasıl sonuçlar ortaya çıktığına dair bilgilenmek hepimizi geliştirebilir diye düşünüyorum. İzmir içinde yüz yüze toplanmalar veya ortak bir miro benzeri arayüzle deneyimlerimizi birbirimizle de paylaşabileceğimiz bir platform denenebilir belki.”*
 - *“Benim açımdan okul güzel gidiyor. Derslere katılım isteğimi kaybetmedim.”*
 - *“Hevesle devam ediyorum ve kent hakkı üzerine okumalar yapmaya başladım. Süreçle ilgili söyleyebileceğim şey sonraki ödevlere ek süre verilmesi olabilir. Bunun dışında birbirimizi tanımak açısından Eskişehir ve İzmir ekiplerinin kendi şehirlerinde yüz yüze bir araya gelmesi iyi olabilir diye düşünüyorum.”önerileri iletildi.*

Öneriler içerisinde yine gruplar halinde çalışma isteği ile uygulama sürelerinin daha artırılmasına yönelik vurgular ön planda yer aldı.

Proje ekibine iletmek istediğiniz herhangi bir konu var mı sorusuna büyük çoğunlukla “teşekkür” içeren ifadelerle rastlandı. Özellikle proje ekibinin katılımcılara yönelik bireysel ilgisinin ve takibinin çok defa süreçten kopmayı önlediğini içeren görüşler yer aldı. Ek olarak okul sonunda “sertifika verilmesi” ve “kurumlarda işleyişi görmeye yönelik imkanların olması iyi olurdu” şeklinde görüşler iletildi.

Proje Ekibi ve Ortakları ile Ara Değerlendirme Toplantıları

Hem proje ekibi hem de proje ortakları ile ayrı ayrı olacak şekilde yüzyüze ve çevrimiçi toplantılar gerçekleştirildi. Görüşme öncesi ilgili kişilere toplantı gündemini içeren doküman paylaşıldı. Buna ilişkin deneyimlerinin paylaşılacağı toplantı yapılandırılmış olarak gerçekleşti. Ortaklarla gerçekleşen toplantıların gündeminde yer alan konular ve cevapları aşağıdaki gibidir. Görüşme soruları yapılandırılmış olmakla birlikte konsantrasyonu bölmek adına toplantıda zaman zaman birbirinin içine girecek şekilde ifade edilmiş tüm görüşmeler sonucunda cevaplar ortaklaştırılmıştır.

1. *Projenin gelinen kısmına ilişkin düşünceleriniz nelerdir? Sizin tarafınızdan nasıl algılandığını öğrenmek, varsa sorunları dinlemek isteriz.*

Yanıtlarda projenin ortaklar tarafından oldukça iyi seyrettiği düşüncesi hakimdi. Algılanan bir sorun belirtmediler.

2. *Proje kapsamında tanımlı rollerin üzerinden geçmek ve daha fazla dahil olmaya dair istek veya motivasyon varsa nasıl yapabileceğimizi değerlendirmek isteriz.*

Proje özellikle yerel yönetim olan ortakların projeye katılım sağlaması için 2 yerel yönetim çalışanını görevlendirmeleri beklendiği için daha çok bu rollerin üzerinden geçildi. Çiğli Belediyesinde çalışma yükü dolayısıyla her derse katılım sağlayamayan bu kişiler için neler yapılabileceği görüşüldü. Sonuç olarak; en az 1 çalışanın her derse katılım sağlayarak gençlerin sorularına yanıt vermesi ve katılımcıların varsa daha fazla bilgi ihtiyacı ya da deneyim fırsatı Belediye'ye geldiklerinde ilgili birimlere yönlendirme yapılacağına dair duyuru yapılması kararlaştırıldı. Eskişehir'deki yerel yönetim çalışanlarının da dahil olduğu bu toplantıda gençlerin daha çok bir araya gelebilmesi için hem etkinlikler tasarlama hem de Gençlik Merkezi'nin mevcut etkinliklerinden haberdar ederek iletişimi daha aktif kılmaya yönelik önlemler tasarlandı. TOY Gençlik Derneği de benzer şekilde sorumluluk üstlenerek gençleri kaynaştırmaya ve motivasyon artırmaya yönelik alternatif kanallar yaratacağı ve gerçekleşecek Hayalimdeki Şehir Kampı ile Kent Forumlarının organizasyonunda aktif rol almayı önerdi. SKGA'da proje kapsamında sorumlu olduğu "eğitmen desteği" ile ilgili bilgilendirme yapıp ek bir eğitmen ihtiyacı olduğunda destek olabileceğini ekledi.

3. *Projenin varsa aksayan yönlerine ilişkin bundan sonraki sürece dair iyileştirme önerilerinizi almak isteriz.*

Tüm görüşmeciler böyle uzun soluklu ve yoğun programlı bir projenin çevrimiçi olmasından kaynaklanan motivasyon düşüklüğü, ilgi kaybı ve yorgunluğunu dile getirdi. Bunun önüne geçebilmek için;

- Zoom'da interaktif oyunlar
- Proje konusu dışında da bir araya gelinebilecek kültürel sanatsal etkinlikler
- Yerel Yönetim çalışanlarının mevzuat açısından güçlendirilmelerine yönelik çalışmalar
- Bazı sivil izleme uygulamalarını grup çalışması olacak şekilde yönlendirmeler
- İletişim kanallarını canlı tutmaya yönelik gündemler oluşturma
- Derslerin düz anlatımdan kaçınılacak şekilde tasarlama
- Proje katılımcıları ile yerel yönetim çalışanları arasında hızlı ve etkili iletişim kanalları geliştirme

gibi iyileştirme önerileri proje ekibi ve ortaklar için planlandı.

4. *Proje ekibinden ve diğer ortaklardan beklentilerinizi duymak isteriz.*

Çiğli Belediyesi sadece projeye Çiğli'den katılan tüm gençlerle tanışmak ve mevcut çalışmalarına davet etmek amacıyla tanışma toplantısı organize etmeyi talep etti. Eskişehir'den katılım seviyesini artırmaya yönelik ildeki ortakların birlikte düşünmesi önerildi. KHO modelinin SKGA'ya dahil olan belediyelerde uygulanabilmesine

yönelik yaygınlaştırma çalışmaları talep edildi.

Proje ekibi ile tüm ortaklarla yapılan toplantılar bittikten sonra toplanılmış ve gelen görüş öneriler de değerlendirmeye alınmıştır. Proje ekibi bahsi geçen aksayan ve iyileştirme önerilerine ek olarak;

- Katılımcıların motivasyonlarının düşüş eğiliminde olduğu bunun da sürenin uzunluğuna ve kişisel sorumluluklarıyla çakışmasından kaynaklanma olasılığına;
- Pandemi koşulları gereğince vaka sayılarının özellikle Eskişehir’de çok yükselmesinin gençlerin genel olarak motivasyon kaybına uğrattığına;
- Koşullar gereğince yüzyüze gelemiyor olmanın ve katılımcılar üzerindeki etkisiyle baş etmekte zorlanıldığına;
- Projenin çok yönlü, farklı hedef kitleli ve çok ortaklı yapısının yoğun ve yorucu bir süreç olarak yaşandığına değinilmiştir.

Proje ekibinin kendi içindeki uyumu, kararlara ve sorumluluklara dahil olma konusundaki istekliliği ve gençlerin olumlu geri bildirimleriyle sürecin sürdürülebilir olduğu değerlendirildi. Her ders öncesi uygulanan öntestlerde yer alan “beklentiler”in ders içeriğinde yerini almasının gençlerin aidiyetini artırdığı, proje dışında da sürekli iletişim halinde kalarak gündelik yaşamlarıyla ilgili paylaşımlar yapmanın onları rahatlattığı gözlemleri paylaşıldı.

Değerlendirme: Tüm katılımcıların, proje ekibinin ve ortakların belirttiği gibi uzun süreli ve yoğun bir proje. Pandemi koşullarının durumu daha zorlaştırdığı açık şekilde görülebiliyor. Daha geniş aralıklı zaman planlamaları yapmanın gerekliliği açık olmasına karşın projenin geri kalanı için bu konuda yapılacak fazla birşey olmadığı da değerlendirildi. Kent Hakkı Okulu’nda gençler her hafta bir sivil izleme uygulaması gerçekleştirdiler. Bunun gerçekçi olmadığını, gençlerin daha uzun zamana ihtiyacı olduğu gözlemlendi.

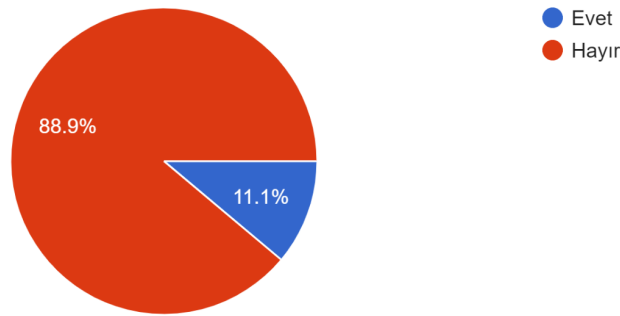
Ortaklar, projede yer aldıkları için gurur duyduklarını ve daha fazla yer almak için motive olduklarını belirttiler. Bu yöndeki iyileştirme önerilerinin işe yarayacağı düşünülmekte. Bu raporda çoğunlukla izleme yapılarak aksayan yönler ve çözüm önerilerine yer verilmiştir ancak gerek gençlerin gerekse dış paydaşların projeye ilişkin algıları ve geri dönüşleri oldukça pozitif ve cesaretlendirici niteliktedir. Ara değerlendirme dönemi ile tüm bileşenlerin deneyimleri tek potada toplamak suretiyle yukarıda bahsi geçen tedbirlerin süreci iyileştireceği değerlendirilmektedir.

10. Oturum: Eğitime Erişim ve Kent

Oturum öncesi eğitimle yapılan hazırlık toplantısına proje ekibiyle birlikte katılım sağlandı. Katılımcılarla oturum öncesinde konuya ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerini ölçmeye yönelik bu oturum özelinde hazırlanan "öntest" çevrimiçi olarak gönderilerek doldurulması istendi. 9'u Eskişehir ve 9'u İzmir olmak üzere 18 katılımcı anketi yanıtladı. Testin sonuçlarına ilişkin özet bilgiler şu şekildedir:

5-Daha önce "Eğitime Erişim ve Kent" konusunda herhangi bir eğitime katıldınız mı?

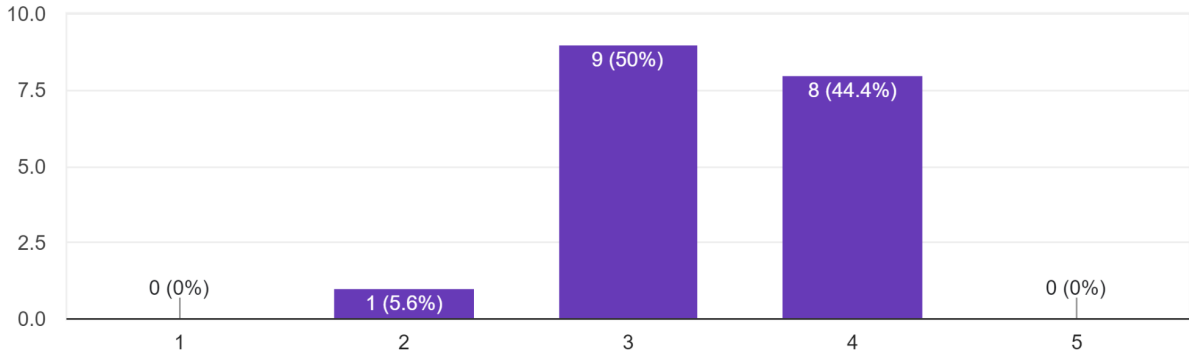
18 responses

Katılımcıların %89'u daha önce konuyla ilgili bir eğitime katılmamıştır. Bir diğer soru olan konuya ilişkin bilgi ve farkındalık düzeyini gösteren grafik de aşağıdaki gibidir. Buna göre de katılımcılardan 10 (%56'ya yakını) kişi düzeyini "orta" ve "düşük" olarak işaretlerken, 8(%50'ye yakın)kişi de yüksek olarak belirtmiştir.

4-"Eğitime Erişim ve Kent" konusunda bilgi ve farkındalık düzeyinizi işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).

18 responses

“Eğitime Erişim ve Kent” dersine ilişkin beklentilerin yer aldığı soruya gelen yanıtlar aşağıdaki şekilde ortaklaşmıştır.

- “Ücretsiz, kapsamlı ve eşit eğitim hakkında detaylı bilgi edinme”
- “Kentteki önemli bir kamusal alan olan eğitim alanlarına hem fiziksel olarak hem de sosyolojik boyuttaki erişimi konusunda bilgiler edinmek.”
- “Eğitim hakkı bakımından karşılaşılan sorunlar nelerdir ve çözümleri neler olabilir?”
- “Pandemi gibi bir süreç içerisinde eğitime erişim konusunda nasıl eşit erişim sağlanabilir?”
- “Eğitime erişim konusunda teknolojinin sağladığı avantajlar ve ortaya çıkardığı dezavantajlar nelerdir? sorularıma yanıt alabilmeyi umuyorum.”
- “Hem yüz yüze hem online anlamda kentlilerin eğitime erişimlerine ilişkin gerekli çıktıları öğrenmek”
- “Konu hakkında hepimizin ortak deneyimler olmasına rağmen hiçbir eğitime denk gelmediğim için oldukça merak uyandırdı, yerellik özelinde ve küresel ölçeklerde çeşitli örneklerin de tartışılmasını bekliyorum.”
- “Kent mekanında eğitime erişimin önemini ve nasıl olması gerektiğini ve yönetimlerin payını ve sürekli eğitimin yönetimlerle olan ilişkisini de öğrenmek isterim”
- “Ders ile alakalı temel kavramları öğrenip farkındalık düzeyini geliştirmek.”

Bu oturum **17 Ocak 2022** tarihinde çevrimiçi olarak yapıldı. Oturuma proje ekibi dışında 25 genç ve yerel yönetim çalışanı katılım sağladı. Bu oturumda; **“kaliteli eğitim”, “cinsiyet eşitliği”, “eğitim göstergeleri”, “kapsayıcı eğitim”, “eğitime erişim”** kavramlarına yer verilmiştir. Dersin sonunda katılımcılar için hazırlanan sivil izleme uygulaması aşağıdaki gibidir.

Sivil İzleme Uygulaması: Önerilerden 1 tanesi sečilerek bireysel veya grup halinde yapılması beklenmiřtir.

1. Yaşadığınız ilçede Belediye’ye ait sanat ve meslek eğitim kurslarına, gençlik merkezlerine ya da gençlere yönelik faaliyetler gerçekleştiren bir merkeze bir ziyarette bulunun. Buralarda uygulanan eğitim programı ve metodlarını kaliteli ve kapsayıcı eğitim kriterleri açısından değerlendirin. Görüşlerinizi raporlayıp bize iletin. Rapora ziyaretiniz sırasında çekilmiş fotoğrafları da lütfen ekleyiniz.
2. Yaşadığınız yerde en az 3 gence sorun ve bir öngörü edinmeye çalışın:
 - Okul dışı eğitim faaliyetlerinin yaşadığınız kentte ulaşılabilir, erişilebilir olması sence neden önemlidir?

Oturuma ilişkin ek görüş ve önerilerin yer aldığı soruya gelen yanıtlar da aşağıda özetlenmiştir.

- *“Eğitimin niteliğinin ne kadar önemli olduğu dersteki iyi örneklerden gözlemledik. Bana göre bu eğitimin en önemli temeli okul öncesinde veriliyor. Okul öncesi eğitim başta olmak üzere ülkemizde nitelikli eğitime çok ihtiyaç vardır.”*
- *“Önce eğitime erişmedeki sorunları çözmeliyiz ki diğer sorunlara basamak olabilsin. Coğrafyadan, yönetimlerden veya düşünce yapılarından kaynaklanan eğitime erişilememesi sorununun ortadan kalkması için alternatif bir eğitim modeline ihtiyaç var gibi görünüyor. Pandemi gibi salgın süreçlerinde eğitimde yaşanan kopukluk ve aksamalar da bu ihtiyacı körüklüyor.”*
- *“Daha örnekler ve sahadan sorunların çözümüne ilişkin detaylar yer alabilirdi.*
- *“Eğitime erişim kapsamında güzel bir dersti. Kurumların yaptıkları faaliyetler hakkında bilgiler verilmesi ilgimi çekti.”*
- *“Dersin yerel örneklerle destekleyen ve çok doğru sorulara yönlendiren bir ders olduğunu düşünüyorum.”*

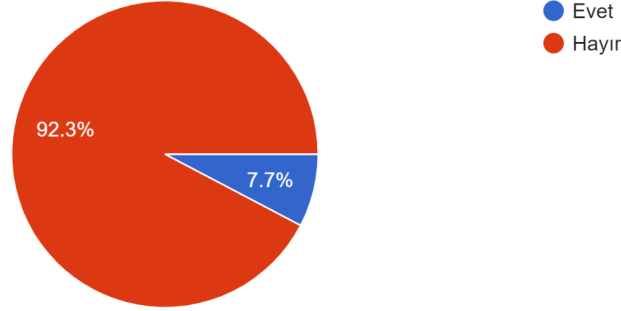
Değerlendirme: Oturum konusu çoğu kişinin gündeminde, yakından takip ettiği ve ilgilendiği bir konu olduğu için ilgi fazlaydı. Bu ilgiye rağmen oturum sonrası katılımcıların bilgi ve farkındalık düzeylerinde olumlu yönde değişim olmuştur. Ancak buna karşılık oturumun içeriği ile katılımcıların önteste yazdıkları beklentilerin yeterince uyumlu olmadığı izlendi. Buna rağmen oturum bu haliyle de ilgi çekici olduğu belirtildi. Sontesti yanıtlanma oranlarının düştüğü gözlemlendi. Proje ekibiyle birlikte çalışma yapılarak durum anlaşılmasına çalışıldı. Tüm katılımcılar tek tek telefonla aranarak hem sürece dair motivasyonları hem de varsa sorunları görüşüldü. Kişisel sorumlulukların dışında proje olan ilgi azalması gibi bir durum olmadığı gözlemlendi.

11. Oturum: Emek, Çalışma Hakkı ve Kent

Katılımcılarla oturum öncesinde konuya ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerini ölçmeye yönelik bu oturum özelinde hazırlanan “öntest” çevrimiçi olarak gönderilerek doldurulması istendi. 5’i Eskişehir ve 8’i İzmir olmak üzere 13 katılımcı anketi yanıtladı. Testin sonuçlarına ilişkin özet bilgiler şu şekildedir:

5-Daha önce "Emek, Çalışma Hakkı ve Kent" konusunda herhangi bir eğitime katıldınız mı?

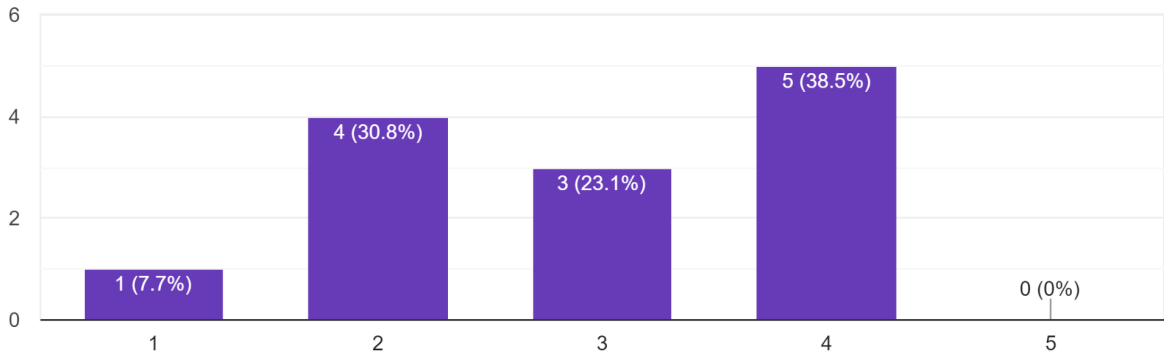
13 responses

Katılımcıların %92'si daha önce konuyla ilgili bir eğitime katılmamıştır. Bir diğer soru olan konuya ilişkin bilgi ve farkındalık düzeyini gösteren grafik de aşağıdaki gibidir. Buna göre de katılımcılardan konuya ilişkin farkındalık düzeyi "çok yüksek" olarak belirten olmamış ve yaklaşık %40'ı "düşük" ve yaklaşık %60'ı da "orta-yüksek" şeklinde ifade etmişti. Anketin yanıtlanma sayısı düşük olmakla beraber bu sonuçlar "çalışma hakkının" kentle olan ilişkisinin görece az bilinmesi şeklinde yorumlanabilir.

4-"Emek, Çalışma Hakkı ve Kent" konusunda bilgi ve farkındalık düzeyinizi işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).

13 responses

"Emek, Çalışma Hakkı ve Kent" dersine ilişkin beklentilerin yer aldığı soruya gelen yanıtlar aşağıdaki şekilde ortaklaşmıştır.

-
- “Çalışan haklarının neler olduğu, hakkının suistimal edilmesi durumunda neler yapılması gerektiği ve ekonomik hakların neler olduğu hakkında bilgiler edinmeyi bekliyorum.”
 - “Dayanışma pratiklerinin kazanımlar üzerindeki etkisini görmek, farkındalık kazanmak.”
 - “Ülkemizdeki birçok üniversite mezunlarının istihdam edilememesi, kadınların çalışma hayatında erkeklere oranla daha az yer alması gibi konular hakkında bilgi ve fikir edinmek.”
 - “Hepimizin bir noktadan anlayabildiğimiz ama hakkında hiç teorik eğitim olmayan bir konu olduğundan belirli bir beklenti olmadan ama heyecanlı katılıyorum.”
 - “Kent hakkının emek piyasası ve çalışma hakkı üzerinden nasıl ele alındığını görmek beklentimi oluşturun.”
 - “Emek, emekçi hakları kavramlarının temel düzeyde açıklanarak emeğin sermaye ve kent mekanı üzerinde etkilerini farklı boyutlarda aktarmasını beklemekteyim.”

Bu oturum **24 Ocak 2022** tarihinde çevrimiçi olarak yapıldı. Oturuma proje ekibi dışında 14 genç ve yerel yönetim çalışanı katılım sağladı. Bu oturumda; **“iş güvenliği”, “işçi sağlığı”, “halk sağlığı”, “genç işsizliği”, “çalışma koşulları”, “iş piyasası”, “Z kuşağı ve işyaşamı”** kavramlarına yer verilmiştir. Dersin sonunda katılımcılar için hazırlanan sivil izleme uygulaması aşağıdaki gibidir.

Sivil İzleme Uygulaması

- Bu hafta yaşadığın yerdeki işyerlerine daha yakından bakmanı istiyoruz.
- Çok iyi bildiğini düşündüğün bir ilçeyi seç (il değil, semt değil, ilçe olması çok önemli)
- Yürüyüşe çıkmaya hazırlan, 1-2 saat sürebilir.
- Yürüyüşe çıkmadan önce bu ilçenin ve içindeki mahallelerin sınırlarına haritadan bak.

A4 kağıdın üstüne kaba bir şekilde ilçe ve mahallelerin dağılımını çiz. Sonra yürüyüşün sırasında rastladığın işyerlerini, ölçeklerini/büyükliklerini, işkollarını, işlediği malzemeleri, çalışanlarına dair bilgileri kağıdına not et. Fotoğraflar çek.

1)

- Plaza, ofis, tersane, liman, okul, hastane, atölye, merdiven altı atölyesi, fabrika, Organize Sanayi Bölgesi, santral, sokak, ev?
- Nasıl bir işyeri? Sınırları? Büyüklüğü? Fiziksel koşulları? Ev-İş ayrımı var mı?

-
- *Hangi iş kollarında çalışmalar gerçekleşiyor? (Tarım; İnşaat/yol; Sağlık; Ticaret/büfe/bakkal/market; Taşımacılık; Belediye; Genel İşler.....)*
 - *Bu işyerlerinde kimler çalışıyor? (İşgücü, yaş, cinsiyet, milliyet, bedensel durum, toplumsal statüleri nasıl?)*
 - *Bu çalışma yerleri içinde çalışan işçi, çevresinde oturan halk, ve geniş bağlamda ekosistem (su, hava, toprak, biyoçeşitlilik, türler...) sağlığı bakımından sorunlar teşkil ediyor mu?*
 - *Bu çalışma yerleri doğal kaynakları kullanıyor mu ve dışsallaştırma şekli nasıl (su, hava, atıklar, üretim malzemeleri bakımından)*
 - *Bu ilçedeki iş yerleri kentin genel işyerleri dağılımı içinde nerede yer alıyor?*

Tüm yukarıdakileri ve derste dinlediklerini göz önüne aldığında Belediyeler yaşadığın yerde işçi, halk ve çevre/ekosistem sağlığı için nasıl sorumluluk alabilir, neler yapabilir?

Gözlemlerle, izle, değerlendir ve raporla.

**İstersen bir işyeri, istersen bir işkolu, istersen bir sağlık sorunu alanına yoğunlaşabilirsin.*

2) Bu seçtiğin ilçede, hangi gençler (sınıf, yaş, cinsiyet, milliyet, bedensel sağlamlık gibi farklar dikkate alınarak), hangi iş kollarında çalışıyor?

(Tarım; İnşaat/yol; Sağlık; Ticaret/büfe/bakkal/market; Taşımacılık; Belediye; Genel İşler gibi)

- *Gözlemlerine dayanarak genç emeğin daha fazla yoğunlaştığı işyerleri ve işkolları neler?*

Ufak kent turunda genç emeğe has hangi sorunları gözlemleyebildin?

Belediyeler bu sorunlar hakkında nasıl politikalar uygulayabilir?

- *Dilersen bir anket yapabilir ve gençlerin fikirlerini alabilirsin. Dilersen farklı kimliklerle çalışan gençlik örgütlerinin (mülteci, engelli, roman gibi) fikirlerini alabilirsin.*
- *Dilersen bu konuda çıkarılan ilk dergiyi tarayarak kısa bir kompozisyon yazabilirsin: <http://www.tezkoopis.org/contents/yayinlar/75>*

Oturum özelinde düzenlenmiş "sontest" katılımcılara gönderildi. Sonteste 9 katılımcıdan yanıt geldi. Öntest ve sontest verilerine göre ilk dersten sonra "Emek, Çalışma Hakkı ve Kent" denilince akla gelen 3 ifade nedir" sorusuna gelen yanıtlar Şekil 17 ve Şekil 18'de birlikte gösterilmiştir. Buna göre; dersten önce katılımcıların

yanıtlarında sıklıkla “**kadın**”,“**emek**” “**işçi**” “**sömürü**” “**çalışma**”, “**alinteri**” ifadeleri görülürken dersten sonra “**e-mekanlar**”, “**dayanışma**”, “**kooperatif**” “**güvencesizlik**” “**çalışan sağlığı**”, “**genç**”, “**sendika**” ifadeleri de eklenmiştir. Oturumda bahsedilen konu başlıkları ile ilişkilendirildiğini dersten sonra gündeme gelen ifadelerin benzer olması ve bunun dersin etkisi sayılabileceği değerlendirildi.

Şekil 17.“Çalışma Hakkı ve Kent” -öntest

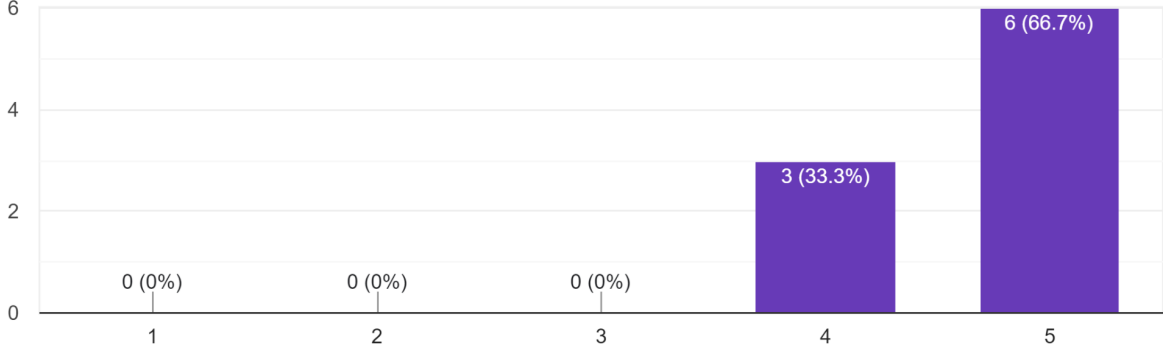
Şekil 18.“Çalışma Hakkı ve Kent” -sontest

Katılımcıların Çalışma Hakkı, Emek ve Kent oturumuna dair beklentilerinin karşılanma düzeyini gösterir grafik aşağıdaki gibidir. Buna göre katılımcıların beklentilerinin yüksek seviyede karşılandığı görülmekte. Bunu teste yer alan ek görüşler ve öneriler kısmındaki gelen yanıtlar da desteklemektedir.

7-"Emek, Çalışma Hakkı ve Kent" dersinden beklentilerinizin karşılanma düzeyini işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).

9 responses

Oturuma ilişkin ek görüş ve önerilerin yer aldığı soruya gelen yanıtlar da aşağıda özetlenmiştir.

- *"Güzel bir dersti. Sivil izleme ödeviyle de birlikte yaşadığım yerdeki çalışma alanlarına dair farklı bir bakış açısı geliştirebileceğimi, daha önceden yanından geçmeme rağmen fark etmediğim, görmediğim durumları keşfedeceğimi düşünüyorum. Görünmez olanı görünür kılmaya dair bir ders ve ödev olacak."*
- *"Güzel bir dersti. Sivil İzlenim ödevi zor idi."*
- *"Daha önce çalışma hayatımda ya da çalışma hayatım öncesinde yaşadığım ama sorgulamadığım konuları tekrar gözden geçirmeme yardımcı olan bir dersti ve gayet verimliydi."*
- *"Gayet güzel ve verimli bir dersti teşekkürler."*
- *"Haritalarla, infografik gösterimlerle desteklenmesi gayet güzeldi."*

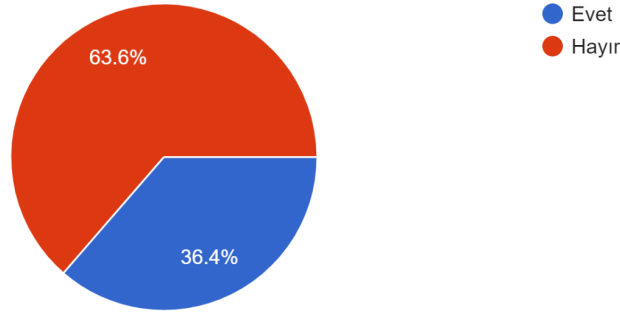
Değerlendirme: Oturumun KHO kapsamında tasarlanan hedefler ile oldukça uyumlu olduğu gözlemlendi. Dersin içeriği gençlerin ilgisini çeken, ek olarak merak ettirecek şekilde ilave araştırmalara sevk edecek şekildeydi. Oturum esnasında gençlerin kendi yaşamlarından tecrübeleri paylaşmaları interaktif hale getirdi. Sivil izleme uygulaması da belki de tam katılımcıların beklediği gibi, sokağa çıkaran, farklı gözle bakmayı deneyimleten, fark ettiren ve nasıl olması gerekeni sorgulatan bir ödevdi. Derse katılımcı sayısının düşüklüğü ile orantılı olarak uygulama sayısı da düşük olmasına karşın gelen uygulamaların da bir o kadar doyurucu olduğu gözlemlendi.

12. Oturum:Barınma ve Kent

Katılımcılarla oturum öncesinde konuya ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerini ölçmeye yönelik bu oturum özelinde hazırlanan "öntest" çevrimiçi olarak gönderilerek doldurulması istendi. 3'ü Eskişehir ve 8'i İzmir olmak üzere 11 katılımcı anketi yanıtladı. Testin sonuçlarına ilişkin özet bilgiler şu şekildedir:

5-Daha önce "Barınma ve Kent" konusunda herhangi bir eğitime katıldınız mı?

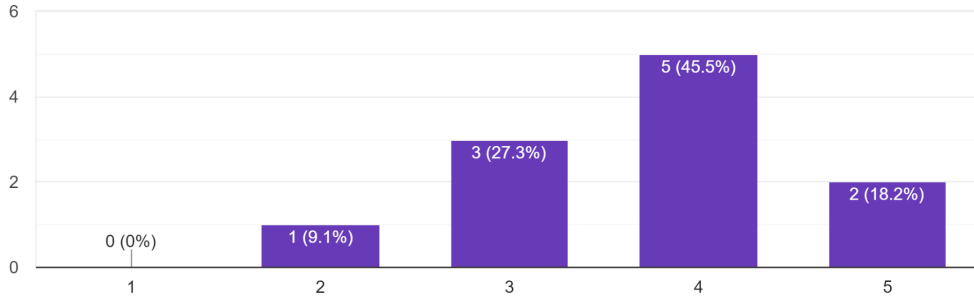
11 responses

Katılımcıların %64'ü daha önce konuyla ilgili bir eğitime katılmamıştır. Bir diğer soru olan konuya ilişkin bilgi ve farkındalık düzeyini gösteren grafik de aşağıdaki gibidir. Buna göre de katılımcılardan konuya ilişkin farkındalık düzeyi "çok yüksek" olarak belirten 2 kişi olmakla beraber 8 kişi "orta -yüksek" ve 1 kişi de "düşük" şeklinde ifade etmiştir. Anketin yanıtlanma sayısı düşük olmakla beraber bu sonuçlar "barınma ve kent" kavramının gençler arasında bilinir bir konu olduğunu göstermektedir.

4-"Barınma ve Kent" konusunda bilgi ve farkındalık düzeyinizi işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).

11 responses

“Barınma ve Kent” dersine ilişkin beklentilerin yer aldığı soruya gelen yanıtlar aşağıdaki şekilde ortaklaşmıştır.

- “Kentlerin güncel fiziksel yapıları, politikaları, planlama ve mimarlık alanlarının adaletle ilişkisi üzerine konuşmak.”
- “Çözüm odaklı yaklaşımlarda yurtdışının da incelenmesi”
- “Barınma hakkını sadece bir eve sahip olma üzerinden değil, bir şehirde barındırılma veya barındırılmama üzerinden de tartışmak.”
- “Hızlı ve çarpık kentleşmenin sonucunda doğan gecekondu alanlarının dönüşüm sürecinin ülkemizde nasıl yapıldığı ve aslında nasıl yapılması, toplu konutların nasıl olması gerektiği gibi konulara değinilmesini bekliyorum.”
- “Kentte barınmaya dahil herşey”
- “Ülkemizdeki kentsel dönüşüm politikaları, hak sahiplerinin barınma şartlarının bu politikalarından nasıl etkilendiği, dünyadan Türkiye’den sosyal konut örnekleri gibi konulara yer verilmesi.”

Bu oturum **31 Ocak 2022** tarihinde çevrimiçi olarak yapıldı. Oturuma proje ekibi dışında 20 genç ve yerel yönetim çalışanı katılım sağladı. Bu oturumda; **“müşterekler siyaseti”, “barınma hakkı”, “Türkiye’de barınma sorunları”, “ortak barınma alanları”, “kentsel dönüşüm”, “sosyal konutlar”** kavramlarına yer verilmiştir. Dersin sonunda katılımcılar için hazırlanan sivil izleme uygulaması aşağıdaki gibidir.

Sivil İzleme Uygulaması:

1. Yaşadığınız yerde barınma sorununun boyutu anlayabilmek için emlakçılarla görüşmeler yapmaya ne dersin?
 - Konut fiyatlarındaki değişikliğe dair gözlemlerin nedir?
 - Kiraların ve emlak fiyatlarının son dönemdeki artış düzeyi, bu artışın sana göre sebepleri ve buna karşı ne gibi politikaların gerekli sence?
 - Bu konuda Yerel Yönetimlerin yapabileceği şeyler var mıdır? Raporla ve bize gönder.
2. Yaşadığın yerde gençler nerede (ev, yurt, misafirhane gibi) ve kimlerle yaşıyor?
 - Gençlerin barınma sorunlarına dair gözlemlerin nelerdir? Arkadaşların bu konuda ne düşünüyor?
 - Belediyelerin gençlerin barınmasına dair bir uygulaması var mıdır? Ne gibi? Bu uygulamalarla ilgili düşünce nedir? Raporla.
3. Yaşadığın yerde gençler konut bulmanın ötesinde ne gibi zorluklar yaşıyor?
 - Yaşadıkları konutların ısınma, hijyen, büyüklük, havadarlık ve ışık alabilirlik kriterlerine dair değerlendirmelerini nasıl?

- Öğrenci olan olmayan genç arkadaşlarının fikirlerini alabilirsin. Sonra da bu görüşleri raporuna ekle.

Oturum özelinde düzenlenmiş "sontest" katılımcılara gönderildi. Sonteste 3 katılımcıdan yanıt geldi. Öntest ve sontest verilerine göre ilk dersten sonra "Barınma ve Kent" denilince akla gelen 3 ifade nedir" sorusuna gelen yanıtlar Şekil 19 ve Şekil 20'de birlikte gösterilmiştir. Buna göre; dersten önce katılımcıların yanıtlarında sıklıkla **"konut"**, **"hak"** **"yoksulluk"** **"kira"** **"mülkiyet"**, **"rant"** ifadeleri görülürken dersten sonra **"eşitlik"**, **"kalacak yer"** **"barınma"** **"örgütlülük"** ifadeleri de eklenmiştir. Oturumda bahsedilen konu başlıkları ile ilişkilendirildiğini dersten sonra gündeme gelen ifadelerin benzer olması ve bunun dersin etkisi sayılabileceği değerlendirildi. Sonteste gelen yanıt sayısı dramatik şekilde düşüş göstermiştir. Aynı düşüş "sivil izleme uygulaması" için de geçerlidir. Sontest katılımcıların az olmasının uygulamayı yapamamış olmalarıyla da bağlantılı olabilir. Bir sonraki hafta gerçekleşen "sivil izleme deneyim paylaşım toplantısı"nda dile getirilmiştir. COVID-19 vakalarının oldukça artması ve özellikle Eskişehir'de korkutucu hal almasından dolayı sokağa çıkmak, insanlarla temas halinde olmak katılımcılarda çekince yarattığı için de sivil izleme uygulaması yapan katılımcı sayısı azdır.

Şekil 19."Barınma ve Kent" akla gelenler-öntest Şekil 20. "Barınma ve Kent" akla gelenler-sontest

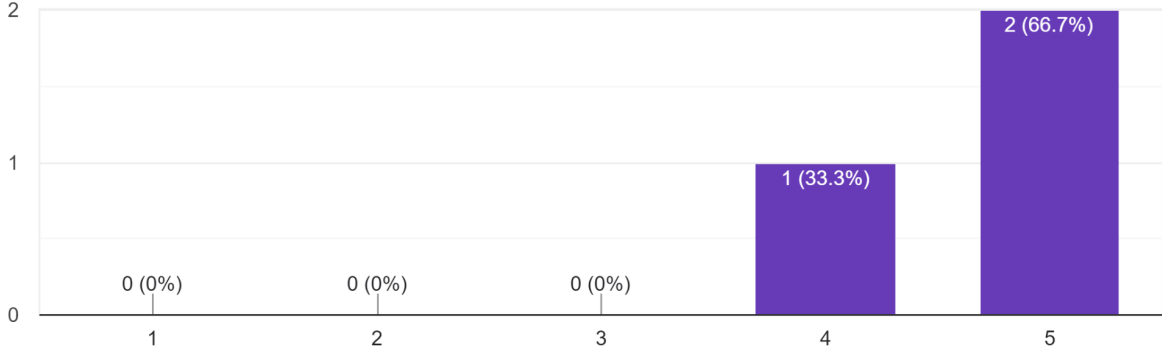

Katılımcıların Barınma ve Kent oturumuna dair beklentilerinin karşılama düzeyini gösterir grafik aşağıdaki gibidir. Buna göre katılımcıların beklentilerinin yüksek seviyede karşılandığı görülmekte ancak yukarıda da açıklandığı üzere sonteste gelen

yanıtların azlığı göz önünde bulundurulmalıdır.

7-Barınma ve Kent" dersinden beklentilerinizin karşılanma düzeyini işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).

3 responses

Oturuma ilişkin ek görüş ve önerilerin yer aldığı soruya gelen yanıtlar da 3 tanedir. 2 tanesi teşekkür olup 1 tane görüş de aşağıdadır.

"Dersin tartışma halinde olması, alternatif fikirler türetmesi çok güzeldi."

Değerlendirme: Katılımcı profili çalışan, öğrenci, ne işte ne eğitimde olan KHO'da gençlerin özel ilgi gösterdiği oturumlardan bir tanesi oldu. Eğitmenin konuyu aktarış biçimi, güncel örnekleri, çözüm önerileri ve yapılabilecekler ilgiyle takip edildi. Testlere ve sivil izleme uygulamasına katılım yukarıda değinildiği üzere COVID-19 vaka sayıları ile ilişkili olarak düşük gerçekleşti. Buna rağmen sivil izleme deneyim paylaşım toplantısında da belirtildiği gibi oldukça ufuk açıcıydı. Gençler oturumdan sonra güncel bir öğrenci gençlik hareketi olan "barınamıyoruz" kapsamında ele alınması beklenen konunun çok boyutlu şekilde ele alınmasının konuya çözümcül bakış açısı getirmede katkı sağladığını ifade ettiler.

13. Oturum: Sivil İzleme Deneyim Paylaşımları

Belirli aralıklarla düzenlenen "Sivil İzleme Deneyim Paylaşım" toplantılarının bu oturumu 7 Şubat 2022 tarihinde gerçekleşti. Bu oturumda paylaşım yapılan sivil izleme uygulamaları şu şekilde;

- Eğitime Erişim ve Kent
- Emek, Çalışma Hakkı ve Kent

- Barınma ve Kent

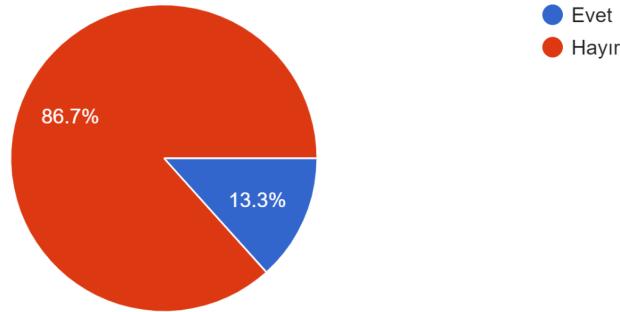
Oturuma 14 kişi katılım sağladı. Proje ekibinin paylaşımlı olarak modere ettiği oturumda katılımcılar deneyimlerini paylaşma ve diğerlerinin gözlemlerini dinleme fırsatı buldular. Seçmeli olarak sunulan sivil izleme uygulamalarından farklı seçimlerin de yer aldığı dolayısıyla farklı perspektifleri gözlemleyebilme ortamı gelişti. Yukarıda yer alan 3 konu başlığı gençler için KHO'da en çok ilgi çeken sivil izleme uygulamalarının olduğu gözlemlendi. Oturumda hem İzmir hem de Eskişehir katılımcılarının aktarımları kentler arası karşılaştırma olanağı sundu. Katılımcı sayısı görece az olmakla birlikte katılanların derinlikli paylaşımları, diğerlerinin tecrübelerine dair merakları kayda değer olarak izlendi.

14. Oturum: Kültür ve Kent Sakinleri Arası Kaynaşma

Katılımcılarla oturum öncesinde konuya ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerini ölçmeye yönelik bu oturum özelinde hazırlanan "öntest" çevrimiçi olarak gönderilerek doldurulması istendi. 6'sı Eskişehir ve 9'u İzmir olmak üzere 15 katılımcı anketi yanıtladı. Testin sonuçlarına ilişkin özet bilgiler şu şekildedir:

5-Daha önce "Kültür ve Kent sakinleri arası kaynaşma" konusunda herhangi bir eğitime katıldınız mı?

15 responses

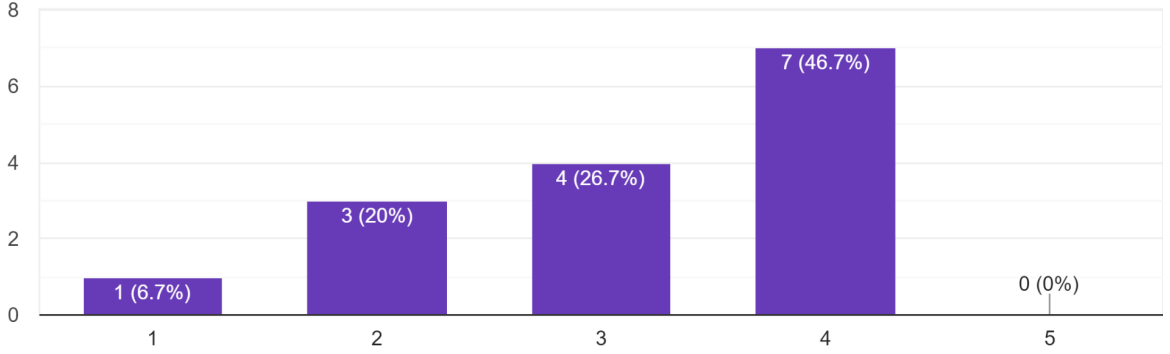

Katılımcıların %87'si daha önce konuyla ilgili bir eğitime katılmamıştır. Bir diğer soru olan konuya ilişkin bilgi ve farkındalık düzeyini gösteren grafik de aşağıdaki gibidir. Buna göre de katılımcılardan konuya ilişkin farkındalık düzeyi "yüksek" olarak belirten 7 kişi olmakla beraber 8 kişi "orta -düşük" şeklinde ifade etmiştir. Konuya ilişkin, görece farkındalığın düşük olduğu ve daha önce gençlerin gündeminde fazla yer almadığı görülmektedir. Beklentilere ilişkin gelen yanıtlarda da sıkça konunun

daha önce gündemlerinde olmaması dolayısıyla ilgi çekici olduğuna dair ifadelere sıklıkla rastlanmıştır.

4-"Kültür ve Kent sakinleri arası kaynaşma" konusunda bilgi ve farkındalık düzeyinizi işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).

15 responses

"Kültür ve Kent Sakinleri arası Kaynaşma" dersine ilişkin beklentilerin yer aldığı soruya gelen yanıtlar aşağıdaki şekilde verilmiştir. Beklentilerde farkındalığa ilişkin bir ortaklaşma olsa da beklentilerin çeşitlendiği ve farklılaştığı gözlemlenmiştir.

- "Kültür ve kent sakinleri arasındaki kaynaşma dersi konusunda alakalı farkındalık düzeyimi yükseltmek."
- "Kavramları açıklaması ve örneklendirmesi"
- "Sosyolojik olan bu olayın mekansal ele alınması da önemli."
- "Kent deneyimi, ortak yaşam tahayyülleri, kent kültürüne ilişkin kavramlar ve deneyimler ile ilgili bilgiler"
- "Dersin konusu hakkında heyecanlıyım ama başlıktan net bir içerik bilgisi alamadım."
- "Kent sakinlerinin kaynaşması için sosyal mekanların önemi, kent kültürünü yaşatabilmek için kent sakinlerinin rolü ve kentliler arası kent kültürünün gelecek nesillere aktarımı gibi konularda bilgiler edinmeyi bekliyorum."
- "Kültürle alakalı etkinliklerde vatandaşların buluşması"

Bu oturum **14 Şubat 2022** tarihinde çevrimiçi olarak yapıldı. Oturuma proje ekibi dışında 19 genç ve yerel yönetim çalışanı katılım sağladı. Bu oturumda; "Sosyal Kaynaşma", "Sosyal Sermaye", "kültür", "Estetik Kültürü ve Kent Estetiği", "Kültürel Planlama", "Kültürel çeşitlilik", "Yaratıcı Endüstriler" kavramlarına yer verilmiştir. Dersin sonunda katılımcılar için hazırlanan sivil izleme uygulaması aşağıdaki gibidir.

Sivil İzleme Uygulaması:

1- Kentinizde ya da yaşadığınız semtte insanların çoğunlukla buluşma, kesişme, toplanma alanları nelerdir? (kahve, meydan, park, ibadethane v.s.)

- Bu buluşma noktalarından birinde en az 1 saat geçirerek, buluşma alanlarında yaşanan etkileşimleri gözlemleyin (temizlik işçisine selam veriliyor mu? mekanda kültürel objeler var mı? Diyalog mu baskın, monolog mu? Seçilen dil nedir? [kibar, argo, günlük vs.] fiziksel mekan içinde insanlar diğer canlılara nasıl davranıyor?)
- Yerel yönetimin bu kültürel kaynakların halkla buluşması, sürdürülebilirliği ve katılımı yönünde üzerine düşen sorumluluklarının neler olabilir, neler yaptıklarını gözlemleyiniz? Yorumlarınızı raporunuza ekleyiniz

2-Kentinizde aşağıdaki maddelerden hangileri daha yoğun? İçlerinden birini seçerek; kullanım sıklığı ve şekli, ziyaretçi ve etkileşimi, ayrılan yerel yönetim bütçesinin nasıl kullanıldığı, bulunduğu konum üzerinde yarattığı etkisini kısaca değerlendiriniz.

- Yerel yönetimin bu kültürel kaynakların halkla buluşması, sürdürülebilirliği konularında üzerine düşen sorumlulukları ne ölçüde hayata geçirebildiğini, neler yaptıklarını gözlemliyorsunuz? Değerlendirmenizi bize raporlayın

a) Kültür Endüstrileri:

Sinema | Müzik | Medya | Yayıncılık | Yazılım | Tasarım | El Sanatları

b) Kültür Mekânları

Kültür Merkezleri | Konser Salonları | Etkinlik Mekânları Müzeler | Galeriler | Kütüphaneler Tiyatrolar | Opera ve Bale Binaları | Sinemalar Altyapı

c) Kültür Varlıkları

Antik Kentler | Sit Alanları | Arkeolojik, Doğal, Kentsel, Tarihi, Kentsel Arkeolojik Tescilli Yapılar | Sivil, Dinsel, Kültürel, İdari, Askeri, Endüstriyel ve Ticari Mimari, Mezarlıklar, Şehitlikler, Anıt ve Abideler, Doğal Varlıklar, Kalıntılar, Korunmaya Alınan Sokaklar

Oturum özelinde düzenlenmiş "sontest"katılımcılara gönderildi. Sonteste 6 katılımcıdan yanıt geldi. Öntest ve sontest verilerine göre ilk dersten sonra "Kültür ve Kent Sakinleri arası Kaynaşma" denilince akla gelen 3 ifade nedir" sorusuna gelen yanıtlar Şekil 21 ve Şekil 22'de birlikte gösterilmiştir. Buna göre; dersten önce katılımcıların yanıtlarında sıklıkla **"kent", "kültür" "tarih" "kaynaşma" "bellek"**

Oturuma ilişkin ek görüş ve önerilerin yer aldığı soruya gelen yanıtlar da aşağıdaki şekilde özetlenmiştir.

- “Ders yeni ufuklar açan bir düzeyde ve oldukça keyifliydi.”
- “Oldukça keyifli ve tatmin ediciydi.”
- “Dersin sunumu çok ayrıntılı ve bilgilendiriciydi verdiği örnekler ise çok ilgi çekiciydi, çok başarılı bir ders olduğunu düşünüyorum.”

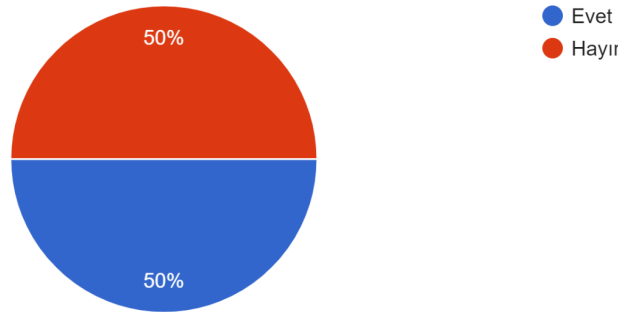
Değerlendirme: KHO’da yer alan bu konu başlığının katılımcılar için görece yeni bir konu olduğu değerlendirilmektedir. Eğitmenin örnekleri katılımcıların gündelik yaşamlarındaki pratik yansımalarını bulmalarını kolaylaştırdı. Özellikle Kent Estetiği konusunda sahiplik ve müdahale olanakları ile ilgili tartışma ilgi çekiciydi. Beklentiler göz önüne alındığında sonteste yer alan veriler en öne çıkan “farkındalığın artması”na ilişkin olumlu bir noktaya denk düşmektedir. Öntest ve sonteste katılım sayıları eşit olmadığından doğrudan bir karşılaştırma yapmamızı olanaksız kılsa da gerek sonteste bilgi ve farkındalığa ilişkin seviyenin artmış olması gerekse oturum esnasında paylaşımlar bu sonucu doğrular niteliktedir.

15. Oturum: Tarihi Kentsel Miras

Katılımcılarla oturum öncesinde konuya ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerini ölçmeye yönelik bu oturum özelinde hazırlanan “öntest” çevrimiçi olarak gönderilerek doldurulması istendi. 4’ü Eskişehir ve 6’sı İzmir olmak üzere 10 katılımcı anketi yanıtladı. Testin sonuçlarına ilişkin özet bilgiler şu şekildedir:

5-Daha önce "Tarihi Kentsel Miras" konusunda herhangi bir eğitime katıldınız mı?

10 responses

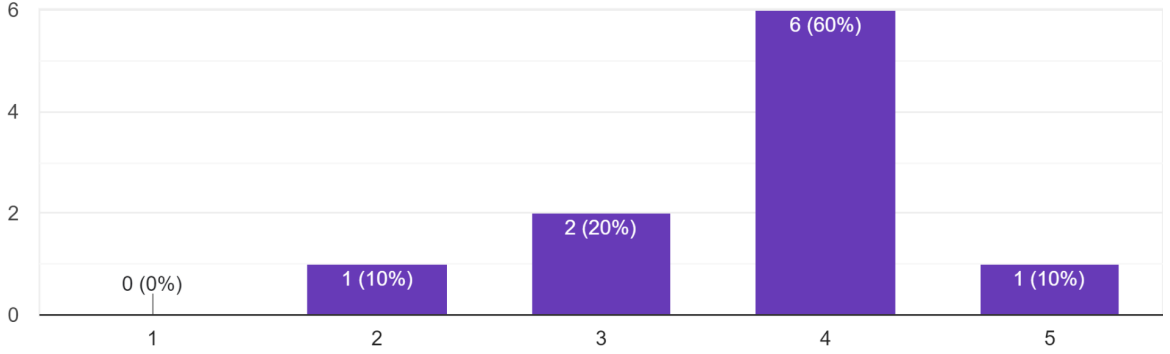

Katılımcıların %50’si daha önce konuyla ilgili bir eğitime katılmamıştır. Bir diğer soru olan konuya ilişkin bilgi ve farkındalık düzeyini gösteren grafik de aşağıdaki gibidir.

Buna göre de katılımcılardan konuya ilişkin farkındalık düzeyi "yüksek" olarak belirten 7 kişi olmakla beraber 3 kişi "orta -düşük" şeklinde ifade etmiştir.

4-"Tarihi Kentsel Miras" konusunda bilgi ve farkındalık düzeyinizi işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).

10 responses

"Tarihi ve Kültürel Miras" dersine ilişkin beklentilerin yer aldığı soruya gelen yanıtlar aşağıdaki şekilde verilmiştir. Beklentilerde farkındalığa ilişkin bir ortaklaşma olsa da beklentilerin çeşitlendiği ve farklılaştığı gözlemlenmiştir.

- "Kentsel miras kavramını kent ve kentli ile bağdaştırarak aktarması"
- "Farkındalık kazanmak"
- "Kentsel mirasın hak çerçevesinde nasıl ele alınabileceğini görmek, örneklemek."
- "Kentlin benliğini oluşturan yapıların tanıtımı ve korunması amacıyla yapılacaklar"

Bu oturum **21 Şubat 2022** tarihinde çevrimiçi olarak yapıldı. Oturuma proje ekibi dışında 23 genç ve yerel yönetim çalışanı katılım sağladı. Bu oturumda; "**kent**", "**kültürel miras**", "**somut kültürel miras**", "**koruma ve yaşatma**", "**yerel yönetimlerin sorumlulukları**", "**kentli hakkı**", "**folklör**" konularına yer verilmiştir. Dersin sonunda katılımcılar için hazırlanan sivil izleme uygulaması aşağıdaki gibidir.

Sivil İzleme Uygulaması: Ödevlerden 1 tanesi seçilerek yapılması istenmiştir.

Yaşadığınız yerde ya da kentti gözlemleyin. İnternet araması da olabilir.

1- Sizce yaşadığınız kentin "somut olmayan kültürel miras(lar)ı" nedir?

Somut olmayan kültürel miras için yerel yönetim, inisiyatif, ya da Sivil Toplum Kuruluşları tarafından yapılan çalışmalar nelerdir? (gastronomi, folklör, kimlik...)

- Sizce yaşadığınız yerde bu konuyla ilgili yapılabilecek çalışmalar var mı? Düşünceniz nedir?
- İyi/kötü, Olumlu/olumsuz bulduğunuz örnekleri, notlarınızı, değerlendirmenizi raporlayın.

2- Kentinizdeki "Somut Tarihi Miras"ta koruma ve yaşatmanın bir arada olan örnekleri bulmaya çalışın, keşfedin.

3- Somut kültürel miras için yerel yönetim, insiyatif, ya da Sivil Toplum Kuruluşları tarafından yapılan çalışmalar nelerdir? (gastronomi, folklör, kimlik...)Sizce yaşadığınız yerde bu konuyla ilgili yapılabilecek çalışmalar var mı? Düşünceniz nedir?

- İyi/kötü, Olumlu/olumsuz bulduğunuz örnekleri, notlarınızı, değerlendirmenizi raporlayın.

Oturum özelinde düzenlenmiş "sontest" katılımcılara gönderildi. Sonteste yalnızca 2 katılımcıdan yanıt geldi. Öntest ve sontest verilerine göre ilk dersten sonra "Tarihi ve Kültürel Miras" denilince akla gelen 3 ifade nedir" sorusuna gelen yanıtlar Şekil 23 ve Şekil 24'de birlikte gösterilmiştir. Buna göre; dersten önce katılımcıların yanıtlarında sıklıkla **"koruma", "kültür" "geçmiş" "turizm"** ifadeleri görülürken dersten sonra her ne kadar katılımcı sayısı az da olsa **"kent", "müzeler" "sit alanları" "UNESCO"** ifadeleri de eklenmiştir.

Şekil 23."Tarihi ve Kültürel Miras"-öntest

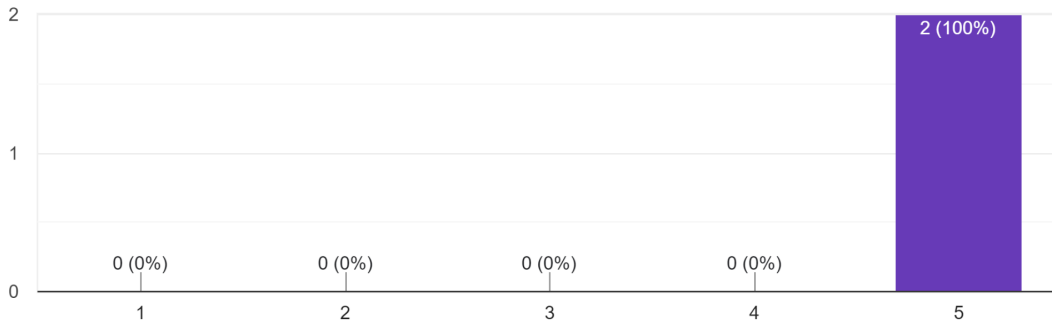
Şekil 24."Tarihi ve Kültürel Miras"-sontest

Katılımcıların oturuma dair beklentilerinin karşılanma düzeyini gösterir grafik aşağıdaki gibidir. Buna göre katılımcıların beklentilerinin yüksek seviyede karşılandığı görülmektedir. Yine burada sonda katılımcıların katılım sayısının 2 olduğu göz önünde bulundurularak sınırlı bir anlam verilmiştir ancak yine de diğer oturumlardaki değerlendirme standardını bozmamak adına verilere yer verilmiştir.

7-"Tarihi ve Kültürel Miras" dersinden beklentilerinizin karşılanma düzeyini işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).

2 responses

Katılımcıların beklenti ve önerilerinin yer aldığı soruya yanıtları da şu şekildedir:

- "Teşekkürler"
- "En sevdiğim konulardan biriydi, teşekkürler."

Değerlendirme: Oturum içeriği katılımcıların ilgisini çekecek şekilde dizayn edilerek sunuldu. Gündelik yaşamda karşılığı olan "somut olmayan kültürel miras"a ilişkin farkındalığın arttığına dair paylaşımlar oturum değerlendirmesi sırasında vurgulandı. KHO'nun çevrimiçi buluşmalar şeklinde gerçekleşecek olan 4 dersinin dışında haftalık oturum şeklinde düzenlenen son dersi idi. Katılımın belirli bir oranda düşmesi beklenen bir durumdu. Bu düşüş oturum esnasında dramatik olarak yaşanmasa da sonda sonda ve sivil izleme uygulamasında belirgin şekilde yaşanmıştır. Beklentiler göz önüne alındığında en çok "kentli ve kentsel mirasın hak temeline ele alınması"na yönelik karşılık bulunduğu oturum değerlendirmesinde izlendi. Kentsel mirasın korunmasına yönelik konunun görece daha az etkisi vurgulandı. KHO kapsamında ele alınan konular arasında nispeten teorik olduğu ve gençlerin gündelik yaşamlarında bağını kurmakta zorlandıkları gözlemlendi.

Çevrimiçi Seminerler

KHO programının yoğunluğundan dolayı yukarıda da değinildiği şekilde 4 konu, dersler bitince alandaki diğer ilgililerin de katılımına olanak sağlayacak şekilde çevrimiçi seminerler olarak tasarlandı. Bu sayede programda yer açılan haftalara sivil izleme deneyim paylaşım toplantıları yapıldı. **16-17 Mart 2022** tarihlerinde ayrı ayrı 4 oturum şeklinde gerçekleşti. Bu başlıklar şunlardır.

- [Gıda ve Kent](#)
- [Kentlerde Sağlık](#)
- [Farklı Grupların Güvenlik İhtiyacı ve Kent](#)
- [Spora Erişim, Serbest Zamanın Değerlendirilmesi ve Kent](#)

16 Mart 2022
14:00
Zoom

ÇEVİRİMİÇİ SEMİNER
Gıda ve Kent
Berk Butan,
Good4Trust

KENTİME
DEĞER

SABANCI VAKFI | Hibe Programı ile desteklenmiştir.

16 Mart 2022
15:30
Zoom

ÇEVİRİMİÇİ SEMİNER
Kentlerde Sağlık
Feride Aksu Tanık,
Türk Tabipler Birliği

KENTİME
DEĞER

SABANCI VAKFI | Hibe Programı ile desteklenmiştir.

17 Mart 2022
14:00
Zoom

ÇEVİRİMİÇİ SEMİNER
**Kentlerde Farklı Grupların
Güvenlik İhtiyacı**
Mahmut Şeren,
Genç LGBTİ+ Derneği

KENTİME
DEĞER

SABANCI VAKFI | Hibe Programı ile desteklenmiştir.

17 Mart 2022
15:30
Zoom

ÇEVİRİMİÇİ SEMİNER
**Spora Erişim, Serbest
Zamanın Değerlendirilmesi
ve Kent**
Selçuk Açıkgöz,
BoMoVu

KENTİME
DEĞER

SABANCI VAKFI | Hibe Programı ile desteklenmiştir.

Seminerlerin duyurusu sosyal medya aracılığı ve sektörde yer alan temsilcilere doğrudan iletilmek suretiyle ve kayıt alınarak gerçekleştirildi. Oturumlara ilişkin video yayınları kaydedilerek Youtube'da erişime açıldı. Oturumlara ilişkin sivil izleme uygulaması gerçekleştirilmesine rağmen proje sonrasında modüller halinde açık kaynak olarak sunulacak dokümanda yer alması amacıyla eğitmenlerden "sivil izleme uygulama önerileri" alındı.

Gıda ve Kent Oturumu

16 Mart 2022 tarihinde gerçekleşen seminerinde **"gıda güvenliği", "temiz gıda", "gıda egemenliği" "kendi gıdamızı üretebilme", "yerli üretici"** gibi konu başlıkları ele alındı. Katılımcıların aktif katkı sundukları farklı kaynakları paylaştıkları interaktif bir oturum gerçekleşti. Konuya ilişkin sivil izleme uygulaması önerileri aşağıdaki gibi olmuştur.

- Yaşadığınız yere en yakın semt pazarlarını ziyaret ederek satılan ürünlerin ne kadarının kendi şehirlerinden geldiğini araştırmanızı ve raporlamanızı ya da;
- Yaşadığınız kentte gıda topluluğu olup olmadığını, varsa kaç tane olduğunu yoksa bu alanda herhangi bir girişim olup olmadığını araştırmanızı ya da;
- İlçenizdeki belediyelerinin yerel üreticileri ve tüketicileri desteklemek için geliştirdiği uygulamalar (pazar kontrolleri yapmak, üretici pazarı kurmak, kooperatif kurmak, belediye bakkalı kurmak vb. gibi) varsa bunları araştırmanızı ve varsa önerilerinizi raporlamanızı rica ediyoruz.

Kentlerde Sağlık Oturumu

16 Mart 2022 tarihinde gerçekleşen seminerde ulusal ve küresel veriler grafikler yoluyla sunulurken anlaşılır şekilde ele alındı. Sağlık konusunun "sağlık hizmeti"nden öte bir şekilde kapsamlı ele alınabilmesine ilişkin farkındalık yaratan ve farklı perspektiflerle destekleyen bir oturum gerçekleşti. Katılımcıların konunun ilgilileri oldukları izlendi. Sağlık hizmetlerine ek olarak **"yoksulluk", "sosyal statü", "sağlık göstergeleri" "kaliteli yaşam", "çocuk işçiliği"** gibi konu başlıkları da ele alındı.

Sivil İzleme Uygulaması:

Sağlığın toplumsal belirleyicilerini gözlemlemeni istiyoruz. Bu gözlemler ağırlıklı olarak toplumun dezavantajlı kesimlerini ve toplumsal eşitsizlikleri görmene yarayacak.

Bunun için yaşadığınız ilçede gündüz ve akşam saatlerinde gözlem yapmanı ve not almanı istiyoruz.

-
- Yaşadığınız ilçeyi hava kirliliği, gürültü kirliliği açısından değerlendiren notlar al.
 - Yeşil alanları, spor olanakları, çocuk oyun alanları var mı?
 - Spor alanlarını kimler kullanıyor? Kadınlar spor alanlarından yararlanıyor mu? Akşam saatlerinde sokakların aydınlanması nasıl? Kendini güvende hissediyor musun?
 - Sokakta yaşayan evsiz kimse, yoksul, sokak çocuğu vb toplumun dezavantajlı kesimlerinden insanlar var mı?
 - Kadınların toplumsal yaşama katılımları nasıl?
 - LGBTİ+’larla ilgili ayrımcılık söz konusu mu?
 - Çocuk işçiliği var mı?
 - Açıkta gıda satışı, gıda üreten yerler ile ilgili gözlemler yap.
 - Fırınları, esnaf lokantalarını gözlemler, askıda ekmek, askıda yemek uygulamaları var mı? Bu dayanışmaya kimlerin ne sıklıkla başvurduğunu öğrenmeye çalışan görüşmeler yap. Yaşadığınız ilçede gıdaya erişim sorununa ilişkin ne tür ipuçları elde edebileceğini bulmaya çalış.
 - Kahvehanelerde oturanları gözlemler, hangi yaş grupları? İşsizler mi emekliler mi? Emek gücünün pazarlandığı mekanlar var mı?
 - Okulların bahçelerine göz at. Spor yapma olanakları nasıl? Okul çevresinde gençler için risk oluşturabilecek sorun alanları var mı?

Gözlemlerinin ve saptadığınız sorunların ışığında sağlığın toplumsal belirleyenlerine yönelik belediyelerin neler yapabileceklerini, belediyelere nasıl taleplerle gidilebileceğini düşün ve özetle.

Farklı Grupların Güvenlik İhtiyacı ve Kent Oturumu

17 Mart 2022 tarihinde gerçekleşen seminerde güvenli bir kent inşası için tüm grupların birarada gözetilmesine yönelik vurgular yapıldı. Uluslararası örneklerle desteklendi. “Suç işleme mekanizması”, “verilerin düzenli toplanması” kanunla ihtilafa düşülmesi halinde hapis ve diğer alternatiflerin birlikte düşünülmesi” gibi konulara da değinilerek bütüncül bir bakış açısı yakalandı. Katılımcıların konuya ilişkin farkındalıklarının düşük olduğu ancak bu perspektifin katkı sağladığı vurgulandı.

Sivil İzleme Uygulaması:

1) Hangi belediyeler ve kent konseyleri son 3 yıl içerisinde LGBTİ+ hakları temalı etkinlik yapmıştır?

-
- 2) LGBTİ+'ların yoğun olarak yaşadığı "getto" benzeri yerler var mıdır?
 - 3) Gökkuşuğu ve trans bayrağı gibi LGBTİ+ hareketinin sembollerini içeren cafe, restoran, bar ve benzeri yerler var mıdır?
 - 4) Son 3 yıl içerisinde LGBTİ+'lara yönelik kamusal alanda uygulanan şiddetle ilgili medyaya yansıyan haber var mıdır?
 - 5) LGBTİ+ hakları alanında çalışan sivil toplum örgütü (dernek, vakıf, inisiyatif, öğrenci topluluğu vs.) var mıdır?
 - 6) Anonim ve ücretsiz HIV Test ve Danışmanlık Merkezi var mıdır?

Spora Erişim, Serbest Zamanların Değerlendirilmesi ve Kent Oturumu

17 Mart 2022 tarihinde gerçekleşen seminere ilgi fazlaydı. Özellikle spora erişimin kentte yaşayan her yaştan tüm kesime hitap etmemesinin yarattığı sorunlardan bahsedildi. Bu konunun serbest zamanların değerlendirilmesi noktasında da büyük sorun teşkil etmesi tartışıldı. "Boş zaman", "serbest zaman", "yapısal engeller", "çalışma saatleri", kişisel bakım" başlıklarıyla birlikte ele alınınca doyurucu bir tartışma ortamı sağlandı. Ulusal verilerin uluslararası verilerle karşılaştırmalı sunulması farkındalık yarattığı izlendi.

Sivil İzleme Uygulaması:

1. Yaşadığınız kentte en çok kullanılan spor alanları nereleri?

- Bu alanlara ulaşım kentteki herkes için mümkün mü?
- Sizce, kentte yaşayan hangi gruplar bu alanlarda spor veya serbest zaman aktivitesine katılmakta zorlanabilir?
- Bu alanlara katılmakta ne tür zorluklarla karşılaşabilirler?
- Bu spor veya serbest zaman alanlarında dilediğiniz gibi, özgürce ve yaratıcı bir şekilde spor yapabiliyor musunuz, yoksa spor aktivitesi bir kurallar çerçevesinde mi gerçekleşiyor?

Size en yakın olan spor alanlarından birini ziyaret ederek deneyimlerinizi raporlayın.

2. Yaşadığınız yerde bulunan size en yakın Gençlik Spor İl (veya ilçe) Müdürlüğü'nü arayınız

- Tek başınıza ya da arkadaşlarınızla beraber, herhangi bir kursa katılarak veya katılmadan, tesislerinde spor yapmak istediğinizi (burada uygun bir spor branşı belirtmeniz gerekecektir) ve uygun saatler olup olmadığını sorun.
- Talebinize yaklaşım nasıldı? Herhangi bir sorun yaşadınız mı? Evet ise, nelerdi?

-
- *Cinsiyetinizin spora katılımında, ya da kurduğunuz iletişimde bir etkisi olduğunu düşünüyor musunuz? Deneyimlerinizi raporunuzda paylaşın.*

1.c. Kent Hakkı Okulunun Değerlendirilmesi

Kent Hakkı Okulu'nun tamamlanmasını takiben sonraki faaliyetler için hazırlık çalışmaları başladı. Kentime Değer Proje'sinin en büyük ayağını oluşturan KHO'nun değerlendirmesini yapmak amacıyla okulun başlangıcında yapılmış olan öntesti karşılaştırmak amacıyla katılımcılara sontest uygulaması yapıldı. Genel değerlendirmeye geçmeden önce bu sonuçlara yönelik bilgiler aşağıda derlenmiştir.

Kent Hakkı Okulu Sontest Sonuçları

Sonteste (Ek-8) katılım sayısı (18) ile önteste katılım (46) olmasından dolayı okul sürecinin sonunda "kent hakkı" kavramına dair bilgi/farkındalık seviyelerinin karşılaştırmalı verisi sunulamamaktadır. Buna karşın 7'li likert ölçeğinde bu sorunun önteste karşılığı 4,63 (orta düzeye oldukça yakın) iken, sontestte karşılığı 6,25 olup en yüksek seviyeye yakın olduğu gözlemlenmiştir.

KHO'da en çok ilgi gören ilk 5 ders;

- Ulaşım ve Dolaşım
- Cinsiyet ve Kent
- Barınma ve Kent
- Ekoloji ve Kent
- İşsizlik, İstihdam ve Kent olmuştur.

KHO'da en az ilgi gören ilk 5 ders;

- Demokrasi ve Uygulamaları
- Sivil İzleme
- Yerel Demokrasi ve Yerel Özerklik
- Eğitime Erişim ve Kent
- Tarihi Kentsel Miras olmuştur.

Sivil İzleme Uygulamalarına ilişkin görüşlerin yer aldığı soruya verilen yanıtlar aşağıdaki şekilde toparlanmıştır:

- *"Sivil izlemeler herkesin bireysel veya grup halinde uygulayabileceği ve kent için farkındalık oluşturmasını sağlayacağı cinstendi. Kentin eksiklikleri ve yapılması gerekenler için altyapı sağladığını düşünüyorum."*

-
- *“Sivil izleme uygulamaları, çevremize farklı bir gözle bakmayı ve şehrin her noktasındaki eşitsizlikleri fark etmemizi sağladı.”*
 - *“Sivil izleme uygulamaları, her hafta bir öncekinden farklı bir konuda gerçekleştirilen derslerin reel pratiğinin oluşmasını sağladı.”*
 - *“Teorik ve pratik düzeyde etkili ve verimli bir çalışma sundu. İzleme uygulamaları açısından kente karşı aidiyet ve sorumluluk bilinci açısından önemli kazanımlar sağladı.”*
 - *“Sivil izleme uygulamaları çok çeşitli ve birbirinden farklı konularda olunca genel bir fikir oluşturmak zor. Bazı sivil izlemelerin çok yerinde ve kısa sürede sağlıklı bir algılayışa varıp yorum yapabileceğimiz konular üzerine seçilmiş olduğunu düşünüyorum: eğitim ve cinsiyet gibi. Bazılarının ise biraz fazla ayrıntılı veya kısa sürede algılanması güç konularda olduğunu da deneyimledim, barınma ve emek üzerine özellikle zorlandım. Bu noktada sivil izlemelerin daha spesifik hale gelebileceğini, grup olarak yapılmasının önerilebileceğini, bazen seçeneklerin çoğalabileceğini düşünüyorum.”*

KHO’da katılımcıları en çok heyecanlandıran ve mutlu eden konuların neler olduğuna dair soruya yanıtlar ise şöyle:

- *Ekoloji ve kent konusu*
- *Dersten sonra yapılan sivil uygulamalar ve konuşulan insanlar*
- *Beni en çok heyecanlandıran konu kent hakkı üzerine düşünen bir grup insanın varlığını bilmek ve tanışmak oldu bununda ötesinde biz bir adım attık değişim ve dönüşüm için umarım eylem planımız bu dönüşümü sağlar ve daha büyük adımlar getirir*
- *Ulaşım ve kent :) Ulaşım özel ilgi alanım erişilebilirlik ve güvenli yaya yolları konusunu önemsiyorum. Yürüyerek yaptığım sivil izlemeler daha dolu dolu geçti.*
- *Engellilik ve kent konusu, daha önce çok farkında olmadığım başka bir gözle şehrim bakma fırsatı verdiği için beni heyecanlandırdı.*
- *Demokrasi Uygulamaları, Engellilik ve Kent*
- *Gençlik çalışmaları ve katılımcı demokrasiyi güçlendirmesi açısından önemli buluyorum*
- *Farklı alanlar ve geçmişlerden insanların bir araya gelmesinden doğan çeşitlilik ve sağlanan samimi ortam beni çok mutlu etti, kendimi her zaman tartışmaya ve dinlemeye açık hissettim. Her yönüyle emek verilmiş, güzel insanları bir araya getiren, değerli bir deneyim sağladınız, her şey için teşekkürler :)*

Katılımcıların Proje Ekibine iletmek istedikleri konular şöyle:

- *Aynı projeleri tekrar bekliyoruz.*

-
- *Proje ekibinin enerjisi muhteşemdi. Öncelikle bize bunu yansıttıkları için teşekkürler*
 - *Önerilerim ise eylem planı oluşturma aşamasında katılımı artırıcı aktiviteler yapabilirler ya da sosyal medya aracılığı ile proje ekibi içinde komisyonlar oluşturarak halk ile anket çalışmaları düzenleyebilir tabi bunu Nisan'a kadar yapmak gerek çünkü eylem planından önce elimizde veri olması daha iyi olur*
 - *Emeklerinden dolayı teşekkür ederim. Öğitmenler gayet yeterli ve konunun uzmanı kişilerdi. İyi araştırılmış belli ki.*
 - *Berber yeni şeyler öğrendiğimiz bir süreç geçti. Bundan sonra yapacakları faaliyetlerin yüz yüze olması ve ortak çalışmalarını teşvik etmesi katılımcı motivasyonunu üst düzeyde tutacaktır.*
 - *Sağlık ve dijital aktivizm boyutunda ele alınması önemli. Bir diğer husus mücadele yöntemleri üzerine rol model kentler kurgusu üzerinden başarı örnekleri gösterebilirdi.*
 - *Deneyim paylaşım yönteminin birbirimizin işlerini görmek ve bunlar üzerine yorumlar bırakmak gibi bir portal haline gelmesi güzel olabilir ve üretimi kolektif hale getirebilirdi diye düşünüyorum.*

KHO sürecinden genel memnuniyet düzeyinin yer aldığı 5'li likert ölçeğiyle düzenlenmiş soruya yanıtların ortalaması 4,5 olarak görülmüştür. Ek olarak memnuniyete ilişkin görüşlerin ve iyileştirme önerilerine dair soruya yanıtlar da aşağıdaki şekildedir.

- *Program için teşekkür ederim.*
- *Grupla kaynaşma çalışmalarının yapılması ve ders saatlerinin iki güne bölünmesi*
- *Verimli bir eğitim programı oldu birçok farklı insan tanıdım her birinin katkısı için teşekkür ederim. Süreç çok hızlı geçti özellikle değerlendirme toplantıları benim için en keyifli haftalardı. Bu süreçte iyileştirmeye yönelik söyleyebileceğim, bir sivil izlemenin işlendiği hafta tek hocadan tek ders olması biraz beni düşündürdü keşke herkesin zamanı olsaydı ve başka hocalardan da dinleyip tartışabilseydik ya da daha fazla tartışma platformu oluşturabilseydik daha etkili olabilirdi.*
- *Pandeminin de bunda etkisi olduğunu biliyorum ancak yüz yüze de belirli aralıklarda bir araya gelip süreci yönetseydik daha çok ekibe dokunurduk diye düşünüyorum. Zoomdan bu deneyim paylaşımı kısmını yaptık ama yüz yüze de olsa iyi olurdu düşüncesindeydim.*
- *Kent Hakkı Okulu Proje Ekibine, verdikleri emekten dolayı teşekkür ederim. Bu süreçte yeni fikirler ve yeni bakış açıları kazandık. Farkındalık seviyemiz arttı. Bu Güler yüzlü ekiple, yeni projelerde tekrar aynı çatı altında buluşmak isterim.*

-
- *Böyle bir projeyi oluşturdukları ve bizlerin sürece dahil olmamızı sağladıkları için teşekkürlerimi sunuyorum.*
 - *Süreci oyun buz kırıcı ve kavramsal ve deneyimsel öğrenme metotları ile güçlendirmeye dönük bir alan yaratmak önem arz ediyor.*
 - *Yerel yönetimlerle iletişime geçmenin yükü belki de katılımcılar üzerinde değil de daha kolektif süreçlerde proje üzerinden kurulan ortaklıklarla olabilir diye düşünüyorum, bu daha çok yerel yönetimlerin iyileştirme ihtiyacını gösteriyor belki de ama projenin içine bu tip bir ortaklık entegre edilmesi süreci katılımcılar için daha verimli ve anlamlı kılabilir diye düşünüyorum.*

Kent Hakkı Okuluna dair yapılan izleme çalışmalarını sonucu genel değerlendirme:

- ***İÇERİK:*** *KHO kapsamında belirlenen hedeflere yönelik yapılan izleme ve değerlendirme*

Kentime Değer projesi kapsamında Kent Hakkı Okulu faaliyeti ile ilişkilendirilebilecek 2 hedef yer almaktadır. Bunlar;

(1) Gençlerin kent hakkı ve sivil izleme alanlarında (konularında) kapasitelerini geliştirerek aktif yurttaşlık becerilerini ve pratiklerini artırmak

Bu hedefe yönelik olarak; doğrulama kaynakları şu şekilde belirtilmiştir:

- 17 haftalık Kent Hakkı Okulu'nun en az 24 genç ve 4 kamu personeli ile gerçekleştirilmesi
- Kent Hakkı Okulu'nun niceliksel ve niteliksel yöntemler ile etkisinin ölçülmesi
- Kent Hakkı Okulu sürecinde sivil izleme çalışmalarını gerçekleştirmeleri

Bu şekilde ele alındığında KHO'nun 24 genç ve 4 yerel yönetim çalışanı ile gerçekleştirilmesi hedefine ulaşılmıştır. Uzun ve çevrimiçi okul olması dolayısıyla süreç içerisinde katılımcı sayısının azalması riski öngörülmüş, 50'ye yakın genç KHO'ya dahil edilmiştir. Beklenildiği üzere katılımcı sayılarında zaman zaman düşüşler olsa da ortalamada bu sayıya ulaşıldığı izlenmiştir.

Hem KHO başı ve sonunda yapılan, hem de her ders özelinde yapılan öntest-sontestler gerçekleştirilmiştir. Öntestler vesilesiyle ders içeriğine dair beklentiler eğitimci ve proje ekibiyle paylaşarak gençlerin katılımı sağlanmıştır. Sontestler vesilesi ile de sonraki derslere ilişkin önlemler alınmıştır.

Bunlara ek olarak ara değerlendirme ve nihai değerlendirme süreçleri yaşanmıştır. Özellikle katılımcıların ara değerlendirme sürecindeki paylaşımları sonraki dönemi önemli ölçüde şekillendirmiştir.

KHO sürecinde katılımcılar sivil izleme çalışmalarını gerçekleştirmiş ve belirli aralıklarla deneyimlerini paylaşma imkanı bulmuştur. Sivil izleme uygulamalarında gençlere daha fazla alan açabilmek için birden fazla seçenek sunularak seçmeli ödevler verilmiştir. Bu durum her ne kadar gençler için kolaylık sağlasa da aynı durum için farklı kişilerin tecrübelerini karşılaştırma yapmakta eksik kalmış fakat bunun yanı sıra aynı ders özelinde farklı perspektiflerde ve çeşitli boyutlarla konunun ele alınmasına olanak sağlamıştır.

(2) Yerel yönetim mekanizmalarının gençlerin katılımını artıracak şekilde dönüşümüne katkıda bulunarak gençler ve yerel yönetim mekanizmaları arasındaki ilişkileri kuvvetlendirmek / karşılıklı diyalog alanları yaratmak.

Bu hedefe yönelik doğrulama kaynakları şu şekilde tanımlanmıştır:

- 4 kamu personelinin Kent Hakkı Okulu'na katılması
- Eylem planı ve sivil izdüşüm raporunun gençler ve kamu personellerinin ortak çalışmasıyla çıkarılması ve yerel yönetimlere iletilmesi
- Yerel Yönetim çalışanlarının gençler ile birlikte "Hayalimdeki Şehir Kampı"na katılım sağlaması
- Gençlerin yerel yönetim mekanizmalarıyla ilişkilerinin izlenmesi

Bu doğrulama kaynaklarından yalnızca ilki olan 4 yerel yönetim çalışanının KHO'ya katılması bu faaliyet ile ilgilidir. Buna göre hedefe ulaşılmış ve 2 kişi Çiğli Belediyesi (İzmir), 2 kişi de EBB Gençlik MERkezi (Eskişehir) olmak üzere 4 kişinin KHO'ya katılımı sağlanmıştır. Proje kurgusunda önemli bir yere sahip olan yerel yönetim çalışanları ile gençlerin etkileşimleri önemli ölçüde gerçekleşmiştir. Değerlendirme görüşmelerinde gençlere "*KHO boyunca ihtiyaç duyduğunuzda Yerel Yönetim çalışanlarından destek alabildiniz mi?*" sorusuna olumlu dönüşler gelmiş böyle bir tecrübe yaşamamış olanlar da "*ihtiyacım olduğunda danışabileceğim rahatlıkta hissettim*" şeklinde yanıtlamışlardır.

- **SÜREÇ:** KHO'nun tasarım ve uygulama süreçlerinin yapısal ve organizasyonel değerlendirilmesi

Kent Hakkı Okulu uzun süreli ve yoğun içerikli olarak tasarlanmıştır. Bu durum okulun başlamasıyla düzenli olarak yapılan anketlerde ve değerlendirme toplantılarında dile getirilmiş ve kişisel sorumlulukları da göz önünde bulundurularak esnetilmesi talep edilmiştir. Aynı şekilde sivil izleme deneyimlerini paylaşmaya yönelik daha fazla alana ihtiyaç duyulduğu da gözlemlenmiştir. Proje ekibiyle yapılan değerlendirmeler sonucunda hem deneyim paylaşımlarına alan açabilmek hem de gençlerin yoğun ders ve ödev yükünü azaltabilmek amacıyla KHO kapsamında en az ilgi gören 4 konunun okul bitiminde çevrimiçi seminerlere dönüştürülmesi planlanarak iyileştirme yaşanmıştır. Buna rağmen daha geniş aralıklı zaman planlamaları yapmanın gerekliliği izlendi. Kent Hakkı Okulu'nda gençler her hafta bir sivil izleme uygulaması gerçekleştirmişlerdir. Bunun gerçekçi olmadığı, gençlerin daha uzun zamana ihtiyacı olduğu gözlemlendi.

Sivil izleme uygulamalarının tasarımında istenirse bireysel istenirse gruplar halinde yapılmasına olanak sağlayan bir yapı tasarlanmıştır. Kimi zaman bu uygulansa da kimi zaman katılımcılar bu tecrübeyi gruplar halinde yapmayı daha iyi bulduklarını ifade etmiş ancak o grupların proje ekibi tarafından tanımlanmasını beklemişlerdir. Değerlendirmelerde de sıklıkla dile getirilen bu durum için tasarımda grupları varsayılan olarak atayıp, opsiyonel olarak dileyenin bireysel yapabileceği bir kurgunun olması daha iyi olabileceği gözlemlendi.

Proje ekibinin bilhassa proje koordinatörünün tüm katılımcılarla yakın ilişkide olmaları, her an ulaşabilecekleri ortamı sağlamaları ve ihtiyaçların karşılık bulduğunu göstermeleri organizasyonel olarak oldukça güçlendiren bir durumdu.

- **SONUÇ:** KHO'nun daha etkili, uygulanabilir ve yaygın hale gelebilmesine yönelik ulaşılan sonuç ve öneriler

Yukarıda içerik ve süreç bölümlerinde de bahsedildiği üzere; KHO'nun daha etkili uygulanabilir olabilmesi için;

- Sürenin daha geniş aralıklı olması
- Derslerin hepsi geniş ele alınması gereken başlıklar. Dolayısıyla genellikle tarihsel geçmişle birlikte veriliyor anlamlı bağ kurulabilmesi için bu durumda güncel ve gündelik yaşamdaki karşılıkları için fazla zaman kalmayabiliyor. Her ders için 1 tanesi giriş niteliğinde 1 tanesi gündelik yaşamda karşılıkları olacak şekilde en az 2 ders şeklinde planlanması
- Sivil izleme uygulamalarının baştan tanımlı gruplarda olması ancak istenirse bireysel yapılmasına özendirilmesi
- Sivil izleme deneyim paylaşımları için geniş zaman ayrılması

-
- Şartlar uygun olması halinde en azından tecrübe paylaşımlarının yüzyüze yapılması
 - Ders içeriği ne olursa olsun, katılımcıların aktif katkı sağlayabilecekleri etkileşimli hale gelmesi
 - Sivil izleme uygulamalarıyla ilgili tecrübelerin ilgili eğitimcinin de olacağı bir ortamda paylaşılmasının etkili olabileceği değerlendirildi.

2. Sivil İzdüşüm Raporunun Hazırlanması

Kentime Değer Projesinde gençlerin, aktif katılımı ile yenilikçi, kapsayıcı ve ihtiyaç temelli bir kent politikası oluşturulmasında aktif rol oynamaları, gençler ve yerel yönetimlerin birlikte çalışabilme pratiği geliştirmeleri amaçlanmıştır. Bu kapsamda Kent Hakkı Okulu'nda gençlerin katıldıkları derslerin sonrasında konuya ilişkin yaşadıkları kentlerde (İzmir ve Eskişehir) sivil izleme yapımları, bu tecrübelerini paylaşmaları ve nasıl olması gerektiğine ilişkin farkındalık kazanmaları hedeflenmiştir.

Bu hedefe yönelik olarak; 8 Kasım 2021- 28 Şubat 2022 tarihleri arasında çevrimiçi derslerle gerçekleşen Kent Hakkı Okulu boyunca "Kentime Değer" projesinin katılımcısı olan gençler, her bir ders sonrasında dersin eğitmeni ve proje ekibi tarafından belirlenen sorular çerçevesinde sivil izleme uygulamaları gerçekleştirmişlerdir. Bu sivil izleme uygulamaları her dersin temasına uygun şekilde çeşitlendirilmiştir. Örneğin, yaşadığı yerde sokağa çıkıp belli bir konuda gözlem yapmak; yerel yönetimler tarafından yayınlanan stratejik planlar, faaliyet raporları gibi belgeleri incelemek; belirli bir konuda röportaj yapmak gibi. Her bir derse ilişkin sivil izleme uygulamaları ve detaylarına bir önceki bölüm olan Kent Hakkı Okulu'nda yer verildi.

Hedef: *Gençlerin öncülüğünde kentsel ihtiyaçların görünür kılınması ve bunlara yönelik politika önerilerinin oluşturulması*

- **Doğrulama Kaynağı:** *Sivil izdüşüm raporunun hazırlanması gösterilmiştir.*

İÇERİK: *Sivil İzdüşüm Raporuna dair belirlenen hedeflere yönelik yapılan izleme ve değerlendirme*

Sivil izdüşüm raporunun hazırlanmasına yönelik, uzmanlar ve proje ekibi ile toplantılar gerçekleştirildi. Rapor içeriğinde gençlerden gelecek deneyimlerin her halinin aktarılması kararlaştırıldı. Bazı durumlarda halihazırda var olan bilgi/hizmetin genç tarafından ulaşılamamış olmasını da "veri" olarak kabul etmek yönünde ortaklaşıldı. Bu durum söz konusu bilgi/hizmet varsa dahi ulaşılamamış olmasının, faydalanmanın önünde bir engel teşkil edeceği şeklinde değerlendirilme yapıldı.

SÜREÇ: *Sivil İzdüşüm Raporunun tasarım ve uygulama süreçlerinin yapısal ve organizasyonel değerlendirilmesi*

KHO'nun başlamasını müteakip proje ekibi ve "Sivil İzdüşüm Raporu"nu yazacak uzmanlarla birlikte sivil izleme uygulamaları ve rapor içerik tasarım toplantıları gerçekleştirildi. Bu süreçlerde en çok gündem olan 2 konu öne çıktı.

1. Sivil izleme uygulamalarında gençlerden gelen tüm "veri"leri olduğu gibi yansıtacak mıyız yoksa bir doğrulama mekanizması işleyecek mi? *Örneğin belge incelemesi yapılan ödevlerde gençlerden "şu bilgiye rastlanmadı" dendiğinde dönüp o belge taranıp doğruluğu teyit edilecek mi? Doğru değilse yine de rapora yansıtacak mı gencin sürece katılımı sekteye uğrayacak mı?* Bu oldukça kıymetli tartışma raporun belkemiğini oluşturma aşamasında faydalı olmuştur. Nihayetinde rapor içeriğini herhangi bir teyit mekanizması işletilmeden, veriler ayrıştırılmadan, müdahale edilmeden olduğu gibi gencin deneyimiyle aktarılması yönünde kararlaştırılmıştır.
2. Sivil izleme uygulamaları çoğunlukla çoktan seçmeli olarak kurgulandığı için aynı ödev kapsamında farklı kentleri kıyaslayabilme olanağı sunulamaması. Bu konuda da her 2 kentte de belirli ilçelerde sivil izleme uygulamasının gerçekleşmesi doğalında bu açmazı yaratacaktı. Okuyucunun adı geçmeyen belediyelerde söz konusu uygulamanın olmadığı yanılgısına düşme riskine karşılık herhangi bir belediye ismi verilmeden sadece konuyla ilgili gencin gözlemi (eksiklik ya da katma değer) olarak aktarılması kararlaştırılmıştır.

SONUÇ: Sivil İzdüşüm Raporunun daha etkili, uygulanabilir ve yaygın hale gelebilmesine yönelik ulaşılan sonuç ve öneriler

Projenin önemli ayaklarından bir tanesi olan gençlerin sokağa çıkarak yaşadıkları yerleri gözlemlene şansı bulmaları ve sonrasında bunu doküman haline getirmeleri titizlikle tasarlanmaya çalışıldı. Kentteki farklı ihtiyaç ve taleplerin görünür olması, mevcut durumun ortaya çıkarılması önemli bir örgütlenme aracıdır. Görünür kılınan ihtiyaç ve talepler doğrultusunda, yurttaşlar demokratik katılım aracı olarak bu raporları kullanabilir, farklılaşan ihtiyaçlarına farklılaşan çözümler getirilmesi konusunda karar alma mekanizmalarına dahil olmak için sesini duyurabilir, görünür hale gelebilir.

- *Projenin ilk döneminde, sivil izleme yöntemi ile ilgili gençlerin kapasitelerini artıracak, yöntemle ilgili gençleri güçlendirecek araçlar geliştirildi. Sivil izlemenin 5N1K'sı ile ilgili rehber hazırlandı. Bu gençlerin faydalandıkları bir doküman oldu.*
- *Sivil izlemenin ne olduğu ile ilgili gerçekleştirilen ilk dersten sonra, gençlere yönelik bir paylaşım toplantısı ile de yaşadıkları zorluklar üzerinden yeniden sivil izlemenin ne olduğu üzerine konuşuldu.*

-
- *Proje koordinatörünün düzenli iletişimi, ilk ve son testlerin analizleri üzerine geliştirilen müdahaleler de yine gençleri sivil izlemeye dair güçlendirdi.*

Tüm bunlara ek olarak Sivil İzdüşüm Raporunun daha etkili hale gelebilmesi için aşağıdaki önlemlerin etkili olabileceği değerlendirildi.

- *Gençlerin sivil izleme gözlüğüyle çevrelerine baktıklarında gördükleri, düşündükleri ve aktarımları ile ilgili kapsamlı, derinlikli araçların geliştirilmesi*
- *Gençlerin, yöntemin kendisi, uygulanış biçimi, aktarılış biçimi ile ilgili bilgi, beceri ve yaklaşım kazanacakları öğrenme araçları, materyaller üretilmesi ve bu araçların çoğaltılması*
- *Tüm süreç boyunca gençlerin takip edilebileceği ve süreç içerisinde yaşadıkları zorlukları, soruları anında paylaşabilecekleri mekanizmalar üretilmesi*
- *Sivil izleme ile ilgili gençlerin en önemli taleplerinden biri de akranlarının deneyimlerini duymak olmuştur. Akranlar arası öğrenme, kentteki farklı deneyimlerin paylaşılması, farklı ihtiyaç ve taleplerin görünür olması için böyle buluşmaların gerçekleştirilmesi oldukça kritik. Gençlerin birbirleriyle deneyimleri üzerine tartışabilecekleri alanlar yaratılmalıdır.*
- *Ödevlerin gruplar halinde yapılmasına yönelik istek ve motivasyon da, gençlerle gerçekleştirdiğimiz çevrimiçi deneyim toplantılarında paylaşılmıştır. Bir grup olarak sivil izleme uygulaması gerçekleştirmek, birbirini besleyerek harekete geçmek, birbirini tamamlamak anlamında gruplar halinde uygulama yapılması için gençler teşvik edilebilir, yönlendirilebilir.*

Sivil İzdüşüm Raporu gençlerden gelen veriler doğrultusunda uzmanlar tarafından hazırlanmış ve tasarımı gerçekleştirilerek proje ortakları ve diğer tüm paydaşlara duyurulmuştur (Bknz: Sivil İzdüşüm Raporu).

3. “Hayalimdeki Şehir” Kampı

“Hayalimdeki Şehir” Kampı 22-24 Nisan 2022 tarihleri arasında, İzmir Selçuk'ta bulunan Tiyatro Medresesi'nde gerçekleştirilmiştir. Kampa, Eskişehir'den 10 ve İzmir'den 11 genç olmak üzere toplamda 21 proje katılımcısı ve proje ortağı olan belediyelerden 4 çalışan katılım göstermiştir.

İÇERİK: Hayalimdeki Şehir Kampına dair belirlenen hedeflere yönelik yapılan izleme ve değerlendirme

Bu faaliyete yönelik proje metninde belirlenen hedef ve doğrulama kaynağı daha önceki faaliyetlerde de ortak olacak şekilde şöyledir:

Hedef: *Gençlerin öncülüğünde kentsel ihtiyaçların görünür kılınması ve bunlara yönelik politika önerilerinin oluşturulması*

- ***Doğrulama Kaynağı:*** *Hayalimdeki Şehir Kampının hazırlanması gösterilmiştir.*

Bu hedef kampın 22-24 Nisan tarihlerinde Kent Hakkı Okulu'nun katılımcılarıyla birlikte gerçekleştirilmiştir. Kamp içeriği; kampta görev alacak eğitimciler ve proje ekibiyle birlikte yapılan toplantılar neticesinde şekillenmiştir. Kamp içeriği proje kurgusuna uyumlu olacak şekilde şöyle tasarlanmıştır.

Hayalimdeki Şehir Kampında;

- Kent Hakkı Okulu kapsamında dersler çerçevesinde işlenen konular ile bunu takiben gençler tarafından yürütülen Sivil İzleme Uygulamalarıyla elde bilgi ve çıktıların gözden geçirilmesi,
- Gençlerin gözünden ve tecrübelerine dayanarak yaşadıkları şehirlerdeki sorunların yeniden irdelenmesi,
- Gençlerin tespit ettikleri ve / veya maruz kaldıkları bu sorunlara beraberce çözüm önerileri getirebilmeleri için alan yaratılması,
- Bu çözüm önerilerini oluştururken gençlerin ve yerel yönetimlerin birlikte çalışabilme pratiğini deneyimlemeleri,
- En nihayetinde ise gençler tarafından ortaya koyulan somut çözüm önerilerini içeren Öneri Belgesinin hazırlanarak ilgili paydaşlarla paylaşılması hedeflenmiştir.

SÜREÇ: Hayalimdeki Şehir Kampının tasarım ve uygulama süreçlerinin yapısal ve organizasyonel değerlendirilmesi

Hayalimdeki Şehir Kampı'nda yer alan temel çalışmalardan biri gençlerin yaşadıkları kentlerde tespit ettikleri, karşılaştıkları ve ya gözlemledikleri sorunların tespit edilmesine yönelik yürütülmüştür. Çalışma kapsamında proje planlaması ve yönetiminde de kullanılan yöntemlerden biri olan "Mantıksal Çerçeve Yaklaşımı" temel alınmıştır.

Kamp sırasında uygulanan tüm oturumlar (Ek-9) gençlik çalışmalarının da doğasının gereği "Yaygın Öğrenim Metotları" kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Kamp 2 gece 3 gün süre ile gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda kampın ilk günü katılımcıların varışlarına, program içeriğinin aktarılarak üzerinde beraberce tartışılmasına, kamp süresince bir topluluk olarak dikkat edilmesi gereken noktaların belirlendiği Toplumsal Sözleşmenin yaratılmasına, tanışma ve grup dinamiği faaliyetlerine ayrılmıştır.

Oturumlarda mantıksal çerçeve yaklaşımı kapsamında kullanılan "sorun ağacı" yöntemi uygulanarak, tespit edilen sorunlar arasında neden-sonuç ilişkisinin nasıl kurulabileceği ve alt nedenlerin nasıl tespit edilebileceğine ilişkin bilgi ve beceri kazanımı hedeflenmiştir.

Bir temel örnek üzerinden, sorun ağacı katılımcılarla birlikte adım adım tartışılmış sonrasında da "World Cafe" metodu kullanılarak gruplara bölünen katılımcılardan belirlenen 12 tematik başlık kapsamında karşılaştıkları, gözlemledikleri ve yaşadıkları sorunları belirlemeleri istemiştir. Sorun tespitleri ve çözüm önerilerinin haklar bağlamında tartışılabilmesi için Kent Hakkı Okulunda da üzerinde durulan 12 konu belirlenmiş ve bu 12 başlık, (1) Eşitlik ve Adillik; (2) Haklara Erişim; (3) Aktif Vatandaşlık ve Katılımcılık olmak üzere 3 ana ilke altında irdelenmiştir.

Kampa katılan tüm katılımcılar için verimli, memnuniyet verici ve farkındalık sağlayan bir kamp gerçekleştiği izlenmiştir.

SONUÇ: Hayalimdeki Şehir Kampının daha etkili, uygulanabilir ve yaygın hale gelebilmesine yönelik ulaşılan sonuç ve öneriler

Kentime Değer projesi kapsamında katılımcıların tümünün yüz yüze ve uzun süre birlikte vakit geçirebildikleri ilk etkinlik olan "Hayalimdeki Şehir Kampı'nın katılımcıları oldukça iyi hissettirdiği izlendi. Gerek uzun süren genel olarak pandemi koşullarından sonra gerekse proje süresince çevrimiçi buluşmaların yorgunluğunun üzerine kampın çok iyi geldiği sıkça dile getirildi. Katılımcıların "topluluk" olma yetenekleri ve birbirlerini gözetecek şekilde kampa dair motivasyonları en göze çarpan konuydu. Bunun yanı sıra, gençlik çalışmalarına ilişkin bundan sonrasında

yapılabileceklere dair duyulan heyecan ve sivil toplumda örgütlenmenin pozitif sonuçlarına dair algı da öne çıkan diğer konulardı. Kamp süresince zaman zaman birebir, zaman zaman gruplar halinde görüşmelerle katılımcıların hem kampa dair hem de projenin bütününe dair fikirleri alındı. Kampın sonunda “Değerlendirme Formu” (Ek-10) katılımcılarla paylaşılarak kampın içeriği, duyulan aidiyet, etkililiği, kamp mekanı, program, eğitmenlere ve organizasyonuna dair değerlendirmeleri alındı. 17 katılımcının detaylı şekilde yanıtladığı formun tamamına yakını her soru için oldukça memnuniyet dolu geri dönüşlerden oluşmuştur. Uzun olmaması adına, yalnızca genel değerlendirmeye verilen yanıtlardan benzer başlıklar aşağıdaki şekillerde ortaklaştırılmıştır.

- *“Belediye personelinin olması etkililik ve dikkat çekiciliğini artırmakta olduğunu düşünmekteyim.”*
- *“Güzel insanlarla beraber sehrin sorunlarına dair konuları konuşmak bir genç olarak çok iyi hissettirdi. Gelecek için umut verdi. Tesekkürler.”*
- *“Benim için oldukça verimli bir kamp oldu. Birlik beraberlik duygumun geliştiğini ve sorunları çözebilmek adına daha aktif bir şekilde harekete geçmem gerektiğini düşündürdü.”*
- *“Bence orada bulunan kişilerin kent ve genç sorunları, hakları üzerine düşünen tartışan ve farklı uğraş alanları olan kişiler olması süreç için olumluydu. Bu bilinçli ekibi; kentlileri, gençleri oturumlarda tartıştığımız konular üzerinde düşünmeye, tartışmaya toplaması yani bir kent forumu oluşturulması için eğitilmiş 'ileticiler' olarak görüyorum. Bende bir iletici olarak Kent hakkı okulu ve hayalimdeki şehir kampı sürecinde öğrendiklerim ile bir ağ oluşturmaya çabalayacağım, proje ortakları da bir rehber oluşturarak bu ağın sorunlarını ve çözümleri bir araya getirmeye çalışacak yani daha önümüzde heyecanlı bir süreç var etkililiğini bu süreçte göreceğimizi düşünüyorum.”*
- *“Tüm ekibinizin emeğine sağlık, çok güzel eğitici farkındalık yaratan, eğlendiğimiz, paylaştığımız bir kamptı. Oturumların bu kadar yoğun olmasına rağmen bizi aktif tutmayı başaran Ezgi ve Çağlar’a da özel teşekkür ediyorum.”*
- *“Kampta bulunmak motivasyonumu çok arttırdı ve gençlik sorunlarına daha çok ilgi duymaya başladım. Gençlik çalışmalarına da aynı şekilde. Kamp beni birçok açıdan teşvik etti. Sonrasında da aktif bir şekilde gönüllülük yapmak, başka projelerde yer almak gibi.”*
- *“Kamp genel olarak etkiliydi. Beraber sorunların konuşulması hoşuma gitti. Sadece bazı konulara çok detaylı girilemedi. Bunun da zaman kısıtından dolayı olduğunu düşünüyorum.”*
- *“Konuların daha spesifik seçilmesi çıktılarının etkililiğini arttırabilirdi. Kampın ama hedefi öne çıkmadı. Sorun ve çözümlerin rapora yansımadan önceki hali karışık*

kaldı. Kurulan bağların devamlılığı için kent forumlarının yerelde yapılması güzel bir uygulama oldu. Çok emek vardı her şey için çok teşekkür ederiz.”

- *“Farklı bakış açılarını barındıran dolayısıyla bir kişinin görmediğini diğerinin görüp görünür kılınmasının sağlanabileceği yani sorun olarak bilincinde olmadığımız durumların farkına varmamızı sağlayan kazanımlara sahip bir kamptı. Bundan sonra yaşantımda görünmeyi görünür kılma amacını gözeterek çevremi gözlemleyeceğim düşüncesindeyim. Kampta hep beraber oluşturduğumuz çözüm önerilerinin etkililiğini ise somut olarak görebilmeyi umuyorum.”*
- *“Önceki oturularda sık yer almadığım için genel olarak toparlandı ve bilgi eşitliği sağlandı. Sonrası için planlamalar yapılmasını olumlu buldum. Kamp bitti ee şimdi ne yapacağız sorusu olmadan döndüm.”*
- *“Benim için katıldığım etkinlikler arasında unutulmaz bir yere sahip olduğunu söyleyebilirim. Kısa bir süreliğine vakit geçirmemize rağmen uzun zamandır birlikteymişiz hissini yakalamam kendimi güvende hissettirdi diyebilirim. Etkinliğin her anı için harcanan emek ve hepsinin incelikli bir şekilde düşünüldüğünü hissettiğim için de oldukça mutluyum. Tekrar her şey için çok teşekkürler.”*
- *“Kampın etkililiği konusunda hiçbir soru işaretim yok. Yani yapılması gereken her şey hap bilgiler ve aksiyonlar ile ortaya dökülüyor. Oldukça başarılı bir etkililik.”*
- *“Etkiliydi çünkü her alandan bilgili ve deneyimli katılımcılar vardı. Yerel yönetimden katılımcıların olması bürokrasi tarafında da etkili bir kamp olduğunu düşündürdü.”*
- *“Amacına ulaştığını düşünüyorum. Projeye ilk başvururken bir kaç konu özellikle dikkatimi cektigi için başvurmuştum ama sivil izlemelerden özellikle çok zevk almıştım ve kampta çok işime yaradı. Çünkü teorik ile sahanın harmanlanması gerekiyor sorunların köküne inebilmek için. Konuşulan konular çok kıymetliydi çözüm önerileri de getirmeye çalıştık. Umarım uygulanabilir olan çözümler hayata geçer ve denetimini sağlarız. Teşekkürler harika 3 gün için.”*

Kampın amacına uygun ve hatta gençler üzerinde etkisinin daha az olması beklenen konularda dahi etkili ve verimli olduğu gözlemlerden ve yukarıdaki yanıtlardan da değerlendirilmiştir. Kamptan sonra proje ekibi ve eğitimcilerle kamp değerlendirme toplantısı gerçekleştirildi. Elde edilen tüm bilgi ve verinin “Öneri Belgesi/Eylem Planına” nasıl aktarılabilirliği ile ilgili değerlendirmelerde bulunuldu. Bu olumlu yorumlara ek olarak “daha iyi ne yapılabilir” sorusuna yanıt aranan bu toplantıda aşağıdaki konular ele alındı.

-
- Kamp içeriği KHO kapsamında daha önce yapılan sivil izleme uygulamalarında tespit edilen sorunlara çözüm önerileri arayacak ama aynı zamanda gençlerin yaşadığı tüm sorunları barındıran bir içerik olduğundan daha uzun süreli olmasının etkinliği artırabileceği değerlendirildi. Bu sayede çözüm önerilerini tartışmaya daha detaylı vakit kalacak ve yerel yönetim çalışanları ile gençlerin çözüme dair ortak akıl yürütüebilme olanakları artacaktır.
 - Eğer kampın daha uzun süreli olması planlanamıyorsa bu sürede konu başlıklarının daha azaltılarak seçilip özelleştirilerek üzerine tartışma olanağının artırılmasına yönelik programlama yapmak daha etkili olacaktır.

4. Eylem Planı/Öneri Belgesi

Kentime Değer projesi kapsamında proje katılımcılarının yapmış oldukları “sivil izleme uygulamaları” ve “Hayalimdeki Şehir Kampı” çıktılarının harmanlanması ile 3 hedef kitleye yönelik olarak Eylem Planı/Öneri Belgesi uzmanlar tarafından hazırlanmıştır (Bknz: Öneri Belgesi). Sözkonusu belgede yer alan çözüm önerileri; (1) Yerel Yönetimler; (2) Sivil Toplum Örgütleri; (3) Gençler’e yönelik olarak ayrı ayrı düzenlenmiştir. Bu haliyle düzenlenmesinin faydalanıcıların kullanımını kolaylaştıracağı değerlendirilmektedir. Belgeye katkı sağlayanların önerileri Kent Hakkı Okulunda yer alan başlıkları içerecek şekilde ve (1) Eşitlik ve Adillik; (2) Haklara Erişim; (3) Aktif Vatandaşlık ve Katılımcılık olmak üzere 3 ana ilke altında ele alınmıştır.

Eskişehir ve İzmir özelinde farklı çözüm önerilerinin yer almasına ek olarak her 2 kent için de ortak çözüm önerileri ve uygulama alanlarının tanımlandığı belgenin yol gösterici olduğu değerlendirilmektedir. Belgede yer alan çözüm önerileri her ne kadar konunun muhatapları tarafından yapılmış olsa da yine de “yalnızca proje katılımcıları” tarafından sunulmuş olması, sözkonusu başlıklar için sorunlara yönelik çözüm önerilerinin sınırlı bir içerik sunduğunun akılda tutulmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

5. Kent Forumları

Kentime Değer projesi kapsamında “Kent Hakkı” kavramının gençler arasında görünür kılmak amacıyla önemli bir faaliyet olarak kurgulanan “Kent Forumları” özellikle Hayalimdeki Şehir kampı katılımcılarının aktif katkılarıyla Eskişehir ve İzmir’de ayrı ayrı olacak şekilde organize edilmiştir. Buna yönelik olarak proje ekibi ve forumları organize etmekte aktif sorumluluk alan katılımcılarla ilki kampta olmak üzere hazırlık toplantıları gerçekleştirilmiştir. Gençlerin tüm proje boyunca elde ettikleri bilgilerin ve konuyu görünür kılmaya yönelik becerileri kullanmaya hevesli bir şekilde sorumluluk aldıkları izlenmiştir.

1. İzmir Kent Forumu

14 Mayıs 2022 tarihinde Kültürpark’ta gerçekleşen İzmir Kent Forumunun hazırlık çalışmaları “etkinliğe hazırlık”, “süreç” ve “sonrasında yapılacaklar” şeklinde 3 ayrı başlıkta çalışılmış ve organizasyonda yer alacak katılımcıların görev dağılımları gerçekleştirilmiştir.

İzmir Kent Forumu 24 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Foruma proje ekibi ile birlikte katılım sağlandı. 3 oturumda gerçekleştirilen forumda; İlk oturum tanışma oyunları ile başlamıştır, ikinci oturumda kentte gençlerin yaşadığı imkansızlıklar konuşulmuş ve üçüncü oturumda da kentin gençlere sunduğu imkanlar konuşularak tamamlanmıştır. Foruma proje katılımcıları dışında kentte yaşayan diğer gençlerin katılımları ve katkıları projenin hedefine yönelik anlamlı bir faaliyet olarak değerlendirilmiştir. Kent Forumundan sonra elde edilen veriler yine katılımcılardan birinin gönüllü sorumluluk almasıyla toplulaştırılarak doküman haline getirilmiş ve faydalanıcılara sunulmuştur.

Katılımcıların bu süreci yönetmeye dair gönüllü sorumluluk hevesleri ve organizasyon becerileri memnuniyet verici bir ilerleme olarak değerlendirilmiştir.

2. Eskişehir Kent Forumu

15 Mayıs 2022 tarihinde Eskişehir Sazova Parkında 19 katılımcı ile yapılmıştır. İzmir'dekine benzer şekilde organizasyon ve sonrası için yapılacakları içeren tüm program, katılımcıların inisiyatifleri ile gerçekleştirilmiştir. Bu forumda tanışma oyunlarını takiben KHO'da daha önce ele alına 8 ana başlık katılımcıların tartışması için sunulmuştur.

Belirlenen konu başlıkları altında Hayalimdeki Şehir Kampında dile getirilen sorunlar Eskişehir Kent Forumu'nda da benzer veya aynı şekilde sorun olarak dile getirildiği gözlemlendi. Gençlerin Eskişehir ile sınırlı kalmayan ortak sorunları dert ettiği ve bu sorunların herkese adil şekilde hakların sağlanmasıyla, çözüm önerilerinin hayata geçirilmesi konusunda bireyden topluma, yerel yönetimlerden sivil toplum kuruluşlarına herkesin harekete geçmesiyle çözüleceği belirtildi. Bu tarz forumların daha sık ve düzenli şekilde yapılması talebi ifade edilenler olarak göze çarptı. Forum sonrası yine katılımcıların gönüllü sorumluluk almasıyla Forumda konuşulanlar bir doküman haline getirilmiştir.

6. Çevrimiçi Ders Notları Kitapçığının Hazırlanması ve Yaygınlaştırılması

Kent Hakkı Okulu boyunca 16 ders içeriğine ait ders özetleri ve sivil izleme uygulamaları proje ekibi tarafından standart formatta düzenlenerek açık kaynak şeklinde faydalanıcılara sunulmak üzere hazırlanmıştır. Sözkonusu formatta derslerin daha etkili ele alınabilmesi için içerik ve sivil izleme uygulama önerilerine de ayrıca yer verilerek daha kullanışlı hale getirilmesi yönünde özenli davranıldığı gözlemlenmiştir.

Buna ek olarak projeye ait tüm faaliyetlerin detaylı içerikleri ve görselleri <https://dortmevsimood.org/kentime-deger-projesi/> adresinden faydalanıcıların erişimine açılmıştır.

7. Proje Nihai Değerlendirme Süreci

Kentime Değer Projesi'nde yer alan tüm faaliyetlerin tamamlanmasından sonra Nihai Değerlendirme süreci başlamıştır. Bu kapsamda 1 kişi Eskişehir'den diğeri de İzmir'den olmak üzere projenin tüm faaliyetleri hakkında fikir sahibi olan proje katılımcısı gençler ile "derinlemesine mülakat" yapılmıştır. Buna ek olarak; proje ekibi ve proje ortakları ile de nihai değerlendirme toplantıları yapılmıştır.

Derinlemesine Mülakatlar

Proje Katılımcıları ile:

Projenin nihai değerlendirme sürecinde; tüm faaliyetlere aktif şekilde katılan 2 genç ile aşağıdaki gündemle derinlemesine mülakatlar yapılmıştır. Mülakatlar öncesinde görüşme gündemi paylaşılmış ve dilerlerse görüşmeye ek olarak yazılı olarak da görüşlerini paylaşabilecekleri belirtilmiştir. Görüşmeler online olarak 23 Haziran 2022 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerde daha önce yapılan anketlere verilen yanıtlardan da katılımcılara sunularak, öğrenme hedefleri ile ilgili öz değerlendirme yapmaları beklenmiştir.

Proje sonunda başlangıç motivasyonunu düşündüğünde bir farklılık oldu mu?Umdüğünü bulabildin mi? Daha fazlasını, daha azını daha farklısını hepsini paylaşabilirsen sevinirim.

"Beklediğim herşeyi karşıladı, yüzyüze olamaması eksik kaldı sadece. Akademik gelişim, STK çalışmalarında yer alma, kent hakkına ilişkin farkındalık kazanma gibi başlıkların hepsi motivasyon sebebimdi ama en çok akademikti, bu yönden avantajlıydım alanımla alakalı bir süreçti ve karşıladı epey, uzmanlarla karşılaşmak çok iyiydi."

"Sivil Toplumun düşünce yapısını, faaliyetleri merak en büyük motivasyonumdu, ikinci olarak da belediye çalışanı olarak (projede genç katılımcı olarak yer alıyordu, yerel yönetim çalışanı değil) sosyal bir işte dezavantajlı bölgelerde çalışıyorum, KHO başlıklarında bahsi geçen problemlerin yoğun yaşandığı yerler çalışma alanım olduğu için hem işime katkı sağlaması hem de aktif yurttaşlık içindi. Beklentimi çok karşıladı. Dersleri bu derece yoğun beklemiyordum. Oldukça iyiydi. Sivil izlemeye motivasyonum ara ara kayboldu ama %90 karşıladı."

“Öğrenme hedeflerinde, dersler birbiriyle alakalı olduğu için bir yerden karşılıyordu. Katıldığım derslerden sonra aydınlanma yaşamış gibi hissettim. Konu ile ilgili uzmanların ve katılımcıların katkısıyla yeni başlıklar açılıyordu.”

Kent Hakkı Okulu süreci ile ilgili yolunda giden ve gitmeyen konuları paylaşabilir misin?

“Yüzyüze biraraya gelme olanaklarının az olması yolunda gitmeyen değilse de olsa daha iyi olabilecek kısmıydı ancak onun dışında hem yazılı hem de sözlü değerlendirmelerin yapılması, bu değerlendirmelere yönelik yapısal değişikliklerin uygulanması oldukça iyiydi ve bizi sürece ait hissettirdi. Bence en yolunda giden şey sürekli iletişim, sorunların çözülmesi, ihtiyaçların dikkate alınarak esnek bir süreç yönetimi idi.”

Sivil izleme uygulamaları ile ilgili yolunda giden ve gitmeyen konuları paylaşabilir misin?

“Sivil izleme uygulamasında ödevler gruplar halinde yapılabilirdi. Grupları karma yaparak gruptaki diğer üyelerle birlikte ödevler yapılabilirdi.”

“Sivil izlemede seçenekler dışında kendi fikrimize göre başka bir uygulama yapabilir miydik? Oyle daha iyi olabilir miydi diye düşündüm bazen. Bu durum karşılaştırma yapmayı kısıtlardı ama bazen daha kolay yapabiliydim diye düşündüm.”

“Yolunda gitmeyen bişey yoktu, bazı sivil izleme uygulamaları daha basitleştirilebilirdi. Daha temel konuları ölçmeye yönelik konular ele alınabilirdi.”

“Padlete fazla ilgi olmadı, fazla bilgili olunan konu değildi etkili kullanılmadı. Çoğu gencin aktif kullanmadığını düşündüm. Bunun yerine ne konulabilirdi sivil izleme uygulamalarındaki tecrübeleri aktarmak için bunu tekrar düşünebiliriz.”

Hayalimdeki Şehir Kampı ile ilgili yolunda giden ve gitmeyen konuları paylaşabilir misin?

“Tanışma kaynaşma için oyunlar çok iyiydi keşke daha fazla olsaydı herkes birbirini iyi tanıyormuş gibi oldu.”

“Sivil izleme odaklı bir kamp olmadı. Bağlantı kurulamayınca baştan tekrar konuşuldu bu yüzden kopukluklar oldu. Ama bu şartlar içerisinde yapılacak en iyisiydi kötü değildi, çok çok iyiydi. Sorunlar çok konuşuldu uzun süre, çözümlere daha az vakit kaldı. ”

“Çözümler için araştırma yapabilseydik ayağı yere sağlam basan bisikletler çıkardı. Varolanı göremiyoruz ona da zaman lazım, kamp süresi daha uzun olabilseydi bu mümkün olabilirdi ancak bu sürede yapılabilecek en iyisi buydu.”

Kent Forumu ile ilgili yolunda giden ve gitmeyen konuları paylaşabilir misin?

“Eskişehir’de Sazova Parkı etkinlik saatinde turistlerin de yoğun olduğu saatlerdi. Eskişehirden olanlarla iletişim kurmak için yer seçimi yanlış oldu sanırım. Ancak o dönem şehirdeki açık alanlarda etkinlik yapma yasakları filan da olunca çok yer seçeneği kalmadı. Festivalden dolayı katılımcı azdı, ses sıkıntısı vardı. Buna rağmen katılımcıların aynı samimiyetle olması etkileyiciydi. Proje dışından katılımcılar keşke daha fazla böyle etkinlikler olsaydı dediler.”

“Güzeldi İzmir. Dışarıdan katılımcılar olması hem de konuyla alakalı kişiler olması etkinliği canlı ve renkli kıldı. Başka bir etkinlik olsa yine gelir gençler. Bir ekip olmuş gibi hissettim, küçük bir ekip. Aidiyet hissettim. Oradaki paylaşım güzeldi oyun oynattım sorumluluk aldım.”

Yerel yönetim çalışanlarının projedeki rolleri ile ilgili görüşlerini paylaşabilir misin?

“Kent Hakkı Okulu süresince gençlerden daha farklı bir katkıları olduğunu pek fazla gözlemlemedim ama sivil izleme uygulamaları sırasında destek ihtiyacımız olduğunda alabileceğimiz güvenini yarattılar. Benim hiç ihtiyacım olmadı ama olsa kapılarını çalardım. Okuldan sonra kampta ve kent forumlarında çok daha aktif rol oynadılar özellikle kampta gençlerin birtakım önerilerinin yerel yönetimlerdeki uygulama karşılıklarını sunmalarının daha gerçekçi çözüm önerilerinin toplanmasına katkı sunduğunu gözlemledim.”

Ne olsa ya da ne daha farklı olsa daha iyi olurdu? (bütün proje süresi boyunca)

“Aslında söylenebilecek çok fazla şey yok ama büyük gruplarda çalışmak herkes için iyi olmayabilir. Özellikle hayalimdeki şehir kampında birkaç kişi özelinde

düşüncelerini ifade etmekte çekingenlik yaratmış olabilir. Kişiyeye veya küçük gruplara özel tasarlanabilir belki süreç.”

“KHO katılımcıları seçilirken bilgi, tecrübe, farkındalık seviyesi benzer topluluk olsa iyi olabilirdi. Benim merakım fazla olmasına rağmen bilgi seviyemin gruba göre düşük kaldığı zamanlar oldu.”

Proje boyunca topluluğa aidiyet değerlendirmeni paylaşabilir misin? Ne olsa daha ait hissederdin?

“Ekip çok iyi, soruna çözüm üretiyor o yüzden çok eskiden tanıdık ve ait hissettim. Kendimi burda olmalıyım gibi hissettim ben.”

“Aidiyetle alakalı problem yaşamadım. Şaşırdım hatta çoğu kişi benden küçük olunca endişe dahi duymuştum. Hiç sorun yaşamadım. KHO sürecinde biraz sorun yaşadım, benimle ilgili sorumluluklarımdan dolayı. Yüksek lisans sivil izleme ve online olması beni biraz zorlayınca vazgeçtiğim şey KHO oldu kısa bir dönem de olsa. Şehir kampı forum ve birlikte iş yapmak süper. Bütününde düşününce online koşullara rağmen oldukça ait hissettiğim bir topluluktu.”

Proje ekibi ve ortakları ile ilgili iletmek istediklerini paylaşabilirsen seviniriz.

“Proje ekibi motive ediciydi, tam kopmak üzereyken enerjik davranıp “hadi biraz daha takılayım dedirtti” gayet iyiydiniz. Tüm sorunlara çözüm bulmaya çalıştınız. Ortaklarla ilgili KHO’da bazen var bazen yoklardı bu sürecin doğal mıydı bilemedim onlar da gayet yönlendiriciydi.”

Eskişehir’den de bir koordinatör olsa iyi olurdu belki.”

“Proje ekibi ile alakalı, Nilay ve seni çok yakın hissettim, hiç problem yaşamadım hayalimdeki şehir kampında muhteşemdiniz, gayet sabırlıydınız çok emek harcadınız, bu iş için çok uygun kişilersiniz. Ortaklarla ilgili negatif bir düşüncem yok, Çağlar’la Ezgi de gayet ilgili ve uyumluydular.”

Proje katılımcısı gençlerle yapılan görüşmelerde projenin hedefleri ile bağlantılı süreç değerlendirmelerinin olumlu olduğu gözlemlendi. Değerlendirme yaparken objektif ve detaylı değerlendirmeye olan motivasyonları izlendi. Tüm sürece hakim olmalarının bu detaylı değerlendirmeye olanak sağladığı gözlemlendi. 2 katılımcının profilleri birbirinden oldukça farklı (çalışan-öğrenci, şehir farkı, projede yer alma

motivasyonu, sivil izleme uygulaması tecrübeleri gibi) olmasına karşın projenin süreç değerlendirmelerinde ortak yönlerin olması dikkat çekiciydi.

Proje Ekibi ile Nihai Değerlendirme

Nihai değerlendirme sürecinde Proje Ekibinden Proje Koordinatörü ile derinlemesine mülakat gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmenin amacı, genel olarak projeyi değerlendirmek ile birlikte daha özeldir Koordinatörün proje ekibi ve paydaşları ile olan ilişkileri değerlendirilmesine yönelik alan açmak olarak tasarlanmıştır. Uzun süreli, çevrimiçi ve çok boyutlu paydaş yapısına sahip projede Proje Koordinatörünün rolü bu proje özelinde daha kritik bir öneme sahip olduğu süreç boyunca izlenmiştir. Koordinatörün bu risklerin farkında olarak önleyici faaliyetlerinin belirgin çıktıları olmuştur. Örneğin; KHO sırasında tüm katılımcıların motivasyonunu yüksek tutmaya yönelik çabalarının aidiyete ve devam etmeye yönelik etkisi olduğu katılımcıların değerlendirmelerinde de yer almıştır. Yapılan görüşmede gündem edilen konular aşağıdaki şekilde özetlenmiştir.

- Süreç ile ilgili proje ortaklarından beklediği desteği aldığını ve tanımlı rollerde ve daha fazlasında sorumlulukları yerine getirme noktasında hevesli olduklarını iletmiştir. Buna ek olarak destekleyici tavırlarının güvende hissettirdiği ve "birlikte" birşeyler yapabilmeyi tatminini yaşadığını iletmiştir.
- Proje ekibinde yer alan diğer kişilerin de projeyi sahiplenme ve sorumluluk alma noktasındaki gönüllülüklerinin süreç yönetiminde oldukça faydalı olduğunu değerlendirmiştir. Bu konuya ilişkin ek değerlendirmesinde Dört Mevsim Derneğinin henüz yeni bir STÖ olmasının, projenin ilk zamanlarında yaratabileceği karışıklıklara ve olası risklere yönelik tedirginlik yarattığından bahsetmiştir. Kurumsal yapının henüz belirginleşmeden bu şekilde büyük bütçeli ve yoğun faaliyetli bir projenin koordine edilmesi, Projenin önceki koordinatörü (proje başlangıcından 1 ay sonra proje ekibi içerisinde görev değişimi ile koordinatör değişikliği yaşanmıştır) ve dolayısıyla proje ekibinin tamamını tedirgin etmiştir. Bu süreci yönetmeye ilişkin görev değişiklikleri ve rollerin net tanımlanmasıyla projenin erken dönemlerinde bu sorunun üstesinden geldiğini belirtmiştir.
- Daha önceki bölümlerde özellikle proje katılımcılarının da belirttiği şekilde KHO okul sürecinin yoğun ve yorucu olduğunu, modelin yaygınlaştırılması sözkonusu olduğunda içerik azaltmaya veya süreyi uzatmaya veya grupları bölerek bu süreci yönetmeye dair alternatiflerin etkili olabileceğini iletmiştir.
- KHO süresince zaman zaman sivil izleme uygulamalarında sayının düşmesine ilişkin, sivil izleme uygulamasının yüksek özdisiplin gerektirdiği, zorlu bir

süreç olması ve katılımcıların kişisel sorumlulukları ile çakıştığı noktalarda zorlayıcı olduğunu değerlendirmiştir.

Proje Ortakları ile Nihai Değerlendirme

Nihai değerlendirme sürecinde ortaklar ile de yarı yapılandırılmış toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantı öncesinde katılımcılarla toplantı gündemi paylaşılmıştır. Buna göre; toplantıda her bir ortağın proje sürecini, kendi taraflarından projenin nasıl okunduğunu, iyileştirme önerileri ve beklenen değişime dair algılarının konuşulacağı belirtilmiş ve toplantı bu gündemle tamamlanmıştır. Proje ortaklarının görüşleri aşağıdaki şekilde derlenmiştir:

- Proje ortakları projede yer almaktan ve olası sonrası işbirliklerinden memnuniyet duyacaklarını belirtmişlerdir.
- Proje sürecinin yönetiminde, faaliyetlerin gerçekleşmesinde, kolektif yapının sağlanmasında proje sahibi kurumun çabasını takdir etmişlerdir.
- Özellikle yerel yönetim ortakları, gençlere ulaşabilme ve diyalog ortamını yaratmaya dair proje beklentilerinin gerçekleşmeye başladığını, bu yolla gençlerin aktif katılımına destek sağlamak için hem kendi kurumlarında hem de birlikte neler yapılabileceği tartışılmıştır.
- Projenin bir model olarak uygulanabilmesine yönelik beklentilerinin yüksek seviyede olduğu ve uygulanabilir olarak görüldüğü iletilmiştir.
- Proje çıktılarının yaygınlaştırılması konusunda birlikte çalışmaya hevesli olduklarını iletmışlerdir.
- Proje faaliyetlerinin hepsinin eksiksiz ve etkili bir şekilde tamamlanmasına ek olarak; genel olarak ulaşılmakta güçlük çekilen gençlik gruplarında konunun gündeme taşınabilmesi için neler yapılabileceği tartışılmıştır.
- Projeye ilişkin gözlemlerinin katılımcıların motivasyonlarının oldukça yüksek olduğu izlenimlerini aktarmış ve bu motivasyonu daha ileriye taşıyabilmek için neler yapılabileceğini tartışmışlardır.
- Proje kurgusunda yer alan Yerel yönetim çalışanlarının da gençlerle birlikte proje katılımcısı olarak yer almasının anlamlı olduğu ve bu sayede yeni ilişkiler geliştirdiklerini ifade etmişlerdir.

Sonuç ve Öneriler

“Kentime Değer” projesi, uygulama süresi, uygulanma şekli, proje katılımcıları ve ortakları bakımından çok boyutlu ve görece kompleks bir yapıya sahiptir. Proje uygulaması sonucunda elde edilen bulguların sentezlenmesiyle birtakım sonuçlar ve öneriler ortaya çıkmıştır. Bunların derli toplu ve amaca hizmet eder şekilde okunmasını kolaylaştırabilmesi maksadıyla bu bölümde daha önceki bölüm değerlendirmelerinde yer verilen göstergelerden bağımsız sonuçlar şeklinde ele alınmıştır.

- Proje, STÖ ve Yerel Yönetim işbirliğine yönelik etkili ve model olabilecek şekilde tamamlanmıştır.
- Derneğin henüz yeni kurulmuş bir STÖ olmasına karşın tüm süreç boyunca titizlikle ve gönüllü bir şekilde yoğun çaba sarf etmesinin projenin bu şekilde olumlu sonuçlanmasında önemli bir etkisi olduğu değerlendirilmektedir. Bu durum sıklıkla katılımcılar tarafından da dile getirilmiş ve süreçten kopma olasılığı fazla olan bu uzun soluklu projede kalma sebebi olarak paylaşılmıştır.
- Gençlerin projeye katılım motivasyonları düşünüldüğünde, projenin kattığı teorik anlamda bilgi/becerinin yanı sıra beklemedikleri olumlu yönde sonuçlar da oluşmuştur. Bunlardan bazıları, akran öğrenmesi, örgütlü yaşam ve dolayısıyla STÖ'ne duyulan istek ve güven, kentteki kararlara etki edebileceklerine dair farkındalık, empati duygusu, harekete geçme isteği, karar alınma süreçlerinde yer almak kadar sorumluluğunda da ortak sözsahibi olma farkındalığı, kentte yaşayan tüm müşterekleri kapsayıcı şekilde birlikte yaşamı düşünebilme becerisi bunlardan bazılarıdır.
- Proje sahibi kurum için gençlere yönelik gerçekleşen bu faaliyetlerin yarattığı olumlu sonuçların motivasyonu artırdığı ve bu motivasyonu hem yaygınlaştırabilmek hem de canlı tutabilmek için projeden sonrasını tasarlama gerekliliğini doğurmuştur.
- Projenin önemli çıktılarından biri olan Eylem Planı/Öneri belgesinin (1)Gençlere, (2)Yerel Yönetimlere, (3)Sivil Topluma yönelik olacak şekilde hazırlanmasının gençlerin süreçlere katkı ve katılım konusunda önemli bir farkındalık yarattığı gözlemlenmiştir. Halihazırda proje devam ederken dahi

gençlerin farklı konularda sorumluluk üstlenerek hem başvuru sahibi kurumla hem de yerel yönetimlerle ilişkilinmeleri buna örnek gösterilebilir.

- Projenin tüm faaliyetlerinin eksiksiz ve verimli tamamlanmış olması beklenen “değişim”in hemen başlaması anlamına gelmediği açıktır. Buradan hareketle özellikle bu şekildeki toplumsal projelerde beklenen etkinin öncelikle bireyler üzerinden ilerlediği göz önünde bulundurulduğunda gençlerdeki algı ve dolayısıyla tutum değişikliklerinin (kurum kuruluşlarla ilişkilinme, toplu etkinlikler planlama, farklı sorunları çözmek üzere bir araya gelme, yerel yönetimlerin gençlik meclisi, kent konseyleri gibi organlarında yer alma) ölçülemeyen ancak gözlemlenen değişim hareketlerinin başlangıcı olarak nitelendirilebilir.
- Projeye “Kent Hakkı” kavramı üzerinde çalışmalar yürüten veya yürütmeyi planlayan diğer kurum/kuruluşların ilgisi, tecrübe paylaşımı talep etmeleri, yeni işbirlikleri önerilerinin gelmesi projenin model olarak uygulanmasına yönelik ihtiyacı göstermektedir. Proje çıktılarının ve sonuçlarının buna yönelik olarak düzenlenmesi ve yaygınlaştırılmasının alana yönelik anlamlı katkı olarak değerlendirilebilir.
- Projenin “model” olarak yaygınlaştırılmasının önem arz ettiği ve bu konuda ilgili faaliyetlerde yer verilen iyileştirme önerilerinin (*KHO konu başlıklarının azaltılması/birleştirilmesi, sürenin daha uzun tutulması, sivil izleme uygulamalarının gruplar halinde gerçekleştirilmesi ve bu tecrübelerin aktarımına ilişkin daha fazla alan açılması gibi*) hesaba katılmasının katkısının olacağı değerlendirilmektedir.
- STÖ’lerin Yerel yönetimlerle birlikte iş yapabilme yeteneklerinin gelişmesinin, gençlerle birlikte çalışmada etkili bir yol olduğu gözlemlenmiştir. Aynı durum yerel yönetimler için de gençlere ulaşma konusunda etkili bir yol olarak gözlemlenmiştir.
- Hedef kitleye ulaşabilme yolunda özellikle erişimde güçlük çekilen gençlere ulaşılması noktasında Yerel Yönetimler ile STÖ’lerin ortak akıl ve işbirliği içerisinde hareket etmesi önerilmektedir.

-
- Gençleri biraraya getirebilmenin yarattığı ortaklık ve aidiyet duygusunun oldukça kıymetli olduğu ve buna imkan verecek faaliyetlerin artırılması önerilmektedir.
 - Başvuru sahibi Derneğin Proje katılımcısı gençlerle halihazırda devam eden birlikteliğin korunması ve çoğalmasına yönelik çalışmalar yapması önerilmektedir.
 - Proje çıktısı olan ve ilgili dokümanlarda (Sivil İzdüşüm Raporu ve Öneri Belgesi) yer alan kente ilişkin önerilerde, Yerel Yönetimlerin çalışma alanına girenlerin uygulanabilmesi için mevcut politikalarında ve çalışmalarında yer açabilmesi önerilmektedir. Ek olarak, gerçekleştirilmesi sırasında gençlerle birlikte çalışılmasının anlamlı olacağı düşünülmektedir.

Ekler

Ek-1 Eğitmen Rehberi

Merhabalar,

Bu rehber Kentime Değer projesi kapsamında verilecek eğitimlerin içeriklerini tasarlarken size yol göstermek amacıyla hazırlanmıştır. Dört Mevsim Derneği'nin yürütücülüğü ve Çiğli Belediyesi, Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, Sürdürülebilir Kentler Gelişim Ağı ve Toy Gençlik Derneği'nin ortaklığında gerçekleşen Kentime Değer Projesi Sabancı Vakfı tarafından desteklenmektedir.

İlgili kurumların görüş birliği gereği Proje'nin gövdesini oluşturacak Kent Hakkı Okulu informal eğitim metodlarını benimser. Bu rehberde hem oturum içeriklerinin hem de oturum sonrası verilecekdevlerin formatına dairnerilerde bulunulacaktır.

İyi günler ve keyifli bir proje dileklerimizle.

Dört Mevsim Yaşam Boyu Oyun veğrenme Derneği

Kentime Değer Projesi Hk.

Kentime Değer Projesi, bir sivil izleme projesidir.

Gençlerin aktif katılımı ile yenilikçi, kapsayıcı ve ihtiyaç temelli, demokratik, adil, ekolojik bir kent politikası oluşturulmasında aktif rol oynamalarını ve gençlerin yerel yönetimlerle çalışma pratiği geliştirebilmelerini amaçlıyoruz. Projemiz, kalabalık bir genç nüfusa sahip İzmir ve Eskişehir kentlerinin daha adil, demokratik, ekolojik birer kente dönüşmesinde gençlerin, kent hakkını ihlal eden sorunları "sivil izleme" yöntemiyle raporlamasını, daha sonrasında bu sorunlara yerel kamu çalışanları ile birlikte ortaklaşa zmlerretmelerini hedefler.

Projenin dört temel faaliyeti bulunmaktadır:

-
1. Kent Hakkı Okulu: Kasım 2021- Şubat 2022 aralığında 17 hafta boyunca çevrimiçi (Zoom'da) buluşmalarla gerçekleşir. Bir eğiticinin yönlendirmesi ile konu başlıklarına (örn; cinsiyet, engellilik veya barınmaya) kent hakkı perspektifinden yaklaşılır.
 1. Kent Hakkı Okulu'nun her dersi ardından katılımcılara bir uygulama yönergesi verilir. Bu yönerge ilgili başlıkta kenti değerlendirmek için gerekli soru ve göstergeleri içerir. Uygulamalar bireysel olarak ya da grup halinde yapılabilir. Katılımcıların kamusal alanlarda, sokaklarda, parklarda, uygulama yapması beklenmektedir. Bu uygulamaların bütünü projenin sivil izleme ayağını oluşturacaktır.
 2. Katılımcılar tarafından gerçekleştirilen uygulamaların raporlanması sonucu Kentsel Haklar İzdüşüm Raporu oluşur. Rapor İzmir ve Eskişehir kentlerinin farklı ihtiyaçlara ne kadar cevap verebildiğini ortaya koyar.
 3. Kent Forumları'nda diğer kent sakinleriyle bir araya gelen katılımcılar bulguları ışığında bir tartışma gerçekleştirir, faaliyet planlarını geliştirirler. Katılımcı gençler "kent forumları" organizasyonunda da aktif olarak sorumluluk alabilirler.
 4. Kent Hakkı Okulu programı son bulduktan sonra Hayalimdeki Şehir Kampı ile yüz yüze bir araya gelen İzmirli ve Eskişehirli gençler kentlerde olması gerekeni tasarlar, tasarımlarını "Eylem Planı" halinde yerel yönetimlerle paylaşarak savunuculuk faaliyetleri yürütürler.

Eğitim İçeriklerini Hazırlarken

Dört Mevsim Derneği olarak gençler ve çocuklarla katılım, alternatif öğrenme ve ekoloji konularında çalışıyoruz.

Kentime Değer Projesi özelinde 18 - 30 yaş arası gençlerle çalışacağız.

Proje İzmir ve Eskişehir'de, Çiğli, Konak, Tepebaşı, Odunpazarı ilçelerinde uygulanacak.

Projede gençler yaklaşık dört aylık bir Kent Hakkı Okulu'na dahil olacaklar. Kent Hakkı Okulu'nun iki temel amacı; (1)katılımcıların kent hakkı çerçevesinde ilgili alt başlıkta teorik bilgi edinmesi, ne anlama geldiğini anlaması ve (2) yaşadığı yerde sokağa çıkıp mevcut durumu gözlemleyip raporlayabilmesidir.

Sizden beklentimiz, ilgili başlığı kent hakkı bağlamında ele almanız. Konunun ne anlama geldiğini, varsa ilgili yasal düzenlemeleri paylaşmanız. Bu aşamada bir saat süreniz olacak. Katılımcıların herhangi bir anda soru/yorum/deneyim paylaşımı ile dahil olabildikleri, kendilerini oturumun bir parçası gibi hissedebilecekleri bir anlatı olsun dileriz.

Oturumdan sonra gençlere gözlem yapmalarını gerektiren bir uygulama ödevi vereceğiz. Bu ödev ile amacımız gençlerin sivil izlemeyi pratik etmeleri. Vereceğiniz ödev yönergesinin de gencin kentteki deneyimine nasıl bakması gerektiği konusunda yönlendirici olması gerekli. Kentte ilgili başlıkta neyi gözlemleyebiliriz, bu gözlem kent hakkı veya pratik haklar bağlamında neye karşılık gelir?

Örneğin; Ulaşım ve Dolaşım başlığında aşağıdaki gibi ödevler verilebilir.

- Bisikletle şehrin A noktasından B noktasına gitmeye çalış. Karşılaştığın imkanları ve imkansızlıkları raporla.
- Sosyalleşmek için yeşil alanların varlığını araştır.
- Üniversitenin şehrin neresinde olduğuna dair bir gözlem yap. Öğrencilerin ulaşım ile ilgili deneyimlerinin detaylarını not et.

Eğer Bizimle Çalışmaya Karar Verirseniz;

İlk bir hafta içerisinde;

- Sosyal medya hesaplarımızda yapacağımız duyuruda kullanılmak üzere bir profil fotoğrafınız,
- Kısa özgeçmişiniz,
- (Konu başlıklarını biz belirlemiş durumdayız ama siz kendi oturumunuzu başka bir şekilde adlandırmak isterseniz) Oturum başlığınız,

Oturumunuzun gerçekleşeceği tarihten en az iki hafta önce de;

- Oturum özetinizi iletmenizi bekleyeceğiz.

Tüm bunlar için nazli.avcilar@dortmevsimood.org adresini kullanabilirsiniz.

Kent Hakkı Okulu Konu Başlıkları

14 Kasım 17:00	Sivil İzlemeye Giriş
21 Kasım 17:00	Karar Alma Mekanizmaları ve Katılımcılık: Demokrasi ve Çoğulculuk, Ademi Merkezizetçilik, Ademi Merkezizetçilik ve Yerel Örgütlenme
28 Kasım 17:00	Kent Hukuku, Hakkı ve Yurttaşlığı; Halk Katılımı, Kent Yönetimi ve Kent Planlaması ve Hemşehriler Hukuku
5 Aralık 17:00	Ulaşım ve Dolaşım
12 Aralık 17:00	Cinsiyet ve Kent
19 Aralık 17:00	Engellilik ve Kent
26 Aralık 17:00	İşsizlik, İstihdam ve Kent; Ekonomik Katılım, Geçim Kaynakları ve Kent
Yüz yüze	Gençlerle yerel yönetimler bir araya geliyor!!!
2 Ocak 17:00	Gıda ve Kent
9 Ocak 17:00	Ekoloji ve Kent
16 Ocak 17:00	Spor Yapmaya Erişim, Boş Vakitlerin Değerlendirilmesi ve Kent

23 Ocak 17:00	Farklı Grupların Güvenlik İhtiyacı
30 Ocak 17:00	Eğitime Erişim ve Kent
6 şubat 17:00	Barınma ve Kent
13 şubat 17:00	Kentlerde Sağlık
20 şubat 17:00	Kültür ve Kent sakinleri arası kaynaşma
27 şubat 17:00	Tarihi Kentsel Miras

Ek-2 Projeye Katılımcı Çağrısı

Kentime Değer, İzmir ve Eskişehir’de yaşayan 18-30 yaş arası gençleri, içinde yaşadıkları şehirlere yeni bir gözle bakmaya davet ediyor!

İçinde yaşadığımız kentlerin adil, sürdürülebilir, ekolojik kentler olması için gençlerin aktif yurttaşlık becerilerini geliştirmeyi amaçlayan Kentime Değer Projesi, İzmir ve Eskişehir’de yaşayan katılımcılarını arıyor.

Projenin dört temel faaliyeti bulunmaktadır:

1. Kent Hakkı Okulu: Kasım 2021 - Şubat 2022 aralığında 17 hafta boyunca çevrimiçi (Zoom’da) buluşmalarla gerçekleşir. Bir eğiticinin yönlendirmesi ile konu başlıklarına (örn; cinsiyet, engellilik veya barınmaya) kent hakkı perspektifinden yaklaşılır.
 1. Kent Hakkı Okulu’nun her dersi ardından katılımcılara bir uygulama yönergesi verilir. Bu yönerge ilgili başlıkta kenti değerlendirmek için gerekli soru ve göstergeleri içerir. Uygulamalar bireysel olarak ya da grup halinde yapılabilir. Katılımcıların kamusal alanlarda, sokaklarda, parklarda, uygulama yapması beklenmektedir. Bu uygulamaların bütünü projenin sivil izleme basamağını oluşturacaktır.
2. Katılımcılar tarafından gerçekleştirilen uygulamaların raporlanması sonucu Kentsel Haklar İzdüşüm Raporu oluşur. Rapor İzmir ve Eskişehir kentlerinin farklı ihtiyaçlara ne kadar cevap verebildiğini ortaya koyar. Raporun verileri katılımcıların gerçekleştirdiği uygulamaların sonuçlarını da içerir.
3. Kent Forumları’nda diğer kent sakinleriyle bir araya gelen katılımcılar bulguları ışığında bir tartışma gerçekleştirir, faaliyet planlarını geliştirirler. Katılımcı gençler “kent forumları” organizasyonunda da aktif olarak sorumluluk alabilirler.
4. Kent Hakkı Okulu programı son bulduktan sonra Hayalimdeki Şehir Kampı ile yüzyüze bir araya gelen İzmirli ve Eskişehirli gençler kentlerde olması gerekeni tasarlar, tasarımlarını “Eylem Planı” halinde yerel yönetimlerle paylaşarak savunuculuk faaliyetleri yürütür. Başvurmadan önce programın gereksinimlerini okumanız önerilir:
 - Kent Hakkı Okulu Kasım 2021- Nisan 2022 arasında haftada dört ila sekiz saatinizi ayırmanız gereken bir programdır.
 - Hafta boyunca bir veya iki kere çevrimiçi platformlarda gerçekleşecek derslere yaklaşık iki saatinizi ayırmanız gerekir.

-
- Dersin teorik kısmının ardından gerçekleşecek sivil izleme uygulamaları Kentsel Haklar İzdüşüm Raporu'nu besleyeceğinden dikkatle yapılması önemlidir.
 - Bir ders ve bir ödev ayırmanız gereken toplam süre yaklaşık dört saat olarak hesaplanmaktadır.
 - Kent Hakkı Okulu süresince birden fazla kere bir araya gelmemiz gerekecek hafta sayısı ikidir.
 - Program; Eskişehir ve İzmir'deki katılımcılarını birden fazla kere ve tüm katılımcılarını en az bir kere kamp ortamında yüz yüze bir araya getirir.

Kimler Başvuruda Bulunabilir?: Proje katılımcısı gençler; siyasi partilerde, sivil toplum kuruluşlarında, sendikalarda, yerel yönetimlerde kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan ya da çalışmayı amaçlayan; "kent hakkı" konusuyla ilgilenen ya da ilgilenmek isteyen; kentlerin, kentlerde yaşayan herkes için daha adil, demokratik ve eşit bir mekan kurgusuna sahip olması için çalışmak isteyen gençler olmalıdır. Cinsiyet dengesi, farklı grupları temsiliyet, motivasyon, özgeçmiş konularında bir denge yüksek hassasiyetle tutturulacaktır.

Dört Mevsim Derneği'nin yürütücülüğü ve Çiğli Belediyesi, Eskişehir Büyükşehir Belediyesi, Sürdürülebilir Kentler Gelişim Ağı İzmir Kurulu ve Toy Gençlik Derneği'nin ortaklığında gerçekleşen Kentime Değer Projesi, Sabancı Vakfı Hibe Programları tarafından desteklenmektedir.

Başvuru Formu:

Son Başvuru Tarihi: 18 Ekim 2021, 23:59

Sorularınız için nazli.avcilar@dortmevsimood.org ile iletişime geçebilirsiniz.

Web: <https://dortmevsimood.org/kentime-deger/>

Ek-3 Başvuru Değerlendirme Kriterleri

- Başvuranın yaşadığı ve Kent Hakkı Okulu sırasında ikamet edeceği il Eskişehir veya İzmir olmalı.
- Başvuran yaşı 18 ila 30 yaş aralığında olmalı.
- Cinsiyet dengesi gözetilmeli. Kent Hakkı Okulu'na katılım konusunda deneyim kadar önemli bir diğer kriter de motivasyon. Bu konuda deneyimi yüksek katılımcılardan kurulu bir ekip oluşturmak projenin sonunda az kazanım/değişim getirecekken motivasyonu yüksek yeni başlayanlar, farklı bakış açıları geliştirmekte daha faydalı olacak ve muhtemeldir ki daha çok öğreneceklerdir.

Önemli Not: Farklılaşan ihtiyaçlara sahip bir gruba dahil katılımcıların varlığı bizim için önemli. Kent deneyimi bakımından bize söyleyebilecekleri çok şey olacaktır. Puanlama konusu olabilecek başlıklar: 1. İlgili bir lisans veya yüksek lisans eğitimi 2. Sivil alanda konuyla ilgili deneyim 3. Konuya özel motivasyon 4. Sivil alanda konudan bağımsız deneyim 5. Özenli doldurulmuş başvuru formu On puan üzerinden yapılacak bir değerlendirmede, her bir başvurana 5 puan varsayılan olarak verilir ve olumlu her yön için bir puan eklenir.

Yukarıdaki beş maddeden herhangi birini sağlamıyorsa form, başvuranın formu beş puan almış olur ve değerlendirme biter. Puan eksiltmekse sadece ayrımcılık, insan haklarına saygısızlık veya şiddet dili içerimi gibi olağandışı durumlarda verilir. Böylece değerlendirmeciler birbirlerini ilgili başvuran konusunda uyarılmış olurlar. Keyifli bir değerlendirme ve okul süreci dileriz.

Ek-4 Kent Hakkı Okulu Öntest

Sevgili Katılımcılar;

Bu form, katılımcıların gerçekleştirecek olan Kent Hakkı Okulu kapsamında ele alınacak konuların "kent hakkı" algısına ilişkin bilgi/farkındalık/tutumlarında herhangi bir değişiklik oluşturup oluşturmadığını değerlendirmek için oluşturulmuştur. Veriler, geliştirmeye çalıştığımız içerik ve yöntemi değerlendirmemiz için bize bir fırsat sağlayacaktır. Bu nedenle lütfen dikkatlice okuyunuz ve fikirlerinizi en iyi yansıttığını düşündüğünüz seçenekleri işaretleyiniz.

Formu doldurmanız 2-3 dakikanızı alacaktır.

Sonuçlar anonim olarak saklanacaktır, bu nedenle herhangi bir kişisel bilgi istenmemektedir. Ancak her bir katılımcının ön test ve son test ölçümleri arasındaki farkı değerlendirebilmek için lütfen formu cevaplarırken bir takma ad oluşturun ve sonekte yeniden kullanmak üzere bir yere not edin. Aynı katılımcının sonuçları arasındaki değişimi gözlemleyebilmek adına kullanılacak takma adın her iki formda da aynı olması önem arz etmektedir.

Herhangi bir sorunuz için betulyaprak@gmail.com adresine mesaj gönderebilirsiniz. Teşekkür ederim.

-
- 1-Kullanmak istediğiniz takma adınız *
 - 2-Yaşadığınız Şehir *
 - 3-Yaş aralığınız *

- 4-"Kent Hakkı" kavramına ilişkin genel bilgi/farkındalık düzeyinizi belirtiniz (1 en düşük, 7 en yüksek olacak şekilde) *
- 5-Yaşadığınız kente ilişkin alınan kararlara katılım konusunda farkındalık seviyenizi belirtiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde) *
- 6-Yaşadığınız kentin sakinlerinin kente ilişkin alınan kararlara katılım konusunda farkındalık seviyelerini değerlendiriniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde) *
- 7-Kent Hakkı Okulu kapsamında ele alınacak konu başlıklarından en çok ilgi duyduğunuz ve merak ettiğiniz 5 tanesini işaretleyiniz *

Sivil İzleme

Demokrasi ve Uygulamaları

Yerel Demokrasi ve Yerel Özerklik

Ulaşım ve Dolaşım

Cinsiyet ve Kent

Engellilik ve Kent

İşsizlik, İstihdam ve Kent; Ekonomik Katılım, Geçim Kaynakları ve Kent

Gıda ve Kent

Ekoloji ve Kent

Spor Yapmaya Erişim, Boş Vakitlerin Değerlendirilmesi ve Kent

Farklı Grupların Güvenlik İhtiyacı

Eğitime Erişim ve Kent

Barınma ve Kent

Kentlerde Sağlık

Kültür ve Kent sakinleri arası kaynaşma

Tarihi Kentsel Miras

- 8-Kent Hakkı Okulu kapsamında ele alınacak konu başlıklarından en az bilgi sahibi olduğunuz ve uzak hissettiğiniz 5 tanesini işaretleyiniz *

Sivil İzleme

Demokrasi ve Uygulamaları

Yerel Demokrasi ve Yerel Özerklik

Ulaşım ve Dolaşım

Cinsiyet ve Kent

Engellilik ve Kent

İşsizlik, İstihdam ve Kent; Ekonomik Katılım, Geçim Kaynakları ve Kent

Gıda ve Kent

Ekoloji ve Kent

Spor Yapmaya Erişim, Boş Vakitlerin Değerlendirilmesi ve Kent

Farklı Grupların Güvenlik İhtiyacı

Eğitime Erişim ve Kent

Barınma ve Kent

Kentlerde Sağlık

Kültür ve Kent sakinleri arası kaynaşma

Tarihi Kentsel Miras

Ek-5 Kent Hakkı Okulu Ders Öntest Örneği

Sevgili Katılımcılar;

Bu form, sizin gerçekleştirecek olan Kent Hakkı Okulu kapsamında ele alınacak "Emek, Çalışma Hakkı ve Kent" dersine ilişkin bilgi/farkındalık/tutumlarınızda herhangi bir değişiklik oluşturup oluşturmadığınızı değerlendirmek için oluşturulmuştur. Veriler, geliştirmeye çalıştığımız içerik ve yöntemi değerlendirmemiz için bize bir fırsat sağlayacaktır. Bu nedenle lütfen dikkatlice okuyunuz ve fikirlerinizi en iyi yansıttığınızı düşündüğünüz seçenekleri işaretleyiniz.

Formu doldurmanız 2-3 dakikanızı alacaktır.Sonuçlar anonim olarak saklanacaktır, bu nedenle herhangi bir kişisel bilgi istenmemektedir. Ancak her bir katılımcının ön test ve son test ölçümleri arasındaki farkı değerlendirebilmek için lütfen formu cevaplarken bir takma ad oluşturun ve son testte yeniden kullanmak üzere bir yere not edin. Aynı katılımcının sonuçları arasındaki değişimi gözlemleyebilmek adına kullanılacak takma adın her iki formda da aynı olması önem arz etmektedir.

Herhangi bir sorunuz için betulyaprak@gmail.com adresine mesaj gönderebilirsiniz. Teşekkür ederim.

1-Kullanmak istediğiniz takma adınız*

2-Yaşadığınız Şehir*

3-Yaş aralığınız*

4-"Emek, Çalışma Hakkı ve Kent" konusunda bilgi ve farkındalık düzeyinizi işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).*

5-Daha önce "Emek, Çalışma Hakkı ve Kent" konusunda herhangi bir eğitime katıldınız mı?*

6-"Emek, Çalışma Hakkı ve Kent" denilince aklınıza gelen 3 ifadeyi yazınız.*

7-"Emek, Çalışma Hakkı ve Kent" dersinden beklentilerinizi lütfen kısaca özetleyin.*

Ek-6 Kent Hakkı Okulu Ders Sontest Örneği

Sevgili Katılımcılar;

Bu form, sizin Kent Hakkı Okulu kapsamında ele alınan "Emek, Çalışma Hakkı ve Kent" dersine ilişkin bilgi/farkındalık/tutumlarınızda herhangi bir değişiklik oluşturup oluşturmadığınızı değerlendirmek için oluşturulmuştur. Veriler, geliştirmeye çalıştığımız içerik ve yöntemi değerlendirmemiz için bize bir fırsat sağlayacaktır. Bu nedenle lütfen dikkatlice okuyunuz ve fikirlerinizi en iyi yansıttığını düşündüğünüz seçenekleri işaretleyiniz.

Formu doldurmanız 2-3 dakikanızı alacaktır.Sonuçlar anonim olarak saklanacaktır, bu nedenle herhangi bir kişisel bilgi istenmemektedir. Ancak her bir katılımcının ön test ve son test ölçümleri arasındaki farkı değerlendirebilmek için lütfen formu cevaplarken bir takma ad oluşturun ve diğer derslerin testlerinde yeniden kullanmak üzere bir yere not edin. Aynı katılımcının sonuçları arasındaki değişimi gözlemleyebilmek adına kullanılacak takma adın her iki formda da aynı olması önem arz etmektedir.

Herhangi bir sorunuz için betulyaprak@gmail.com adresine mesaj gönderebilirsiniz. Teşekkür ederim.

1-Kullanmak istediğiniz takma adınız*

2-Yaşadığınız Şehir*

3-Yaş aralığınız*

4-Katılmış olduğunuz dersten sonra "Emek, Çalışma Hakkı ve Kent" konusuna ilişkin bilgi ve farkındalık düzeyinizi işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).*

5-Ders kapsamında gerçekleştirilen Sivil İzleme çalışmasına katıldınız mı?

6-Ders sonrasında "Emek, Çalışma Hakkı ve Kent" denilince aklınıza gelen 3 ifadeyi yazınız.*

7-"Emek, Çalışma Hakkı ve Kent" dersinden beklentilerinizin karşılanma düzeyini işaretleyiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde).*

8-"Emek, Çalışma Hakkı ve Kent" dersine ilişkin varsa görüşlerinizi ekleyiniz lütfen.*

Ek-7 Kent Hakkı Okulu Ara Değerlendirme Formu

1-Yaşadığınız Şehir*

2-Yaş aralığınız*

3-Kent Hakkı Okulu kapsamında ele alınmış olan konu başlıklarından en çok ilginizi çeken ve faydalı bulduğunuz oturum hangisidir(birden fazla işaretleyebilirsiniz).*

Sivil İzleme

Demokrasi ve Uygulamaları

Yerel Demokrasi ve Yerel Özerklik

Ulaşım ve Dolaşım

Cinsiyet ve Kent

Engellilik ve Kent

Ekoloji ve Kent

4-Kent Hakkı Okulu kapsamında gerekleştridiğiniz sivil izleme uygulamalarından en çok ilginizi çeken ve faydalı bulduğunuz oturum hangisidir(birden fazla işaretleyebilirsiniz).*

Sivil İzleme

Demokrasi ve Uygulamaları

Yerel Demokrasi ve Yerel Özerklik

Ulaşım ve Dolaşım

Cinsiyet ve Kent

Engellilik ve Kent

Ekoloji ve Kent

5-Kent Hakkı Okulu kapsamında ele alınmış olan konu başlıklarından en az ilginizi çeken ve verimsiz olduğunu dūřündüęünüz oturum hangisidir (birden fazla işaretleyebilirsiniz)?*

Sivil İzleme

Demokrasi ve Uygulamaları

Yerel Demokrasi ve Yerel Özerklik

Ulaşım ve Dolaşım

Cinsiyet ve Kent

Engellilik ve Kent

Ekoloji ve Kent

6-Kent Hakkı Okulu kapsamında ele alınmış olan konu başlıklarından en az ilginizi çeken ve verimsiz olduğunu düşündüğünüz sivil izleme uygulaması hangisidir (birden fazla işaretleyebilirsiniz)?*

Sivil İzleme

Demokrasi ve Uygulamaları

Yerel Demokrasi ve Yerel Özerklik

Ulaşım ve Dolaşım

Cinsiyet ve Kent

Engellilik ve Kent

Ekoloji ve Kent

7-Sivil izleme uygulamalarını yaparken varsa karşılaştığınız sorunlara değinin lütfen (burada diğer kurumlardan kaynaklı yaşanan zorluklardan ziyade sivil izleme uygulama sürecine dair sorunlar kastedilmektedir, örneğin sivil izleme yapmaya yeterli süre olması, ödevin açık ve anlaşılır olup olmaması, proje ekibi ile iletişim, süreç paylaşımı gibi konular)

8-Sivil izleme uygulamalarını yaparken varsa ödevlerin içeriğine ilişkin karşılaştığınız sorunlara değinin lütfen (burada ilgili uygulama kapsamındaki tüm süreci içerecek şekilde yanıtlayabilirsiniz)

9- Sizi "Kentime Değer" projesine getiren unsurları düşündüğünüzde beklentinizin karşılanma düzeyini işaretleyin lütfen(1 en düşük, 7 en yüksek olacak şekilde).

10-Kentime Değer Projesi ve daha özelde Kent Hakkı Okulunu düşündüğünüzde, sürecin geri kalanını iyileştirmeye yönelik beklentilerinizi belirtin lütfen.

11-Kentime Değer Projesi kapsamında, bize iletmek istediğiniz konuları yazın lütfen.

Ek-8 Kent Hakkı Okulu Sontest

Sevgili Katılımcılar;

Bu form, tamamlanmış Kent Hakkı Okulu kapsamında ele alınmış konuların "kent hakkı" algısına ilişkin bilgi/farkındalık/tutumlarında herhangi bir değişiklik oluşturup oluşturmadığını değerlendirmek ve okul sürecini değerlendirmek için oluşturulmuştur. Veriler, geliştirmeye çalıştığımız içerik ve yöntemi değerlendirmemiz için bize bir fırsat sağlayacaktır. Bu nedenle lütfen dikkatlice okuyunuz ve fikirlerinizi en iyi yansıttığını düşündüğünüz seçenekleri işaretleyiniz.

Formu doldurmanız 2-3 dakikanızı alacaktır.

Sonuçlar anonim olarak saklanacaktır, bu nedenle herhangi bir kişisel bilgi istenmemektedir. Ancak her bir katılımcının ön test ve son test ölçümleri arasındaki farkı değerlendirebilmek için lütfen formu cevaplarken bir takma ad oluşturun ve sontestte yeniden kullanmak üzere bir yere not edin. Aynı katılımcının sonuçları arasındaki değişimi gözlemleyebilmek adına kullanılacak takma adın her iki formda da aynı olması önem arz etmektedir.

Herhangi bir sorunuz için betulyaprak@gmail.com adresine mesaj gönderebilirsiniz. Teşekkür ederim.

1-Kullanmak istediğiniz takma adınız*

2-Yaşadığınız Şehir*

3-Yaş aralığınız*

4-"Kent Hakkı" kavramına ilişkin genel bilgi/farkındalık düzeyinizi belirtiniz (1 en düşük, 7 en yüksek olacak şekilde)

5-Yaşadığınız kente ilişkin alınan kararlara katılım konusunda farkındalık seviyenizi belirtiniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde)

6-Yaşadığınız kentin sakinlerinin kente ilişkin alınan kararlara katılım konusunda farkındalık seviyelerini değerlendiriniz (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde)

7-Kent Hakkı Okulu kapsamında ele alınan konu başlıklarından en çok ilgi gösterdiğiniz ve katkı sağladığınızı düşündüğünüz 5 tanesini işaretleyiniz*

Sivil İzleme

Demokrasi ve Uygulamaları

Yerel Demokrasi ve Yerel Özerklik

Ulaşım ve Dolaşım

Cinsiyet ve Kent

Engellilik ve Kent

İşsizlik, İstihdam ve Kent; Ekonomik Katılım, Geçim Kaynakları ve Kent

Ekoloji ve Kent

Eğitime Erişim ve Kent

Barınma ve Kent

Kültür ve Kent sakinleri arası kaynaşma

Tarihi Kentsel Miras

8-Kent Hakkı Okulu kapsamında ele alınan konu başlıklarından en az ilginizi çeken ve verimsiz kaldığını hissettiğiniz 5 tanesini işaretleyiniz*

Sivil İzleme

Demokrasi ve Uygulamaları

Yerel Demokrasi ve Yerel Özerklik

Ulaşım ve Dolaşım

Cinsiyet ve Kent

Engellilik ve Kent

İşsizlik, İstihdam ve Kent; Ekonomik Katılım, Geçim Kaynakları ve Kent

Ekoloji ve Kent

Eğitime Erişim ve Kent

Barınma ve Kent

Kültür ve Kent sakinleri arası kaynaşma

Tarihi Kentsel Miras

9-Kent Hakkı Okulu kapsamında sivil izleme uygulamalarına ilişkin görüşlerinizi paylaşınız lütfen*

10-Kent Hakkı Okulu kapsamında derslere ve sivil izlemelere ilişkin yaşadığınız zorluklar varsa paylaşınız lütfen.

11-Kent Hakkı okulu kapsamında sizi en çok heyecanlandıran ve mutlu eden konuyu yazar mısınız lütfen..

12-Proje ekibine iletmek istediğiniz önerileri buraya yazabilirsiniz.*

13- Kent hakkı okulu sürecindeki memnuniyetinizi belirtir misiniz lütfen (1 en düşük, 5 en yüksek olacak şekilde)

14-Kent Hakkı Okulu sürecine ilişkin görüşlerinizi, memnuniyetinizi ve iyileştirme önerilerinizi paylaşır mısınız lütfen.

Ek-9 Hayalimdeki Şehir Kampı Programı

1. GÜN	2. GÜN	3. GÜN
22 NİSAN 2022 / CUMA	23 NİSAN 2022 / CUMARTESİ	24 NİSAN 2022 / PAZAR
Kampa Varışlar	KAHVARTI	KAHVARTI
	Türkiye'de Gençlerin Güncel Durumu	Çözüm Önerilerinin Toparlanması - 2
	Sorun Analizine Giriş	Kent Forumu / AGORA
Öğle Yemeği	Öğle Yemeği	Öğle Yemeği
Program Açılışı & Tanışma Oyunu	Sorun Tespitleri - 1	Değerlendirme - Kapanış
Programın Aktarımı & Teknik Bilgilendirme & Toplumsal Sözleşme	Sorun Tespitleri - 2	Kamptan Ayrılışlar
Beklenti & Katkı & Endişe	Tespitlere İlişkin Sunumlar	
ARA	ARA	
İletişim & Grup Dinamiği	Hedef Analizine Giriş	
	ARA	
	Çözüm Önerilerinin Toplanması -1	

EŞİTLİK / ADİLLİK	HAKLARA ERİŞİM	AKTİF VATANDAŞLIK / KATILIMCILIK
HİZMETLERİN NASIL SUNULDUĞU	SUNULAN HİZMETLERİN ERİŞİLEBİLİRLİĞİ	SUNULAN HİZMETLERE ETKİ EDEBİLİRLİK
A. Farklı Grupların Güvenlik ihtiyacı	E. Kentlerde Sağlık	I. Ulaşım ve Dolaşım
B. Cinsiyet ve Kent	F. Gıda ve Kent	İ. Yerel Demokrasi ve Yerel Özerklik (Yerel yönetimlerin karar alma mekanizmalarına katılmak)
C. Emek, Çalışma Hakkı ve Kent	G. Barınma ve Kent	J. Ekoloji ve Kent
D. Eğitime Erişim ve Kent	H. Engellilik ve Kent	K. Spor Yapmaya Erişim, Serbest Vakitlerin Değerlendirilmesi ve Kent

Ek-10 Hayalimdeki Şehir Kampı Değerlendirme Formu

1-Kamp organizasyonu ile ilgili düşüncelerinizi paylaşır mısınız lütfen

2-Kamp İçeriğinde yer alan oturumlara ilişkin görüşlerinizi paylaşır mısınız lütfen

3-Oturumlardaki kolaylaştırıcılar ile ilgili değerlendirmenizi paylaşır mısınız lütfen

4-Oturumlarda katılım seviyeniz, görüşlerinizi ifade edebilme rahatlığınız ve katılımcı süreç yönetimine ilişkin görüşlerinizi paylaşır mısınız lütfen

5-Kamp süresince gruba aidiyetiniz ile ilgili görüşlerinizi paylaşır mısınız lütfen

6-Kampın düzenlendiği mekan ve sunulan hizmetler ile ilgili görüşlerinizi paylaşır mısınız lütfen

7-Hayalimdeki Şehir kampının etkililiği ile ilgili genel değerlendirmenizi paylaşabilirseniz seviniriz.